

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Možnosti snížení rizika účetních chyb a podvodů ve finančních výkazech sestavených
v souladu s českými účetními předpisy

Vypracovala: Bc. Darina Hřebečková

Vedoucí práce: Ing. Zita Drábková, Ph.D., MBA.

České Budějovice 2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Darina HŘEBEČKOVÁ**
Osobní číslo: **E15651**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Možnosti snížení rizika účetních chyb a podvodů ve finančních výkazech sestavených v souladu s českými účetními předpisy**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Posouzení možností vyhodnocení rizika účetních podvodů a účetních chyb ve finančních výkazech sestavených v podmínkách českých účetních předpisů pro jejich uživatele za pomoci analytických nástrojů a metod finanční analýzy. Součástí práce bude návrh konkrétních nástrojů, případně modelů, které snižují informační asymetrii mezi tvůrci finančních výkazů a dalšími uživateli účetní závěrky a mohou být implementovány do vnitřního kontrolního systému účetní jednotky při rozhodování o finančním zdraví vybraných účetních jednotek.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Teoretická část:
 - a) účetní podvody, účetní chyby v podmínkách českých účetních standardů,
 - b) finanční analýza účetních výkazů,
 - c) modely detekce rizika manipulace účetních výkazů.
3. Metodika.
4. Praktická část:
 - a) vymezení vzorku účetních jednotek.
 - b) analýza nástrojů a modelů.
 - c) vyhodnocení, návrhy konkrétních nástrojů snížení rizika.
5. Diskuze.
6. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Mantone, P.,S. (2013). *Using analytics to detect possible fraud.* USA: Wiley.

Ryneš, P. (2015). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím.* Olomouc: ANAG.

Schiffer, V. (2009). *Vnitřní kontrolní systém.* Praha: Aspi.

Schilit, H. (2002). *Financial Shenanigans, 2nd edition: How to detect accounting gimmicks & fraud in financial reports.* USA: Wiley.

Vašek, L. (2012). *Finanční účetnictví a výkaznictví.* Praha: Institut certifikace účetních.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zita Drábková, Ph.D.**

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **8. února 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2017**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (6)
370 05 České Budějovice
IČ 600 76 658, DIČ CZ60076658

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 8. února 2016

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedených ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. dubna 2018

Bc. Darina Hřebečková

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování vedoucí mé diplomové práce Ing. Zitě Drábkové, Ph.D., MBA. za její cenné rady, připomínky a čas, který mi věnovala.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Účetní chyby, podvody v podmínkách českých účetních standardů	5
2.1. Věrný a poctivý obraz účetnictví	5
2.2. Účetní výkazy podle českých účetních předpisů	7
2.2.1. Rozvaha	7
2.2.2. Výkaz zisku a ztráty	7
2.3. Forenzní vyšetřování	7
3. Podvod, druhy, vliv na finanční výkazy	9
3.1. Podvodná jednání	9
3.2. Manipulace s finančními výkazy a kreativní účetnictví.....	10
3.3. Zpronevěra majetku	13
3.3.1. Podvod s hotovostí a šeky	13
3.3.2. Ostatní formy podvodů.....	13
4. Vnitřní kontrolní systém	15
4.1. Nástroje vnitřního kontrolního systému	16
4.1.1. Posouzení rizika.....	16
4.1.2. Monitoring	17
5. Finanční analýza účetních výkazů	18
5.1. Ukazatele likvidity	19
5.2. Ukazatele rentability a aktivity	21
5.3. Ukazatele zadluženosti.....	22
5.4. Varovné signály pro riziko podvodu.....	24
5.5. Horizontální analýza	24
6. Výkaz peněžních toků – cash flow	26
7. Modely detekce rizika manipulace účetních výkazů	28
7.1. Beneish model M-skóre	28
7.2. Model CFEBT.....	29
7.3. Model kvality akruálního principu v účetnictví podle Dechow a Dichev	30
7.4. The Piotroski's F-Score Model	31
7.5. Altmanův index důvěryhodnosti	33
7.6. Bankrotní model IN95.....	34
8. Metodika práce	35
9. Finanční analýza účetních výkazů	40

9.1. Vývoj hospodaření a charakteristika společnosti.....	40
9.2. Poměrové ukazatele	45
9.3. Analýza cash flow	55
9.3.1. Porovnání provozního cash flow a výsledku hospodaření.	55
10. Beneish model M-skóre	58
11. Model CFEBT.....	65
12. Model Dechow a Dichev	67
13. The Piotroski's F-Score Model.....	69
14. Bankrotní modely	71
14.1. Altmanův index důvěryhodnosti	71
14.2. Bankrotní model IN95.....	71
15. Vyhodnocení výsledků a návrh opatření k zavedení do vnitřního kontrolního systému.	73
16. Závěr	76
17. Summary.....	77
18. Seznam literatury	78
19. Seznam grafů, tabulek a schémat.....	41
20. Seznam příloh	43
21. Přílohy.....	42

1. Úvod

Účetní výkazy společnosti jsou využívány celou řadou uživatelů, od investorů přes banky až po širokou veřejnost. Měly by být veřejně dostupné, podle zákona. V souvislosti s účetnictvím může docházet k účetním chybám či podvodům, které nemusí být zřetelné z předkládané účetní závěrky. Pomocným nástrojem k posouzení skutečného finančního zdraví účetní jednotky může být finanční analýza účetních výkazů, která používá nespočetně ukazatelů a modelů k predikci budoucího vývoje společnosti a může tak sloužit k odhalení možného budoucího zániku společnosti. Navíc finanční analýza provedená za několik účetních období doplněná o interní informace, které nejsou veřejně dostupné, může sloužit k finančnímu plánování do budoucna. Finanční analýza by vlastně měla být součástí vnitřního kontrolního systému organizací. Vnitřní kontrolní systém je širším pojmem a zahrnuje procesy a postupy pro kontrolu jednotlivých činností, manažerů a zaměstnanců, aby nedocházelo k chybám či podvodům.

Zákon o účetnictví totiž ukládá účetním jednotkám povinnost vést účetnictví tak, aby takto sestavená účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Cílem práce je posouzení možností vyhodnocení rizika účetních podvodů a účetních chyb ve finančních výkazech sestavených v podmínkách českých účetních předpisů pro jejich uživatele za pomoci analytických nástrojů a metod finanční analýzy. Součástí práce bude návrh konkrétních nástrojů, případně modelů, které snižují informační asymetrii mezi tvůrci finančních výkazů a dalšími uživateli účetní závěrky a mohou být implementovány do vnitřního kontrolního systému účetní jednotky při rozhodování o finančním zdraví vybraných účetních jednotek. Kvalitně propracovaný vnitřní kontrolní systém tak může předcházet chybám či podvodům a zároveň externí auditor zohledňuje kvalitu vnitřního kontrolního systému při stanovení rizika zakázky.

V teoretické části je nejprve připomenuta hlavní zásada účtování podle českých účetních předpisů. Je to zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti, kterou se účetní jednotky primárně řídí. Teoretická část se zabývá kreativním účetnictvím, které přesahuje meze zákona, tedy především účetními podvody a chybami, které jsou již označeny za podvodné účetní výkaznictví. Součástí teoretické části je definice podvodného jednání, motiv podvodného jednání i konkrétní typy podvodů. Aby byl podvod rozpoznán je nutné se seznámit se vztahy mezi ukazateli a také účetními vztahy mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty, popř. cash flow. Seznámení s obsahem účetních

výkazů podle českých účetních předpisů je tedy nezbytnou součástí teoretické části. Nástrojem k hodnocení budou poměrové ukazatele a vztahy mezi nimi a modely vytvořené přímo pro detekci podvodu v účetních výkazech. Některé modely jsou vytvořeny přímo pro české účetnictví a jiné byly převzaty od zahraničních autorů. Budou použity modely jak pro predikci budoucího vývoje, tak přímo modely využívané auditory. Nejdůležitější pro udržení konkurenceschopnosti podniku je generování peněžního toku z dosaženého zisku, součástí teorie bude i analýza cash flow. Budou představeny modely, které mohou snižovat informační asymetrii a mohou být implementovány do vnitřního kontrolního systému účetní jednotky jako prevence vzniku možného podvodu či omylu.

V praktické části je hodnocen vybraný podnik zabývající se výrobní i obchodní činností a jsou na něm testovány veškeré ukazatele a modely z teoretické části. Podle výsledků je detekováno možné riziko chyby či úmyslné manipulace. Jsou vyjádřeny doporučení pro účetní jednotku pro zvýšení vypovídací schopnosti účetních výkazů. Nakonec jsou vybrány metody detekce rizika, které zachytí výkyvy a nestandardní situace ve finančních výkazech a lze je implementovat do vnitřního kontrolního systému, tak aby se zvýšila vypovídací schopnost účetních výkazů a jejich spolehlivost pro další uživatele.

2. Účetní chyby, podvody v podmínkách českých účetních standardů

2.1. *Věrný a poctivý obraz účetnictví*

Účetním jednotkám zákon o účetnictví (č. 563/1991 Sb) ukládá povinnost účtovat o stavu a pohybu majetku, závazků, vlastního kapitálu a o nákladech a výnosech, hospodářském výsledku v souladu s účetními metodami, tak aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Aby uživatel těchto dat mohl činit ekonomická rozhodnutí o dané účetní jednotce a účetní závěrka by byla spolehlivým zdrojem informací pro rozhodování všech jejích uživatelů, je ověřována nezávislým odborníkem – auditorem. U podniků nesplňující kritéria pro povinný audit se tedy riziko nepoctivého účetnictví zvyšuje (Ryneš, 2016; Müllerová, 2007).

Účetní jednotky jsou povinny účtovat v souladu s účetními metodami. Na zákon o účetnictví navazují prováděcí vyhlášky¹ k vedení podvojného účetnictví pro podnikatele a České účetní standardy², ve kterých jsou vybrané účetní metody popsány a vymezeny. Ať už se jedná o způsoby oceňování, použití opravných položek k majetku či metody odpisování. Odpovědnost za vedení účetnictví v účetní jednotce nese vždy její statutární orgán, u obchodní společnosti nebo podnikatel sám, v případě samostatně podnikající osoby, a to i v případě udělení pověření třetí osobě (Ryneš, 2016).

V průběhu 80. let vznikl pojem kreativní účetnictví. Účetní a daňové předpisy umožňují rozdílnou interpretaci účetních událostí a účetní jednotka se může dopracovat k odlišným částkám a postupům v čase než účetní jednotka za stejných podmínek. Může se jednat o pouhou neznalost novelizovaných účetních a daňových předpisů a nepředvídatelnost událostí, které způsobí účetní chybu. Pokud se přesuneme od neúmyslných k úmyslným činům, mluvíme již o kreativním účetnictví. V této podobě se setkáváme s tvořivostí, kdy znalosti z oblasti účetní teorie a praxe umožňují transformaci účetních knih a výkazů do podoby, kterou chceme a která nemusí odpovídat skutečnosti. Od kreativního účetnictví se dostáváme k závažnějším trestným činům, jako je například

¹ Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví Vyhlášky, kterými se mění vyhláška č. 500/2002 Sb. a jsou uveřejněny ve Sbírce zákonů

² České účetní standardy zveřejňované ve Finančním zpravodaji. Komora auditorů ČR

zpronevěra či podvodné účetní vykazování, které je řešeno v rámci forenzního vyšetřování (Krupová, 2001; Kouřilová, 2015).

Společnost KPMG ČR zabývající se poradenskou činností v oblasti auditu, účetnictví a daní zveřejnila na konci prvního pololetí roku 2016 výsledky celosvětového srovnávacího výzkumu podvodného jednání v organizacích. Z výzkumu vyšlo několik závěrů o podvodném jednání organizací v ČR. Typickým českým podvodníkem je starší muž ve věku 46-55 let, který pracuje ve vedení společnosti a má mezi kolegy dobrou pověst, ve firmě působí déle než šest let. Dalším zjištěním je, že v českém prostředí stále přetrvává pocit, že podvádět je běžnou součástí firemní kultury, zatímco ve světě je hlavním motivem podvodů osobní ambice v získání finančního prospěchu. Významným faktorem při spáchání podvodů je v Česku snaha podvodníků splnit příliš vysoké cíle či rozpočet nebo maskovat ztráty. Tento faktor působí na podvodníky z důvodu strachu o ztrátu zaměstnání či touhy po finančním bonusu. Nejčastějším podvodem nejen v ČR ale i ve světě je zpronevěra majetku a peněz, velmi časté je i v posledních letech podvodné účetní vykazování. Pro české prostředí je typické, že se v něm podvody dějí dlouhou dobu před odhalením. Podle toho lze usuzovat, že systém kontrol u nás není příliš efektivní. Nejčastějším způsobem odhalení podvodu je tzv. „whistleblowing“, anonymní udání či odhalení vrcholovým vedením (KPMG ČR, 2016).

Jak uvádí Ryneš (2016), nesprávně vedené účetnictví je sankcionováno následovně:

„Pokuty za porušení zákona o účetnictví a účetních předpisů jsou stanoveny v §37, §37a, §37aa a §37ab zákona o účetnictví. Úprava oblasti správních deliktů a pokut za tyto delikty umožňuje správní trestání v souladu se zásadami právní úpravy přestupků a jiných správních deliktů v zákonech upravujících výkon veřejné správy. Ke kontrole dodržování povinností stanovených zákonem o účetnictví a k ukládání pokut je oprávněn finanční úřad, který je v prvním stupni projednává. Pokud je uložena pokuta podle zákona o účetnictví, není tím dotčena odpovědnost účetní jednotky daná jí podle jiných předpisů, např. podle daňového řádu. Pro podnikatele platí přehled správních deliktů (porušení účetních povinností stanovených zákonem o účetnictví) stanovený v §37a odst. 1 (individuální účetní jednotky) nebo v §37a odst. 2 zákona o účetnictví (pro konsolidující účetní jednotky).“ (Ryneš, 2016)

Výše pokut je odstupňována podle závažnosti do tří skupin. U závažných správních deliktů je výše pokuty 6 % z hodnoty celkových aktiv. Další skupinou jsou správní delikty, u kterých je výše pokuty 3 % z hodnoty celkových aktiv. V poslední skupině je výše pokuty 5.000,- Kč. Konkrétní přestupky jsou uvedeny v §37 a násl. Zákona o účetnictví (Ryneš, 2016).

2.2. Účetní výkazy podle českých účetních předpisů

Rozvahu a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu a přílohu povinně zveřejňují společnosti, které mají povinnost ověření účetní závěrky auditorem. Přehled o změnách vlastního kapitálu je nepovinnou součástí. Přehled o peněžních tocích (Kapitola 6) je povinnou součástí jen pro některé účetní jednotky (Ryneš, 2013).

2.2.1. Rozvaha

Rozvaha je přehled aktiv na jedné straně a zdrojů financování na straně druhé, označovaných jako pasiva. Aktivum umožňuje produkci zboží či služeb pro zákazníky. Pokud dochází k přeměně na peníze, dochází k pozitivnímu peněžnímu toku. Přeměna v peněžní tok je dána produkčním cyklem. Aktiva dělíme na stálá a oběžná aktiva a součástí aktiv je také časové rozlišení. Pasiva jsou označována jako kapitál, a jedná se o zdroj financování podnikových aktivit. Zdroj financování je vlastní nebo cizí. Vlastní kapitál je utvářen podnikovou činností a cizí kapitál je závazek vůči věřitelům. Součástí pasiv je také časové rozlišení. Uspořádání a obsahová náplň položek je dána vyhláškou č. 500/2002 Sb. (Ryneš, 2013; Sedláček, 2010)

2.2.2. Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je stupňovitě uspořádaný přehled nákladů a výnosů s mezisoučty na úrovni jednotlivých stupňů. Stupně jsou podle typu hospodářského výsledku. Výsledek hospodaření za provozní a finanční činnost včetně daně z příjmů je výsledek hospodaření za běžnou činnost. Samostatně je vykazován výsledek hospodaření za mimořádnou činnost (Ryneš, 2013; Sedláček, 2010).

2.3. Forezní vyšetřování

V reakci na riziko spjaté s činností podniku, společnosti přijímají proti podvodná opatření ke zmírnění rizika. Kombinace preventivních, vyšetřovacích a odstrašujících kontrol tvořící vnitřní kontrolní systém podniku. Používají se poměrové ukazatele ke

zjištění možných podvodů v konkrétních oblastech. Forezní vyšetřování není hlubší formou auditu, ale je přímo na objednávku společnosti, která má podezření na spáchání interního podvodu. Zaměřuje se na konkrétní oblast, např. zásoby a hladina významnosti je také menší oproti auditu. V České republice není oblast forezního vyšetřování natolik zastoupena, jako třeba v USA. Nejznámější profesní organizace je americká³ a působí globálně po celém světě. Člen, který složí zkoušky dostane certifikát a jeho úkolem je poskytování poradenství třetím subjektům v odhalování a předcházení podvodného jednání v organizaci (Bell, 2009; Volkánová, 2014).

³ Profesní organizace ACFE (Association of Certified Fraud Examiners)

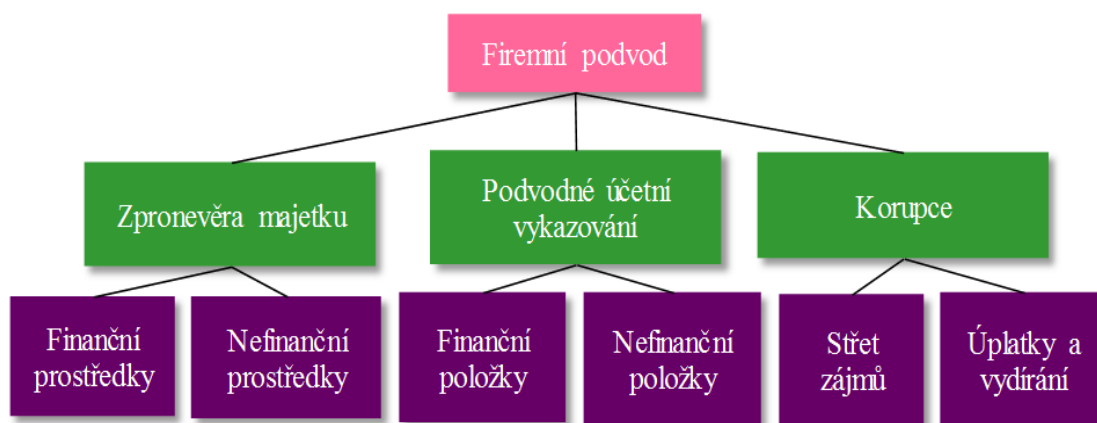
3. Podvod, druhy, vliv na finanční výkazy

3.1. Podvodná jednání

Za podvod lze všeobecně považovat čin, kdy vědomě a nepoctivě učiníme osobní výhodu pro sebe anebo vytváříme ztrátu pro druhého. Právní definice se liší od země k zemi, ale většina z nich je založena na stejném principu. Pojem „podvod“ obvykle zahrnuje činnosti, jako je krádež, korupce, spiknutí, zpronevěra, praní špinavých peněz, úplatkářství a vydírání. Důvodem pro spáchání takového činu je nejčastěji chamtivost, ale také tlak na dosažení vyššího zisku, dále pak špatný příklad ze strany vedení podniku při dodržování čestného chování nebo nedostatečné ohodnocení pracovníka (Doody, 2009; Müllerová, 2007).

Podvody v oblasti účetnictví vznikají na základě rozmanitých obchodních vztahů mezi pachateli a oběťmi. Základním rozdělení je podle toho, zda podvod vychází ze strany zaměstnanců nebo manažerů. Můžeme mezi ně zahrnout:

- Zločiny proti jednotlivcům či spotřebitelům – zkruslování kvality zboží
- Podvod zaměstnanců vůči zaměstnavatelům – mzdové podvody, zfalšování prohlášení o výdajích na pracovních cestách, krádeže hotovosti, majetku či duševního vlastnictví, falešné účetnictví
- Zločiny proti investorům, spotřebitelům a zaměstnancům – podvodné účetní vykazování, oklamání uživatelů účetních výkazů, prodej padělaného zboží jako pravého, snížení zisků z důvodu minimalizace daňové povinnosti a neplacení národního pojištění, které se odvádí za zaměstnance
- Zločiny proti finančním a vládním institucím – použití ztracených a odcizených karet, podvody se šeky, pojistné podvody, zneužití sociálního zabezpečení, daňové úniky, praní špinavých peněz, podvod s dotacemi a granty (Doody, 2009; Singleton & kol., 2016)

Zdroj: Doody (2009); vlastní zpracování

Ve schématu (Schéma 1) jsou graficky znázorněny tři hlavní kategorie podvodů, které škodí organizaci. První z těchto je zpronevěra aktiv, která zahrnuje krádež nebo zneužití aktiv organizace. Příkladem je krádež inventáře nebo peněz, falešná fakturace, podvod s pohledávkami a mzdami. Další kategorií je podvodné účetní vykazování, zpravidla v podobě falšování účetních závěrek s cílem získat nějakou formu výhody nečestně nebo pověření vlastních zaměstnanců k falšování dokumentů. Podvodné účetní vykazování, na rozdíl od zpronevěry, vychází především ze strany vlastníků či managementu. Nakonec korupce, která zahrnuje činnosti, jako je úplatkářství a naopak přijetí „provize“, využití důvěrné informace či manipulaci výběrových řízení (Doody, 2009; Müllerová, 2007).

3.2. Manipulace s finančními výkazy a kreativní účetnictví

Cílem podvodného účetního vykazování je oklamání uživatelů účetních závěrek. Snaha zakrýt ekonomické problémy společnosti přes zatraktivnění společnosti pro potenciální investory až po zlepšení finanční pozice při žádosti o bankovní úvěr či zakrytí neschopnosti generovat finanční toky. Všeobecně používanými pojmy pro charakterizaci manipulace s účetními údaji je tzv. „window dressing“ a „mimobilanční financování“. (Volkánová, 2014; Mantone, 2013).

Nejčastějším motivem pro úmyslnou manipulaci je:

- Náhlé a nepředpokládané změny v tržbách, podílu na trhu či ziskové marži,

- Nedosažitelné cílové hodnoty klíčových ukazatelů (zejm. krátkodobých)
- Nepřímý tlak způsobený navázáním motivační složky mzdy managementu na určité finanční ukazatele
- Zatajení finančního rizika (Volkánová, 2014).

Společnost nejčastěji manipuluje s údaji, u kterých chce, aby byly nadhodnoceny. Jedná se o hodnotu aktiv, obratu a o vytvořeném zisku společnosti. Na druhé straně závazky, náklady či možné ztráty chce podhodnotit. Nepříznivě v očích investorů působí i nestabilní zisky, kdy v jednom roce dosahuje sice nadměrného zisku, ale v dalším roce stejného zisku dosáhne jen obtížně. Společnost chce tyto zisky stabilizovat, a tak v případě nadměrného zisku, tento zisk podhodnotí a změna vůči dalšímu roku nebude tak znatelná. Tato forma podvodu se nazývá „income smoothing“ a je součástí „earnings managementu“ a spočívá v minimalizaci rozdílů ve změnách zisku mezi jednotlivými roky. Horší výsledky hospodaření vykazují i společnosti v případě projektu, kdy se na financování podílí stát. V případě, že by byl zisk vysoký, stát by usoudil, že společnost dokáže projekt samofinancovat (Volkánová, 2014).

Konkrétní formy „window dressing“ = manipulace s účetními výkazy:

- Techniky vedoucí ke zvýšení výnosů

Vykazování výnosů za prodej výrobků nebo služeb, který se však ve skutečnosti nestal. Možností, jak uměle navýšit obrat je vytvářet smyšlené prodejní faktury buď na smyšlené, nebo i reálně existující odběratele, ale ve vyšší částce. Předčasné uznání tržeb, navyšování výnosů představující neprovozní zisk.

- Časové rozlišení

Některé položky v účetních výkazech lze uvést záměrně chybně. Společnost může zaúčtovat výnos v běžném roce, který ale patří podle smlouvy a věcné a časové souvislosti až do období následujícího.

- Nesprávné ocenění aktiv

Společnosti by měli podle účetní zásady opatrnosti účtovat o majetku v hodnotě, jakou by měl při jeho prodeji. V případě, že je účetní hodnota vyšší

než aktuální tržní cena, mělo by dojít k přecenění pomocí opravných položek. Záměrně chybného odhadu se využívá například u ocenění zásob nebo účetním odpisu nedobytných pohledávek.

- Nepřiznané závazky/náklady

Záměrným snížením nákladů může společnost dosáhnout kapitalizací nákladů, kdy náklady neinvestičního charakteru jsou aktivovány do pořizovací ceny dlouhodobého majetku, ale měly by být jako náklady běžného období. Tím náklady v daném roce klesnou. Nebo společnost chce snížit v daném roce daňovou povinnost, a tak náklady, které by měly být technickým zhodnocením zaúčtuje jako náklady běžného období. Další forma je maximalizace vykázaných nákladů, kdy společnost zvýší odpisy a načasování vynaložených nákladů v jednom roce, kdy v druhém roce dojde ke snížení nákladu (zvýšení výsledku hospodaření).

- Zvyšování hodnoty aktiv navýšením účetní hodnoty goodwillu, navýšením hodnoty obchodních značek. Navýšení hodnoty aktiva technickým zhodnocením, které by mělo být opravou.

- Nedodržování zásady opatrnosti. Podnik nevytváří rezervy, když mu to standard ukládá nebo naopak vytváří příliš vysoké rezervy.

- Vykazování navýšeného provozní cash flow o peněžní přírůstky neprovozní a naopak nevykazování peněžních úbytků provozních.

- Chybné přílohy

V příloze k účetním výkazům by společnost měla zveřejňovat bližší informace k položkám výkazů, ke způsobům účtování, k oceňovacím metodám. Příloha musí obsahovat i následné události, která vznikly od konce účetního období k datu sestavení účetních výkazů (Volkánová, 2014; Bell, 2009; Mantone, 2013).

3.3. Zpronevěra majetku

3.3.1. Podvod s hotovostí a šeky

Jedná se o získání či zneužití k vlastnímu obohacení majetku společnosti. Tento podvod je uskutečňován při hotovostních transakcích, zfalšováním plateb z bankovního účtu společnosti či získáním nebo zneužitím nepeněžního majetku společnosti. Kategorii podvodů lze rozlišovat i z časového hlediska, podle toho, zda peníze již prošly účetními záznamy nebo zda byly zachyceny ještě před jejich samotným zachycením v účetnictví, tzv. „off-book fraud“ (Volkánová, 2014).

Některé formy podvodů:

- Krácení tržeb z prodeje
Podvod označovaný jako „Cash Skimming“ spočívá v přivlastnění tržby za zboží či službu zaměstnancem, příjmy tak nejsou vůbec přiznány. Těžko odhalitelný.
- Zatajené inkaso za úhradu pohledávek
Zaměstnanec připíše úhradu pohledávky na pokladně v plné výši, od faktury ale odečte fiktivní slevu, a rozdíl si ponechá.
- Zpronevěra hotovosti a šeků
Možnost tohoto typu podvodu jsou neomezené a riziko bývá větší u menších společností, kde jeden zaměstnanec o hotovosti účtuje i kontroluje pokladnu nebo společnost nemá zavedené vnitřní kontrolní mechanismy.
- Falšování plateb
Tento podvod se vyskytuje v maloobchodě při fiktivním vracení zboží zákazníkem, kdy zaměstnanec si nechá připsat peníze na svůj účet, ale při inventuře vrácené zboží fyzicky chybí (Volkánová, 2014).

3.3.2. Ostatní formy podvodů

- Podvodná fakturace
Do společnosti se dostávají upravené či přímo falešné faktury. Škody bývají vysoké, ale provedení takého podvodu bývá složitější a stává se tam, kde je špatně nastaven proces autorizace přijatých faktur.

- Falešní zaměstnanci

Do evidence jsou zavedeni falešní zaměstnanci a je jim pak vyplácena mzda. Složitější podvod, neboť musí existovat i jeho docházka, evidence pracovních prohlídek. Podvod je nastaven tak, že dojde k navýšení mzdového tarifu zaměstnance nebo je podle evidence zaměstnán pracovník, který už ale ve společnosti ve skutečnosti nepracuje.

- Proplácení soukromých výdajů ze zdrojů společnosti či zneužití majetku společnosti

Soukromé výdaje zaměstnanců jsou vykázány jako služební výdaje a plně hrazeny společností. Zaměstnanci využívají benefitů, které jim zaměstnavatel poskytne. Krádež kancelářského vybavení či využívání služebních vozidel pro soukromé cesty (Volkánová, 2014).

4. Vnitřní kontrolní systém

Nejběžnější a nejjednodušší formou podvodu je rozkrádání či odcizení aktiv, která vychází nejčastěji z iniciativy zaměstnanců, kdy není správně zaveden vnitřní kontrolní systém uvnitř organizace. Podle průzkumu z roku 2011⁴ bylo nejčastější okolností, která přispěla ke vzniku podvodu v českém podniku, nedostatečná nebo chybějící kontrola. Chybějící kontrola se podílela na riziku podvodu 34 %. Další příčinnou byla konspirace mezi zaměstnanci, obcházení vnitřních kontrol ale i sílící tlak okolí. Nejčastějším pachatelem byl řadový zaměstnanec v oddělení obchodu, nákupu či zásobování a skladování. V 50 % případů byl podvod spáchán v oddělení obchodu. Nejčastějším typem podvodu podle odpovědi respondentů byla zpronevěra aktiv a poté podplácení či střet zájmů. Důsledné kontroly a vhodně nastavený kontrolní systém spolu s vysokou morálkou vlastních zaměstnanců jsou podle průzkumu klíčem k odhalení podvodů uvnitř organizace (Volkánová, 2014; Surveillance & Horwath, 2011).

Přítom zavedení náležitého vnitřního kontrolního systému a jeho seznámení se zaměstnanci a s jeho pravidly představuje jednu z metod, jak identifikovat a eliminovat podnikatelské riziko, které ohrožuje:

- spolehlivost účetního výkaznictví,
- efektivnost činností, a to včetně zcizení či zneužití aktiv,
- dodržování právních předpisů (Králíček & Molín, 2014).

I samotný externí auditor se při své činnosti zaměřuje na spolehlivost vnitřního kontrolního systému a zohledňuje ho při svém plánování auditu a v případě špatné úrovně vnitřního kontrolního systému zvyšuje riziko zakázky. Audit účetní závěrky však nemůže zkontrolovat veškeré hospodářské operace v podniku, ale vybírá si určitý statistický vzorek. Při posuzování významnosti chyby se orientuje až na určitou hladinu významnosti, takže i když finanční výkazy mohou určitou nesrovnalost obsahovat, nemusí se to projevit ve výroku auditora. Pokud by mělo vedení organizace podezření na spáchání podvodu uvnitř firmy musí provést vlastní vyšetřování. Zjištění stavu a náprava vnitřního kontrolního systému firmy může působit preventivně pro předcházení podobným problémům i v budoucnu, a tak je zapotřebí porovnat náklady vyšetřování

⁴ Průzkum o výskytu podvodů v organizacích v České republice a na Slovensku za rok 2011.

s možnou prosperitou v budoucnu (Müllerová, 2007; Králíček & Molín, 2014; Volkánová, 2014).

4.1. Nástroje vnitřního kontrolního systému

Vnitřním kontrolním systémem se rozumí souhrn provozních, finančních, evidenčních a jiných kontrol, které tvoří ucelený systém, kdy jednotlivé prvky kontroly jsou vzájemně propojeny. Objektem vnitřní kontroly je účetnictví, protože obsahuje řadu finančních informací a výsledek hospodaření. Nenahraditelným nástrojem kontrolního systému je inventarizace. Cílem kontroly je zhodnocení finanční situace a kontrola toho, aby:

- byly zaúčtovány všechny účetní případy ve věcné a časové souvislosti a průkazným způsobem,
- byly zjištěny a vypořádány případné nesrovnalosti a chyby,
- aktiva a pasiva evidovaná v účetnictví odpovídala skutečnosti (Králíček & Molín, 2014).

Správně zavedený vnitřní kontrolní systém by měl zahrnovat otázku centralizace a decentralizace, zavedení pravomocí a odpovědnosti. Pravomoc by měla být rozdělena mezi více osob, aby se zmírnila možnost podvodného jednání. Pokud jedna osoba hospodářské operace schvaluje, eviduje a i kontroluje, zvyšuje se tak příležitost k podvodnému jednání. Také v případě správně nastaveného vnitřního kontrolního systému ve společnosti a schopného vedoucího, který je odpovědný za schvalování účetních faktur, je zde riziko podvodu, a to v případě spolupráce zaměstnanců. (Králíček & Molín, 2014; Volkánová, 2014).

4.1.1. Posouzení rizika

Proces identifikace a hodnocení významných rizik na cestě k dosažení cílů účetní jednotky. Ve vztahu k účetnímu výkaznictví můžeme zahrnout následující rizika:

- správné přiřazení odpovědnosti za identifikaci a posouzení rizik ve finančních výkazech,
- aplikace správného odhadu (stanovení životnosti majetku, opravné položky),

- identifikace a hodnocení vnějších faktorů, které by mohly mít vliv na finanční situaci, jako např. pokles cen akcií, noví konkurenti, nové technologie,
- správné pochopení změn v právních předpisech nebo účetních standardech
- přijímání nových zaměstnanců, externích dodavatelů nebo zavedení nových informačních systému, ovlivňujících systémy finančního výkaznictví (Zack, 2013).

4.1.2. Monitoring

Jedna z komponent vnitřní kontroly, která představuje proces hodnocení kvality vnitřních kontrol v čase. Obsahuje jak návrh kontrol, tak i fungování již zavedených interních kontrol finančního výkaznictví (Zack, 2013).

Mezi prvky monitoringu bychom zahrnuli kupříkladu:

- 1) Průběžné odsouhlasování stavů účtů a přezkum takového odsouhlasení
- 2) Porovnání finančních výsledků s plánovaným rozpočtem
- 3) Benchmarking finanční výkonnosti vůči podobným společnostem
- 4) Průběžná poměrová a trendová analýza
- 5) Periodické kontroly zaměřené na specifické oblasti účetnictví, jako například zjišťování zastaralosti zásob, nedobytnosti pohledávek aj. (Zack, 2013)

5. Finanční analýza účetních výkazů

Finanční analýza je velice rozsáhlým nástrojem pro posouzení a predikci finančního zdraví, pro finanční plánování, pro zhodnocení minulého vývoje hospodaření a zajišťuje také funkci kontrolní. Cíl finanční analýzy je rozdílný podle jeho uživatele. Akcionář sleduje spíše dlouhodobý rozvoj než krátkodobé dosahování zisku. Zajímá se o budoucnost svých vložených prostředků, chce je mít pod kontrolou. Komplexně provedená analýza může právě sloužit pro odhalení nesrovnalostí v účetní závěrce, které mohou naznačovat možnou podvodnou transakci (Mantone, 2013).

Při analýze účetních výkazů se jako základní vodítko podle autorky (Mantone, 2013) pro další zkoumání účetních chyb, může použít těchto zásad:

1. Nadměrná ziskovost, pokud ostatní společnosti podnikající v obdobné oblasti nevytvářejí takové zisky
2. Opakující se záporné cash flow z provozní činnosti, zatímco je vykazován zisk a růst podniku
3. Abnormální růst tržeb ve srovnání s podobnými podniky
4. Abnormální zvýšení růstu ziskové marže
5. Růst ziskové marže větší než zisková marže v daném odvětví průmyslu
6. Nestandardní účetní pohyby (Mantone, 2013)

Ke zjištění možných podvodných transakcí v účetních výkazech slouží předběžné analýzy. Zjištěné možné riziko podvodu vyžaduje ale podrobnější vyšetřování a použití podrobnějších analýz. Mezi základní metody patří poměrové ukazatele likvidity, zadluženosti a rentability a analýza trendů, která srovnává finanční údaje z hlediska času. Méně oceňovaným nástrojem přesto velice důležitým je analýza struktury, která slouží k pochopení vztahů mezi položkami účetních výkazů. Předběžná analýza dává návod k tomu, na jakou specifickou oblast účetního vykazování by se měl analytik zaměřit a podrobněji ji prozkoumat. Finanční analýza také slouží potřebám auditorů nebo je využívána vnitřním kontrolním útvarům. Vedení podniku si tak může zkontrolovat samo pravdivost předkládaných účetních výkazů a jejich shodu s realitou a vyhnout se tak překvapivým zjištěním externího auditora. Protože samotné poměrové ukazatele jen těžko postačují pro kompletní analýzu, využívá se právě analýza trendů pro zachycení

změn mezi roky nejlépe v grafickém vyjádření (Mantone, 2013; Mrkvička & Kolář, 2006).

5.1. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity se zaměřují na schopnost podniku platit jeho krátkodobé závazky, protože solventnost je jednou ze základních podmínek trvalé činnosti podniku. Společnosti by měli plánovat svou likviditu, především proto, aby mohli platit své závazky vycházející z pravidelných smluv a nezvyšovali by se jejich okamžitě splatné závazky, ale maximálně do výše vysoce likvidních aktiv. Analýza těchto ukazatelů by tedy měla zajímat analytika v případě pochybností ohledně zadlužení podniku nebo ve vztahu podniku k povinné každoroční prezentaci výkazů. Jednotlivé ukazatele se mezi sebou porovnají (Růčková, 2015; Mantone, 2013).

Do těchto ukazatelů patří mj. pracovní kapitál, index pracovního kapitálu, obrat pracovního kapitálu a běžná likvidita.

Pracovní kapitál

Oběžná aktiva – Krátkodobé cizí zdroje

Hodnota pracovního kapitálu vyjadřuje podnikovou efektivnost a jeho krátkodobé zdraví. Pokud hodnota po určitou dobu klesá, je potřeba další analýza. Společnost může mít jak klesající tržby a klesající pohledávky, tak nadbytek zásob či neefektivní vymáhání pohledávek. Nicméně snižování pracovního kapitálu rok od roku by mohlo signalizovat skryté problémy v jeho provozní činnosti (Mantone, 2013; Bell, 2009).

Ukazatel **indexu pracovního kapitálu** je poměr pracovního kapitálu v aktuálním roce k roku předchozímu v absolutním vyjádření. Je to pro analytika vhodnější nástroj k porovnání s ostatními ukazateli likvidity (Mantone, 2013).

Ukazatel **obratu pracovního kapitálu** vyjadřuje, jak společnost generovala tržby z čistého pracovního kapitálu. Analytik se bude zajímat o nepřiměřeně vysoké nárůsty mezi obdobími, neboť by se mohlo jednat o podvod související s tržbami. Výsledky ale musíme porovnat s podobnými společnostmi, neboť jen tak můžeme stanovit, zda se jedná meziročně o velké změny. Vysoká hodnota ukazatele může znamenat, že společnost je podkapitalizována a může se stát nelikvidní (Mantone, 2013).

Tržby / Pracovní kapitál

Ukazatel **běžné likvidity** vyjadřuje schopnost podniku platit jeho krátkodobě splatné závazky, ve smyslu efektivity jeho provozního cyklu. Tento ukazatel by se měl meziročně navyšovat. Ovšem tento ukazatel může být dost zkreslen vlivem transakcí, které jsou uskutečňovány jednou za měsíc. Všeobecně platí, že hodnota méně než 1 naznačuje že podnik nebude schopen platit svoje povinnosti, až se stanou splatné a podnik je označován jako podnik se špatným finančním zdravím. Jako u jiných ukazatelů je třeba i tento porovnat v rámci několika podniků (Mantone, 2013; Bell, 2009).

Oběžná aktiva / Krátkodobé cizí zdroje

Ukazatel **obratu pohledávek** měří jejich likviditu. Zvýšení může znamenat podvod s uznáním výnosů a snížení podvod s falešnými pohledávkami či jejich nadcenění (Bell, 2009; Mantone, 2013).

Tržby / Krátkodobé pohledávky

Ukazatel **obratu zásob** se hodnotí s běžnou likviditou a obratem pohledávek. Zda nedochází k růstu v tržbách bez odpovídající změny v zásobách (Bell, 2009; Mantone, 2013).

Tržby / Zásoby

Doba obratu pohledávek uvádí, za jak průměrně dlouho společnost získá peníze z uskutečněných tržeb, měří likviditu pohledávek. Zvýšení hodnoty ukazatele znamená zhoršení kontroly pohledávek, dochází ke stárnutí pohledávek anebo klesají průměrné denní tržby. Zvyšující se hodnota ukazatele také může znamenat riziko fiktivních pohledávek, neoprávněné uznání výnosů či riziko krácení tržeb (Bell, 2009; Mantone, 2013).

365 / Obrat pohledávek

Pohotovlá likvidita hodnotí nejvíce likvidní aktiva ve vztahu ke krátkodobým závazkům. Vysoká hodnota ukazatele je hodnocena jako pozitivní z pohledu tradiční analýzy poměrových ukazatelů (Bell, 2009).

(Oběžná aktiva – Zásoby) / Krátkodobé závazky

Pokud dochází k častým fluktuacím u těchto ukazatelů likvidity, tak je to otázka špatného managementu, pokud ke snižování, tak provozní či finanční problémy. Dá se dobře vyčíst chování managementu. Přiměřená likvidita je pro firmu přínosná, pokud se ale snižuje obrát pracovního kapitálu, zatímco běžný ukazatel pracovního kapitálu se zvyšuje, může to být problém s hromaděním zásob (Bell, 2009; Mantone, 2013).

5.2. Ukazatele rentability a aktivity

Jsou měřítkem schopnosti podniku zhodnocovat vložené prostředky vlastníků. Trvale zvyšující se hodnoty akcionáři uvítají, a tak může docházet ze strany managementu podniku k jejich úmyslnému nadhodnocování. V očích investorů se pak podniku daří (Růčková, 2015; Mantone, 2013).

Ukazatel hrubého zisku neboli provozní výsledek hospodaření měří schopnost podniku využívat nahromaděné zásoby a lidský kapitál ve výrobním procesu. (Mantone, 2013).

Provozní výnosy – Provozní náklady prodeje (produkce)

Ukazatel rentabilita tržeb neboli zisková marže je posuzován investory nebo potenciálními investory ke zhodnocení podnikové efektivnosti. Stabilní či zvyšující se rentabilita znamená efektivnost produkčního procesu. Ovšem výrazné změny nebo fluktuace mohou znamenat riziko podvodu nebo účetních nesrovnalostí. Zvýšení může znamenat neoprávněné uznání výnosů či podhodnocení závazků a nákladů. Modifikace zisku EBIT je zde nejuvhodnější, protože při benchmarkingu firem, nedochází k ovlivnění výsledku rozdílnou kapitálovou strukturou firem (Bell, 2009; Mantone, 2013).

EBIT / Tržby

Ukazatel vázanosti majetku = stálých aktiv měří schopnost podniku ve využití jejího majetku k dosažení tržeb. Pokud došlo ke zvýšení tohoto ukazatele, tak je nutné zjistit, zda to bylo způsobeno nárůstem podnikového majetku, který byl vyšší než nárůst tržeb, nebo samotným poklesem tržeb. Pokud ukazatel klesl, mohlo dojít k vyššímu opotřebení majetku. Nebo jen vzrostly tržby bez odpovídající změny v majetku? (Mantone, 2013).

Stálá aktiva / Tržby

Rentabilita vlastního kapitálu je často využívaný ukazatel investory k posouzení vhodnosti investice jejich finančních prostředků. Čím vyšší, tím lepší. Společnosti chtějí pochopitelně navyšovat tento ukazatel, aby s vloženými prostředky bylo efektivně využíváno a ne plýtváno (Mantone, 2013).

Čistý zisk / Vlastní kapitál

Při analýze ukazatelů rentability je vhodné použití benchmarkingu za několik let. Nejvhodnější je použití provozního výsledku hospodaření, tzv. EBIT, protože společnosti se liší svou investiční politikou, ale lze zvolit různé modifikace. Analytik porovnává zisk s ukazateli nákladovosti v čase, zjišťuje, zda změny ziskové marže nejsou náhlé, ale postupné. Nejlepším způsobem je v tomto případě grafické znázornění. Vázanost aktiv jako důležitá komponenta kalkulací hrubého zisku. Odpisy představují jednu z oblastí, kde se vyskytují podvody. Účelné je porovnat ziskovou marži s vázaností majetku. Výsledky mohou být zkresleny a nemusí být vždy porovnatelné, je to dáno kapitálovou strukturou (Bell, 2009; Mantone, 2013).

5.3. Ukazatele zadluženosti

Podnik využívá při svém financování cizí kapitál. Nemůže financovat investice jen z vlastních zdrojů, neboť jsou dražší, navíc úroky placené za půjčení cizího kapitálu snižují daňové zatížení. Je tedy důležité stanovit ideální poměr a strukturu vlastního a cizího kapitálu, tak aby se nenavyšovalo finanční riziko. Společnost by poté mohla manipulovat s účetními výkazy, aby zakryla své finanční problémy. Podhodnotit závazky či manipulovat se zisky do budoucna. Míru zadluženosti firmy a strukturu kapitálu hodnotí následující ukazatele (Knápková & Pavelková, 2010).

Ukazatel poměru dluhu k vlastnímu kapitálu měří, jak dobře jsou věřitelé chráněni v případě platební neschopnosti. Do jaké míry by mohly být ohroženy nároky věřitelů.

Míra zadluženosti

Cizí zdroje / Vlastní kapitál

↑ekonomické obtíže / ↑zvýšení provozních závazků vůči celkovým závazkům

Je vhodné ukazatel porovnat s účtem krátkodobých závazků. Bankovní úvěry nemají okamžitý vliv na provozní činnosti, i když jejich úplné neplacení na konci drastický. Zatímco neplacení krátkodobých závazků, např. dodavatelům okamžitě omezí výrobu nedodáním dalších dodávek vstupů (Bell, 2009; Knápková & Pavelková, 2010).

Ukazatel celkové zadluženosti je nezákladnější a jeho doporučená hodnota by měla být mezi 30-60 %. Důležitější je ale dlouhodobý vývoj ukazatele, odvětví a schopnost splácet úroky (Knápková & Pavelková, 2010).

Celková zadluženost

Cizí zdroje / Celková aktiva

Při výsledku nižším než 1 u **ukazatele krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji** znamená, že dlouhodobý majetek je pořizován za krátkodobé zdroje a může mít problém s následnou úhradou svých závazků. Takovému případu se říká podkapitalizace a čistý pracovní kapitál je záporný, protože krátkodobé závazky převyšují oběžná aktiva. Pokud je výsledek vyšší než 1, podnik neefektivně využívá své zdroje. Znamená to, že podnik je překapitalizován. Oběžná aktiva jsou hrazena drahým dlouhodobým kapitálem (Knápková, Pavelková & Šteker, 2013).

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

(Vlastní kapitál + Dlouhodobé závazky) / Dlouhodobý majetek

Zdroj: (Knápková, Pavelková & Šteker, 2013)

Krátkodobý kapitál je pro společnost levnější ale zvyšování krátkodobé zadluženosti může být dopad na firmu v případě, že by došlo k poklesu produkce a firma by musela dále splácet úvěry. V případě záporného pracovního kapitálu a krytí DM krátkodobými zdroji je **analýza krátkodobé zadluženosti** vhodným doplňkem ukazatelů zadluženosti (Bell, 2009).

Krátkodobá zadluženost

(Krátkodobé závazky + Krátkodobé bankovní úvěry) / Celková aktiva

5.4. Varovné signály pro riziko podvodu

Finanční ukazatele tradičně slouží k posouzení vývoje firmy, zejména pokud jsou ukazatele zjištěny za několik období a srovnávány. Riziko ztráty příjmů společnosti vlivem podvodu je přirozené podnikovému prostředí, důležité je, zda společnost si je tohoto rizika vědoma a zavede odpovídající akci k jeho snížení. Nástrojem jí může být výpočet poměrových ukazatelů. Sledování vývoje určitých ukazatelů může být varovným signálem pro riziko podvodu a čím více se těchto „red flags“⁵ vyskytne, tím je větší pravděpodobnost že podvod ve skutečnosti nastal (Bell, 2009).

Zvyšující se podíl finančního dluhu k vlastnímu kapitálu může znamenat zvýšení ekonomických problémů, protože společnost tím financuje její růst dluhem a nákladové úroky ovlivňují zisk. Pravděpodobnost rizika manipulace je v tomto případě vyšší a vzniká tlak vlastníků či managementu k dosažení požadující úrovně (Bell, 2009).

Prodlužující se doba inkasa pohledávek nebo snižující se průměrné denní tržby mohou způsobit ekonomické problémy. Pokud se zvyšuje trend v čase u ukazatele podílu finančního dluhu k vlastnímu kapitálu a u doby obratu pohledávek zároveň, může v budoucnu nastat nějaké finanční riziko (Bell, 2009).

Další skupinou ukazatelů jsou ty, jejichž trendy jsou varovným signálem pro riziko podvodu v konkrétních oblastech. Pokud dochází ke zvyšování celkového provozního výsledku hospodaření ve spojení se zvyšujícími tržbami a snižujícími náklady prodeje a výroby jedná se o varovný signál pro možné riziko podvodu s fiktivními výnosy. Ve snaze odhalit příčiny zvyšujícího se trendu je třeba se zaměřit na jednotlivé položky, které ziskovou marži ovlivňují (Bell, 2009).

5.5. Horizontální analýza

Jedná se o běžnou techniku využívanou investory, auditory, finančními analytiky a ostatními zainteresovanými osobami k přezkoumání změn v jednotlivých položkách účetních výkazů. V horizontální analýze je položka účetních výkazů vyjádřena jako změna běžného roku vůči roku předchozímu, a to nejlépe v procentech. Nejvhodnější je analyzovat co nejdelší časové období a následně porovnat změny za jednotlivé roky nejen

⁵ Anglický výraz od autorky Alexis C. Bell do češtiny přeložitelné jako „varovný signál“.

v rámci jednoho výkazu ale zkoumat změny mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty.
Změna vyjádřena relativně pro každý rok se vyjádří:

$$\frac{\text{hodnota v běžném roce} - \text{hodnota v minulém roce}}{\text{hodnota v minulém roce}}$$

Zdroj: (Sedláček, 2011)

6. Výkaz peněžních toků – cash flow

Povinnost účetních jednotek sestavovat přehled o peněžních tocích uvádí zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. V § 18 odst. (1) zákona o účetnictví je uvedena pouze povinnost účetních jednotek sestavit rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu. Účetní jednotky uvedené v § 18 odst. (2) Sb. nejsou povinny sestavit přehled o peněžních tocích. Malých a mikro účetních jednotek se například tato povinnost netýká. Přitom za malou účetní jednotku je ještě považována účetní jednotka, která má ve své rozvaze aktiva do částky 100 000 tis. Kč a zároveň nepřekračuje částku ročního obrátu 200 000 tis. Kč. Třetím kritériem pro malou účetní jednotku je průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50. Přitom malou účetní jednotkou zůstává, pokud nepřekročí alespoň 2 z výše uvedených třech kritérií (Ryneš, 2016).

Cash flow poskytuje údaje o zdroji a použití peněžních prostředků, jelikož výkaz zisku a ztráty je postaven na akruálním principu a zakrývá peněžní transakce, protože účetní výkazy všeobecně nejsou založeny na peněžní bázi. Existují dvě metody cash flow. Obě metody zahrnují provozní, investiční a finanční cash flow, jejichž součet se rovná změně peněžních prostředků za daný rok. Metoda nepřímá spočívá ve výpočtu provozního cash flow z výsledku hospodaření (Mantone, 2013; Sedláček, 2010).

Pokud nemá analytik k dispozici výkaz peněžních toků, musí si ho připravit sám. Musí dokonale rozumět vlivům účetních vztahů na cash flow. Následný rozdíl mezi vypočteným cash flow a zůstatkem peněžních prostředků, prezentovaným ve finančních výkazech, může skrývat možnou podvodnou aktivitu (Mantone, 2013).

Jedna z efektivních metod analýzy cash flow podle autorky (Mantone, 2013) je porovnání výsledku hospodaření s provozním cash flow.⁶

$$CRO = \frac{\text{Provozní Cash flow}}{\text{Výsledek hospodaření}}$$

Přestože mohou vznikat odchylky mezi jednotlivými odvětvími, výsledek ukazatele by měl být méně než 1. Ukazatel by měl být stabilní v čase, ale v lepším případě se i zvyšovat. Jak je jednoduché manipulovat se ziskovostí, tak není jednoduché manipulovat s tokem peněz. Je možné pouze dočasně navýšit cash flow, prodloužením

⁶ CRO = Cash realization ratio = Ukazatel realizace peněžních prostředků

splatnosti závazků či odvrácením výdajů placených v předchozích letech. Konkrétně položky časového rozlišení mohou ovlivňovat zisk mezi jednotlivými obdobími a zamezit výkyvům v příjmech společnosti. Jelikož je podnik často hodnocen podle výše zisku, který vzniká účtováním nákladů a výnosů a na změnu peněžních prostředků není brán ohled, je zde prostor pro riziko veliké. Navíc některé položky výnosů a nákladů jsou založené pouze na odhadu vedení podniku, již zmiňované položky časového rozlišení. Výsledek hospodaření a provozní cash flow by tedy měly jít stejným směrem. Zvýšená ziskovost by měla navyšovat cash flow a opačně. Hodnocením kvality aktuálního principu ve vztahu ke cash flow se mj. zabývá i speciální model podle Dechow-Dichev uveden níže (Mantone, 2013; Kouřilová & spol., 2016).

Pro potřeby analýzy bude vypočteno pouze cash flow z provozní činnosti (Schéma 2).

Schéma 2 Výpočet provozního cash flow z účetních výkazů

Označení	Název položky
A.	Peněžní toky z provozní činnosti
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním
A. 1.	Nepeněžní operace
A. 1.1.	Odpisy stálých aktiv
A. 1.2.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti
A. 1.3.	Zisk z prodeje stálých aktiv
A. 1.5.	Vyúčtované nákladové a výnosové úroky
A. 2.	Změna pracovního kapitálu
A. 2.1.	Změna stavu krátkodobých pohledávek z obch. styku/aktivních účtů časového rozlišení/daňových pohledávek
A. 2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z obch. styku/pasivních účtů časového rozlišení/daňových závazků
A. 2.3.	Změna stavu zásob
A. 3.	Vyplacené úroky
A. 4.	Přijaté úroky
A. 5.	Zaplacená daň z příjmů právnických osob za běžnou činnosti
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	

Zdroj: vlastní zpracování, (Sedláček, 2010)

7. Modely detekce rizika manipulace účetních výkazů

7.1. Beneish model M-skóre

Tento model by vyvinut v roce 1999. Skládá se z 8 indikátorů zachycujících určité anomálie ve finančních výkazech, které mohou předznamenávat manipulaci se zisky nebo jinou podvodnou aktivitu. Výsledkem modelu by mělo být zjištění celkového „M-skóre“ popisujícího stupeň možné manipulace s účetními výkazy či zatajení zpronevěry majetku. Tvůrce modelu také zjistil, že z celkového počtu testovaných účetních jednotek nesprávně zhodnotil 17,5 % účetních jednotek jako nemanipulujících. Jinak řečeno, u těch podniků, kde si myslel, že jejich účetní výkazy nejsou na základě modelu zmanipulované, tak se později ukázalo, že k manipulacím došlo. Závěrem lze říci, že výpočty získané na základě modelů přinášejí spolehlivý obraz o účetní jednotce a jejích výkazech. Beneish stanovil hodnotu -2,22. Hodnoty, které jsou větší, tak znamenají vyšší pravděpodobnost manipulace. Zároveň stanovil hraniční hodnoty jednotlivých ukazatelů pro detekci rizika v konkrétní oblasti (Mantone, 2013).

Jedná se tedy o účinný nástroj pro celkovou kontrolu finančních výkazů ale také pro kontrolu pouze daných oblastí. Efektivním je měření změn či grafické vyjádření jednotlivých komponent v čase, za určitou periodu. Model je zkonstruován následovně.

Schéma 3 Beneish model M-skóre

$$M = -4,84 + 0,92 \times DSRI + 0,528 \times GMI + 0,404 \times AQI + 0,892 \times SGI + 0,115 \times DEPI - 0,172 \times SGAI + 4,679 \times TATA - 0,327 \times LVGI^2$$

Zdroj: Mantone (2013); vlastní zdroj

Jednotlivá čísla jsou váhy těchto ukazatelů:

- **DSRI = Days sales in receivable**
Index poměru pohledávek z obchodního styku k tržbám v běžném roce vůči předchozímu. Riziko podvodu při $DSRI \geq 1,465$.
- **GMI = Gross margin index**
Index obchodní marže v roce předchozím vůči běžnému roku. Riziko podvodu $GMI \geq 1,193$.

- **AQI = Asset quality index**
Index kvality neoběžných aktiv k celkovým aktivům v běžném roce vůči roku předchozímu. Riziko podvodu při $AQI \geq 1,254$.
- **SGI = Sales growth index**
Index prodeje běžného vůči předchozímu roku. Nárůst tržeb sám o sobě není známkou manipulace, ale jejich navýšení vylepšuje obraz o účetní jednotce. Riziko podvodu při $SGI \geq 1,607$.
- **DEPI = Depreciation index**
Index míry amortizace v základním roce vůči roku běžnému. Pokud ukazatel je větší než 1 tak dochází k pomalejšímu odpisování. Firma chce možná také zvýšit zisk. Riziko podvodu při $DEPI \geq 1,077$.
- **SGAI = Selling, general and administrative expenses index**
Index nákladovosti tržeb běžného roku vůči základnímu roku. Riziko podvodu při $SGAI \geq 1,041$
- **TATA = Total accruals to total assets index**
Index celkové změny pracovního kapitálu k celkovým aktivům, kdy zvýšení tohoto ukazatele může znamenat snahu o manipulaci s vykazovanými výnosy. Riziko podvodu při $TATA \geq 0,031$.
- **LVGI = Leverage index**
Index pákového ukazatele = finanční páky nám vyjadřuje míru zadluženosti. Jeho zvýšení vytváří nedůvěru v očích investorů a může do budoucna znamenat krach společnosti. Riziko podvodu při $LVGI \geq 1,111$

Zdroj: Mantone (2013); Beneish (1999); vlastní zpracování

7.2. Model CFEBT

Model je vhodný pro testování právě účetních výkazů sestavených v rámci Českých účetních standardů. I když byl model vyvinut v USA, lze ho použít v rámci Českých účetních předpisů. Na základě případové studie byly totiž zmanipulované účetní výkazy modelem CFEBT skutečně takto vyhodnoceny. Pro hodnocení věrného a poctivého obrazu účetnictví jsou zapotřebí účetní data za období alespoň 5 let. Model pracuje s hypotézou, že existuje úzký vztah mezi účetním výsledkem hospodaření a peněžním tokem právě v období 5 let. Pokud předpokládáme, že zkoumaná jednotka nevytváří podvodné účetnictví a věrně a pravdivě zobrazuje realitu, tak by se souhrn účetního výsledku hospodaření a souhrn peněžního toku za 5 let, neměl odchýlit o více než je hladina významnosti pro danou účetní jednotku (obecně mezi 5–10 %), která je dána interními a externími vlivy na podnik. Vzorec pro výpočet je následující (Schéma 4) (Drábková, 2013).

$$CFEBT = \sum_{t=1}^5 \left| \frac{\Delta CF_t - EBT_t}{EBT_t} \right|$$

Zdroj: Drábková (2013)

Model se zaměřuje na varovné signály podvodu, které lze vyčíst z účetnictví. Dochází k vysokému nárůstu obratu nebo marže ve srovnání s jinými podniky ve stejném odvětví nebo mezi jednotlivými obdobími. Dochází k nesouladu mezi finančním tokem a výsledkem hospodaření, veličiny nejdou stejným směrem (Kouřilová & kol., 2016).

7.3. Model kvality akruálního principu v účetnictví podle Dechow a Dichev

Oblast účetního zachycování pohledávek a závazků, jakožto i odložené daňové povinnosti a rezerv, mnohokrát vycházejícího jen z odhadů vedoucích pracovníků, přímo vytváří možnost k manipulaci účetních dat a zisků. Účetní události založené na akruálním principu, které nesouvisí přímo s peněžními transakcemi, jsou totiž vytvářeny kolikrát odhady a předpoklady vedení podniku.⁷ Špatně provedený odhad tedy nemusí v budoucnu přinést peněžní tok. Akruální princip je založen na zachycování transakcí, které časově a věcně souvisí s daným obdobím. Zachycují se výnosy, které ještě nebyly zaplacené a na druhé straně náklady, které společnost zachytila v účetnictví, ale ještě je nezaplatila. Jedná se o časový a věcný soulad účetních operací (Mantone, 2013).

Model kvality akruálního principu, vytvořen profesory Patricia Dechow a Ilia Dichev, který měří kvalitu účetního zachycování v rámci akruálního principu v rozdílu v dosaženém provozním cash flow a zisku z výkazu zisku a ztráty. Lze aplikovat na všechny typy podnikatelských subjektů. Příliš vysoké hodnoty u účetních operací založené na akruálním principu a k tomu neodpovídající cash flow může znamenat možnost nějaké podvodné aktivity ve finančních výkazech či jen chyby. Jejich studie jim umožnila vypořádat určité vztahy ve finančních výkazech, které znamenají nízkou nebo vysokou kvalitu akruálního principu (Mantone, 2013).

⁷ V zahraniční literatuře obecně uváděno pojmem „The Accruals“ jako účetní operace zachycené na základě principu časového a věcného souladu.

- Dlouhý operační cyklus snižuje kvalitu akruálního principu a opačně krátký operační cyklus zvyšuje kvalitu akruálního principu
- I velikost firmy ovlivňuje kvalitu akruálního principu
- Nestabilita v tržbách snižuje kvalitu akruálního principu
- Nepředvídatelné cash flow snižuje kvalitu akruálního principu
- Nestabilní položky u akruálního účetnictví = nízká kvalita akruálního principu
- Pokračující ztráty snižují kvalitu akruálního principu
- Vysoké položky na základě principu akruálního účetnictví = nízká kvalita akruálního principu (Mantone, 2013; Kouřilová & spol., 2016).

Výpočet modelu Dechow-Dichev spojuje změnu pracovního kapitálu a peněžní tok z provozní činnosti v běžném období ve srovnání s hodnotou celkových aktiv za dvě sledovaná období (Kouřilová & spol., 2016).

$$\frac{\text{cash flow z provozní činnosti}_{\text{BO}} + \Delta \text{ pracovního kapitálu}_{\text{BO}}}{\text{celková aktiva}_{\text{BO}} + \text{celková aktiva}_{\text{MO}}}$$

Avšak nejlepší metodou je porovnat výsledek modelu s čistým ziskem a to vytvořením dvojosého grafu. Kromě toho autoři přišli ještě s jednou metodou určení kvality akruálního principu, a to grafickým porovnáním čistého zisku se ziskem podle Dechow a Dichev. Zisk podle Dechow-Dichev:

$$\text{Provozní cash flow v běžném roce} + \text{Změna pracovního kapitálu v běžném roce}$$

Zdroj: Mantone (2013)

7.4. The Piotroski's F-Score Model

Podle profesora Joseph D. Piotroski použití účetních výkazů minulých období je klíčem k oddělení vítězných subjektů od těch poražených. A tak vytvořil model spočívající v jednoduché analýze běžných poměrových ukazatelů, které jsou porovnávány mezi obdobími. Analýza zahrnuje 9 kroků a výsledkem je výpočet tzv. F-skóre, které může indikovat možnou manipulaci v účetních výkazech podle dosaženého finančního zdraví. Výhodou modelu je to, že nevyžaduje informace o tržní hodnotě a lze jej použít na různé typy účetních jednotek. Vybrané ukazatele měří ziskovost, finanční

likviditu a provozní efektivnost ve smyslu jeho celkové finanční kondice. První čtyři ukazatele měří rentabilitu pomocí výsledku hospodaření a cash flow. Pátý až sedmý ukazatel měří platební schopnost a solventnost. Poslední 3 ukazatele měří provozní efektivnost. Postup výpočtu je uveden níže (Schéma 5). V každém roce se sečtou udělené body. Hodnota F-skóre mezi 8 a 9 reprezentuje výbornou finanční pozici. F-skóre mezi 3 a 7 znamená relativně dobrou pozici a hodnota F-skóre mezi 0 a 2 představuje špatnou finanční pozici. Čím většího počtu bodů je dosaženo, tím by měla být finanční situace lepší a naopak (Mantone, 2013).

Schéma 5 Piotroski's F-Score

Ukazatel	2. rok	3. rok
Kladný výsledek hospodaření v BO			
Kladné provozní CF v BO			
Kladné provozní CF v BO > výsledek hospodaření BO			
Provozní CF v MO > výsledek hospodaření v MO			
Ukazatel dlouhodobé zadluženosti je menší než v roce předchozím			
Běžná likvidita BO > Běžná likvidita MO			
Nárůst kmenových akcií ne větší než v MO			
Hrubá marže BO > Hrubá marže MO			
Zvýšení tržeb v % > Zvýšení celkových aktiv v %			
Celkové body			

Zdroj: vlastní zpracování; Mantone (2013)

Princip bodovacího systému F-skóre je následující:

- Pokud je výsledek hospodaření v běžném roce pozitivní – 1 bod
- Pokud je provozní cash flow v běžném roce pozitivní – 1 bod
- Pokud je provozní cash flow v běžném roce větší než výsledek hospodaření v běžném období – 1 bod
- Pokud je provozní cash flow v minulém období větší než výsledek hospodaření v minulém období – 1 bod
- Pokud ukazatel dlouhodobé zadluženosti je menší než v předchozím roce – 1 bod
- Pokud běžná likvidita vzrostla oproti minulému roku – 1 bod

- Pokud se nezvýšil počet kmenových akcií oproti minulému roku – 1 bod
- Pokud se hrubá marže zvýšila oproti minulému roku – 1 bod
- Pokud procento zvýšení tržeb je větší než procento zvýšení celkových aktiv – 1 bod (Mantone, 2013)

7.5. Altmanův index důvěryhodnosti

Pomocí tzv. diskriminační analýzy na určitém historickém vzorku dat byla vytvořena rovnice. Do ní jsou dosazeny hodnoty finančních ukazatelů a podle výsledku lze předpovědět finanční zdraví firmy. Zda se jedná o firmu s dobrým finančním zdravím nebo o společnost před krachem. Rovnici vymyslel profesor Altman a skládá se z pěti poměrových ukazatelů a je sestavena tak, aby dokázala oddělit zdravé firmy od těch krachujících (Kislingerová & Hnilica, 2005).

Rovnice podle Altmana pro podniky bez veřejně obchodovatelných akcií je následující:

$$Z_i = 0,717 * A + 0,847 * B + 3,107 * C + 0,420 * D + 0,998 * E$$

A = čistý pracovní kapitál / aktiva celkem

B = (výsledek hospodaření běžného účetního období + výsledek hospodaření minulých let + fondy ze zisku) / celková aktiva

C = EBIT / celková aktiva

D = vlastní kapitál / celkové cizí zdroje

E = celkový obrat (součet tržeb z prodeje zboží, vlastních výrobků a služeb) / celková aktiva (Sedláček, 2011)

Výsledek rovnice tzv. „Z-skóre“ se porovnává s hranicí pro předvídaní finanční situace

Pokud $Z > 2,9$	můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci
$1,2 < Z \leq 2,9$	„šedá zóna“ nevyhraněných výsledků
$Z \leq 1,2$	firma je ohrožena vážnými finančními problémy*

Zdroj: Kislingerová & Hnilica (2005); Sedláček (2011)

Výsledek stanovený absolutním číslem nevykresluje finanční situaci, jako vždy se používá vývoj hodnoty za několik let čili trend. Pozitivní samozřejmě je, pokud Z-skóre roste (Kislingerová & Hnilica, 2005).

7.6. Bankrotní model IN95

Tento model posuzuje finanční výkonnost a důvěryhodnost českých podniků, protože zohledňuje hledisko věřitele a odhaduje finanční tíseň. Je odvozen od modelů ratingu a praktických zkušeností při analýze finančního zdraví podniků. Navíc je vhodný pro využití vstupů z účetnictví podle českých účetních předpisů. Rovnice se skládá z poměrových ukazatelů, kde každý ukazatel má svoji váhu. Váhy jsou udělovány podle odvětví ekonomiky (Sedláček, 2011; Mrkvička & Kolář, 2006).

Rovnice pro index důvěryhodnosti ve zpracovatelském průmyslu:

$$\begin{aligned} IN95 = & 0,24 \times \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,11 \times \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} + 7,61 \times \frac{EBIT}{\text{aktiva}} \\ & + 0,48 \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} + 0,1 \times \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{úvěry}} \\ & - 11,92 \times \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{výnosy}} \end{aligned}$$

Zdroj: Mrkvička & Kolář (2006)

Výsledek indexu je hodnocen podle těchto kritérií:

- Hodnota indexu větší než 2 znamená podnik s dobrým finančním zdravím,
- Hodnota indexu mezi 1 a 2 představuje podnik s potenciálními finančními problémy,
- Hodnota indexu menší než 1 indikuje podnik s nízkým finančním zdravím (Sedláček, 2011; Mrkvička & Kolář, 2006).

8. Metodika práce

Pro analýzu finančních výkazů a následné posouzení rizika manipulace finančních výkazů je zvolen rodinný podnik s dlouholetou tradicí. Vzhledem k citlivosti tématu, jakým je odkrývání podvodu v účetních výkazech bude tato společnost s ručením omezeným nazývána pouze jako společnost. Její hlavní ekonomickou činností je výroba piva a sladu, nealkoholických nápojů, dále se zabývá obchodní a hostinskou činností. Společnost je činná od roku 1991. Výběr padl na tuto společnost, protože na trhu působí dlouho a má pestrou ekonomickou činnost. Zabývá se totiž nejen výrobou a obchodní činností, ale i poskytováním služeb v oblasti regenerace, rekondice či pohostinství.

Budou použity finanční výkazy za období 2010–2016, které jsou veřejně přístupné na webových stránkách Obchodního rejstříku v plném rozsahu, ale pro účely zpracování práce byla použita databáze Albertina, kde jsou výkazy dostupné ve formátu xls. Při analýze bude využita také příloha a výroční zpráva společnosti. Interní informace nebyly pro potřeby analýzy zjišťovány. Pro grafickou analýzu jsou všechny grafy vytvořeny v programu Microsoft Excel. Tabulky a schémata byly zpracovány také v programu Microsoft Excel. Pro zhodnocení vývoje je využita horizontální analýza. Pro srovnání poměrových ukazatelů jsou využity dvojosé grafy. Zveřejňované účetní výkazy jsou ověřeny ve všech letech auditorem a vždy byl vysloven výrok bez výhrad. Podle auditu tedy splňují podmínku věrného a poctivého zobrazení skutečnosti.

První kapitola se zabývá rozbořením ekonomické a finanční situace. Na začátku je seznámení se společností a zhodnocení vývoje výkonů společnosti. Vývoj výkonů a tržeb společnosti je graficky zachycen. Společnost využívá dluhové financování, které je předmětem analýzy a je proto posouzen vliv finančního výsledku na celkový výsledek hospodaření za běžnou činnost po zdanění. Z přílohy k účetní závěrce byla získána data o počtu zaměstnanců. Podílem osobních nákladů a počtu zaměstnanců byl zjištěn průměrný roční náklad na jednoho zaměstnance.

Při výpočtech poměrových ukazatelů nejde všechna data získat z primárních výkazů, takže musejí být dopočítána. Položka tržby je součtem výkonů, tržeb za prodej zboží a tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu. Při výpočtech likvidity jsou součástí oběžných aktiv pohledávky v netto hodnotě. Zásoby jsou uváděny ve všech ukazatelích také v netto hodnotě. Jako EBIT je použit provozní výsledek hospodaření

převzatý z výkazů zisku a ztráty. Další modifikace zisku uváděné ve výpočtech jsou na schématu níže (Schéma 6).

Schéma 6 Kategorie zisku ve výpočtech poměrových ukazatelů

Kategorie zisku

Použití zisku v ukazateli rentability se využívá v několika modifikacích, kdy záleží na tom, kdo a na jaký účel zisk využívá (Valach & kol., 1997).

ZISK

Hospodářský výsledek za účetní období (EAT) → výsledek hospodaření za účetní období

+ daň z příjmů za mimořádnou činnost

+ daň z příjmů za běžnou činnost

= **Zisk před zdaněním (EBT) → výsledek hospodaření před zdaněním**

+ nákladové úroky

= **Zisk před úroky a zdaněním (EBIT) → provozní výsledek hospodaření**

+ odpisy

= **Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA)**

Zdroj: Valach & kol. (1997)

Výsledkem je zjištění potenciálního rizika podvodných jednání, např. rizika fiktivních pohledávek, záměrného podhodnocení závazků nebo nadměrné kapitalizace nákladů. Klíčem k posouzení rizika je zhodnocení vývoje vybraných ukazatelů a položek účetních výkazů ve vzájemné souvislosti.

Součástí zveřejňovaných účetních výkazů není výkaz o peněžních tocích čili musel být dopočten z výsledku hospodaření z běžné činnosti před zdaněním. Peněžní tok byl vypočten na úroveň čisté peněžního toku z provozní činnosti (Tabulka 1). Peněžní tok je porovnán s účetním ziskem a posouzen vliv změn položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty na peněžní tok. Z vypočteného provozního cash flow je vytvořena horizontální analýza, kde jsou vyznačeny největší absolutní nárůsty či poklesy, kterými společnost mohla manipulovat s peněžními toky. CRO kalkulace je podíl čistého peněžního toku a výsledku hospodaření před zdaněním. Na vliv mimořádných nákladů a výnosů nebyl brán zřetel. Výsledkem je zhodnocení možnosti manipulace se ziskem a peněžním tokem. Pro horizontální analýzu jsou využita data (Příloha 6; Příloha 7; Příloha 8).

Tabulka 1 Čistý peněžní tok z provozní činnosti v tis. Kč

Označení	Název položky	Úprava					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
A.	Peněžní toky z provozní činnosti						
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	826	-876	-394	4 652	1 866	3 821
A. 1.	Nepeněžní operace						
A. 1.1.	Odpisy stálých aktiv	5 719	5 282	5 050	4 203	4 557	5 478
A. 1.2.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	51	249	-331	-84	-54	0
A. 1.3.	Zisk z prodeje stálých aktiv	-20	-8	-480	0	-156	-92
A. 1.5.	Vyúčtované nákladové a výnosové úroky	636	624	584	455	363	411
A. 2.	Změna pracovního kapitálu						
A. 2.1.	Změna stavu krátkodobých pohledávek z obch. styku/aktivních účtů časového rozlišení/daňových pohledávek	1 121	-131	516	1 495	-658	1 201
A. 2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z obch. styku/pasivních účtů časového rozlišení/daňových závazků	-1 469	-2 866	2 569	515	1 091	-874
A. 2.3.	Změna stavu zásob	637	-397	840	-1 490	881	370
A. 3.	Vyplacené úroky	-636	-678	-623	-486	-363	-430
A. 4.	Přijaté úroky		54	39	31		19
A. 5.	Zaplacená daň z příjmů právnických osob za běžnou činností	-360	-328	-493	-1 042	-386	-951
	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	6 505	925	7 277	8 249	7 141	8 953

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Jsou vypočteny auditorské a bankrotní modely uvedené v teoretické části. Potenciální rizikové roky, kdy společnost dosahovala špatného finančního zdraví, analyzovány také v modelech detekce rizika podvodů ve finančních výkazech, využívaných například forenzními analytiky. Nejobsáhlejší je Beneish model M-skóre, který postihuje všechny oblasti účtování, kde by mohlo docházet k manipulaci. Jsou zhodnoceny všechny ukazatele z modelu a také graficky vyobrazeny pro zachycení výkyvů za uvedené období. Případné výkyvy jsou zdůvodněny provozní činností a pokud ne tak naznačují na kterou oblast v podniku se z důvodu rizika podvodu zaměřit. Ukazatele jsou vyjádřeny indexem, chybí tedy rok 2010. Vzorce jsou převzaty ze zahraniční literatury a postup výpočtu ukazatelů je uveden níže.

$$DSRI = \frac{\frac{\text{pohledávky z obchodního styku}_t}{\text{tržby}_t}}{\frac{\text{pohledávky z obchodního styku}_{t-1}}{\text{tržby}_{t-1}}}$$

$$GMI = \frac{\frac{EBIT_{t-1}}{\text{tržby}_{t-1}}}{\frac{EBIT_t}{\text{tržby}_t}}$$

$$AQI = \frac{1 - \left(\frac{\text{oběžná aktiva}_t + \text{stálá aktiva netto}_t}{\text{celková aktiva}_t} \right)}{1 - \left(\frac{\text{oběžná aktiva}_{t-1} + \text{stálá aktiva netto}_{t-1}}{\text{celková aktiva}_{t-1}} \right)}$$

$$SGI = \frac{\text{tržby}_t}{\text{tržby}_{t-1}}$$

$$DEPI = \frac{\frac{\text{odpisy}_{t-1}}{\text{odpisy}_{t-1} + \text{dlouhodobý hmotný majetek netto}_{t-1}}}{\frac{\text{odpisy}_t}{\text{odpisy}_t + \text{dlouhodobý hmotný majetek netto}_t}}$$

$$SGAI = \frac{\frac{\text{výdaje}_t}{\text{tržby}_t}}{\frac{\text{výdaje}_{t-1}}{\text{tržby}_{t-1}}}$$

$$LVGI = \frac{\frac{\text{dlouhodobý dluh}_t + \text{krátkodobý dluh}_t}{\text{celková aktiva}_t}}{\frac{\text{dlouhodobý dluh}_{t-1} + \text{krátkodobý dluh}_{t-1}}{\text{celková aktiva}_{t-1}}}$$

TATA

$$= \frac{\left(\begin{array}{l} (\text{pracovní kapitál}_t - \text{pracovní kapitál}_{t-1}) - \\ (\text{peněžní prostředky}_t - \text{peněžní prostředky}_{t-1}) + \\ (\text{daň z příjmu}_t - \text{daň z příjmu}_{t-1}) + \\ (\text{dlouhodobý dluh}_t - \text{dlouhodobý dluh}_{t-1}) \end{array} \right) - \text{odpisy}_t}{\text{celková aktiva}_t}$$

Zdroj: Mantone (2013)

Dalším použitým modelem bylo CFEBT. Jako výsledek hospodaření byl použit EBT čili výsledek hospodaření za účetní období před zdaněním. CF z provozní činnosti bylo použito CF vypočtené metodou nepřímou (Tabulka 1). Suma CF byla získána součtem změn v cash flow z provozní činnosti za období 2012-2016 a suma EBT součtem výsledků hospodaření za účetní období před zdaněním za období 2012-2016. Výsledek byl získán po dosazení do vzorce (hodnoty jsou v tis. Kč):

$$\sum_{t=1}^5 \left| \frac{2448 - 7690}{7690} \right|$$

Změny peněžního toku a výsledku hospodaření v uvedeném období jsou graficky vzájemně porovnány a vyhodnocení je klíčem k určení rizikových roků. Dalším modelem je Dechow-Dichev, který spojuje změnu pracovního kapitálu a peněžního toku. Pro každý rok je určena kvalita jedním číslem podle vzorce v teoretické části, a to je pak graficky porovnáno s výsledkem hospodaření za běžnou činnost po zdanění. V zisku podle Dechow-Dichev jsou hodnoty čistého provozního cash flow (Tabulka 1) a změna pracovního kapitálu (Tabulka 3). Zisk podle Dechow-Dichev je pak srovnán s výsledkem hospodaření za běžnou činnost po zdanění. Výsledkem modelu The Piotroski's F-Score je počet bodů a tento dosažený počet bodů je v každém roce porovnán se stupnicí uvedenou v teoretické části pro hodnocení financí podniku. Nárůst kmenových akcií zjistit nelze. Dlouhodobá zadluženost byla počítána jako podíl dlouhodobých dluhů (dlouhodobých závazků a bankovních úvěrů) k celkovým aktivům. Pro model Altmanův index důvěryhodnosti jsou použity hodnoty z účetních výkazů a některých poměrových ukazatelů a výsledek je srovnán s hranicí pro předvídaní finanční situace. Posledním modelem je model bankrotní IN95. Výroba podniku je v rámci zpracovatelského průmyslu, podle toho byly také vybrány váhy ukazatelů z použité literatury. Všechny hodnoty jsou zjištěny z primárních výkazů a závazky po lhůtě splatnosti jsou zjistitelné z přílohy k účetním výkazům.

9. Finanční analýza účetních výkazů

9.1. Vývoj hospodaření a charakteristika společnosti

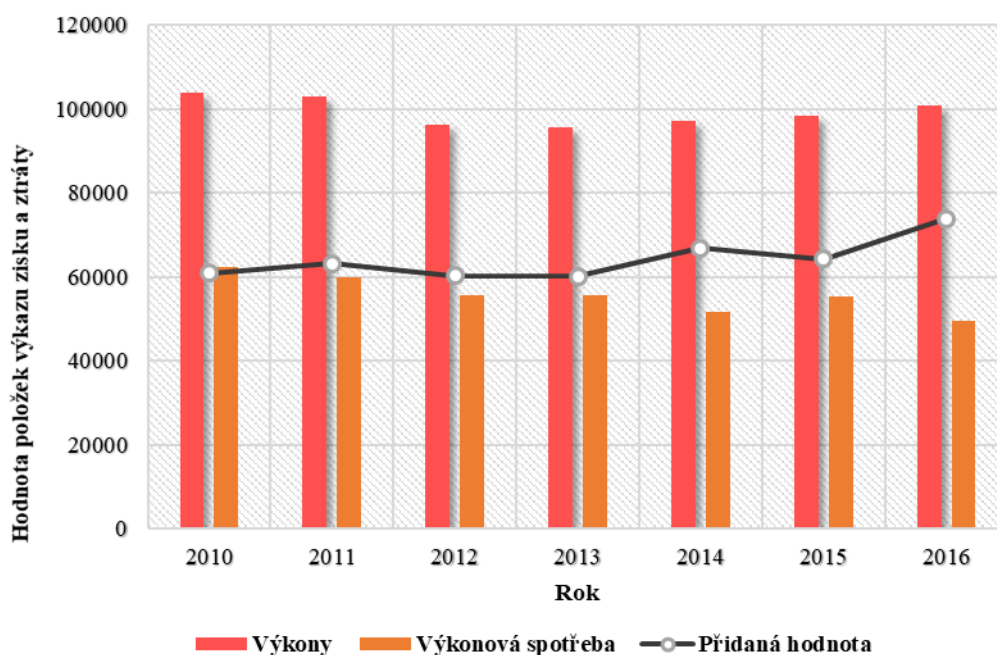
Společnost uveřejňuje svou výroční zprávu, kde informuje externí uživatele o své majtkové, důchodové a finanční situaci. Jak již bylo uvedeno na začátku, společnost se zabývá výrobou piva a sladu, výrobou nealkoholických nápojů, obchodní a hostinskou činností. Společnost v letech 2010–2015 měla 4 společníky, ke konci roku 2015 došlo k rozdělení podílu jednoho společníka. Společnost je rozdělena do několika úseků. Organizační strukturu tvoří výroba, technický úsek, ekonomický úsek, obchodní oddělení, doprava, restaurace a hotel. Společnost v žádném roce netvořila rezervy. Hlavní výrobním pilířem společnosti je výroba piva a minerální vody. Společnost vlastní i několik ochranných známek. Za uvedené období bylo ve společnosti zaměstnáno v průměru 131 osob.

Společnost ve všech letech pořizovala hmotné investice. Financované jak z cizích zdrojů, tak i vlastních. V roce 2009 pořídila společnost myčku lahví a analyzátor piva v celkové hodnotě 9,5 mil. Kč, z toho 4,8 mil. Kč společnost financovala dotací, kterou získala až v roce 2010. V roce 2010 společnost nakoupila osobní i nákladní užitkové vozy a nechala na střeše objektu v areálu společnosti nainstalovat fotovoltaickou elektrárnu a veškerou vyprodukovanou elektrickou energii prodává do sítě. V roce 2011 byla společnosti poskytnuta dotace z fondu EU ve výši 1,5 mil. Kč na pořízení souboru nerezových kvasných kádí. V roce 2011 také společnost investovala do oprav, rekonstrukcí a renovací. Pořídila mj. rekreační hotelový bazén v hodnotě 3 mil. Kč. V roce 2012 společnost provedla stavební práce a pořídila investice v celkové hodnotě 8,6 mil. Kč. V roce 2013 pořízeno 9 ks nerezových přetlačných pivních tanků v hodnotě 3,6 mil. Kč, z Evropského fondu čerpána dotace v hodnotě 1,073 mil. Kč. Ve stejném roce zahájena výstavba školícího střediska v celkové hodnotě 1,952 mil. Kč. V roce 2014 byla pořízena invalidní plošina do restaurace v hodnotě 320 tis. Kč a stroj do výroby v hodnotě 1,735 mil. Kč. V roce 2015 bylo pořízeno strojní chlazení a filtrační zařízení v hodnotě 11,091 mil. Kč, které bylo částečně financováno ze zdrojů EU.

Vývoj hospodaření vykresluje následující graf (Graf 1). Největší hodnoty provedených výkonů byly v roce 2010–2011. V dalších letech ovlivněno především poklesem prodeje piva. V roce 2010 činil pokles 4,2 %. Naopak prodej minerální vody se

meziročně zvyšoval. Průměrná meziroční změna objemu prodeje minerální vody za období 2010–2016 o 17,9 %. V roce 2011 poklesl prodej piva o 5,5 %, ale prodej minerální vody vzrostl o 12,4 %. Celkově ale výkony poklesly, i přes vzrůst tržeb v pohostinství o 5,3 %. V roce 2011 také poklesly tržby v hotelnictví a lázeňství o 2,5 %. V roce 2011 se podařilo výsledek hospodaření udržet i přes klesající výkony vlivem zvýšené obchodní marže a nižších výrobních nákladů.

Graf 1 Vývoj výkonů, výkonové spotřeby a přidané hodnoty v letech 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

V roce 2012 prodej piva také poklesl o 5,5 %. Prodej minerální vody vzrostl už jen o 3 %. Nejvíce klesly tržby v hotelnictví a to o 12,8 % a nezachránily to ani tržby v pohostinství, které vzrostly o 5 %. Ve stejném roce výsledek hospodaření činí ztrátu, způsobenou také vyššími náklady na prodané zboží. Výsledek hospodaření za běžnou činnost klesl o 265,9 %. Takový výkyv v tržbách společnosti zvyšuje riziko podvodu manipulace ve finančních výkazech do dalších let. Výsledek hospodaření ze běžnou činností je ovlivněn záporným finančním výsledkem hospodaření ve všech letech (Graf 3).

V roce 2013 klesl prodej piva o 3,3 % a vysoký nárůst byl opět u prodeje minerální vody a to o 21 %. Největší vliv na pokles výkonů měly zřejmě tržby v pohostinství, které poklesly o 11,6 %. Tržby za služby v hotelnictví klesly o 2 %. Ztrátu se povedlo společnosti snížit, zvýšily se tržby za zboží a pokles výkonů byl menší.

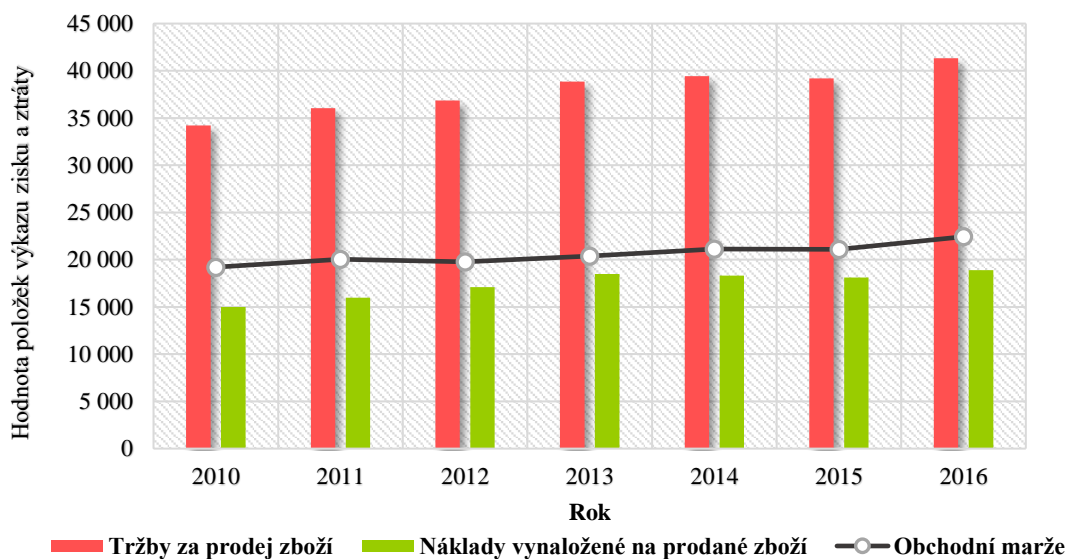
V roce 2014 se podařilo zastavit pokles prodeje piva. V daném roce poklesl prodej piva o 1,7 % a prodej minerální vody vzrostl o 9 %. Tržby v pohostinství se podařilo zvýšit o 20 % a v hotelnictví a lázeňství o 9,3 %, přesto se výkony nedostaly na úroveň roku 2011. V roce 2014 se podle vykazovaných tržeb společnosti dařilo a značné investice v minulých letech do všech oblastí jejího podnikání se společnosti vyplatily. V roce 2014 se také snížily náklady vstupů a náklady na prodané zboží.

V roce 2015 konečně vzrostl objem prodeje piva o 2,5 %, objem prodeje minerální vody dokonce o 38 %. Firmě se dařilo i v oblasti služeb, vzrostly tržby v pohostinství o 0,05 % a v hotelnictví a lázeňství o 7,3 %. V tomto roce vzrostla výkonová spotřeba o 7,3 %, tím se zastavil růst provozního výsledku hospodaření.

V roce 2016 pokračoval vzrůst objemu prodeje u piva a to o 2,5 %, u minerální vody dokonce o 36 %. Opět se podařilo společnosti navýšit tržby i v oblasti služeb, v pohostinství 6,3 %, v hotelnictví a lázeňství o 5,4 %. V příštích letech se dá tedy předpokládat rostoucí trend v oblasti služeb i prodeje výrobků i nadále. Ve stejném roce se společnosti podařilo snížit i náklady potřebné k provedení těchto výkonů, tím se významně zvýšila přidaná hodnota i v důsledku zvýšené obchodní marže. V roce 2016 společnost zvýšila přidanou hodnotu o téměř 15 % oproti předchozímu roku. Zvýšily se jak výkony, tak i tržby za prodej zboží. Klesla výkonová spotřeba o 10,5 % oproti předchozímu roku, to je velký pokles, který by měl být podroben podrobnějšímu zkoumání, zda společnost zahrnuje veškeré náklady do souvisejícího období. Ve výroční zprávě z roku 2016 uvádí, že předpokládá nárůst tržeb v roce 2017 o 1,5 %. Další analýze by měly být podrobeny náklady tvořící výkonovou spotřebu na úrovni jednotlivých účtů, zda nedošlo k jejich podhodnocení. Na místě je i kontrola tržeb za služby, zda nebyly tržby nadhodnoceny či předčasně uznány.

Zisk z prodeje zboží vykazuje stabilní tempo růstu (Graf 2), jen v roce 2016 je z grafického znázornění patrný větší nárůst oproti předchozím rokům. Celkový vývoj představuje přímo ideální stav, firma vykazuje rostoucí trend tržeb v oblasti prodeje zboží.

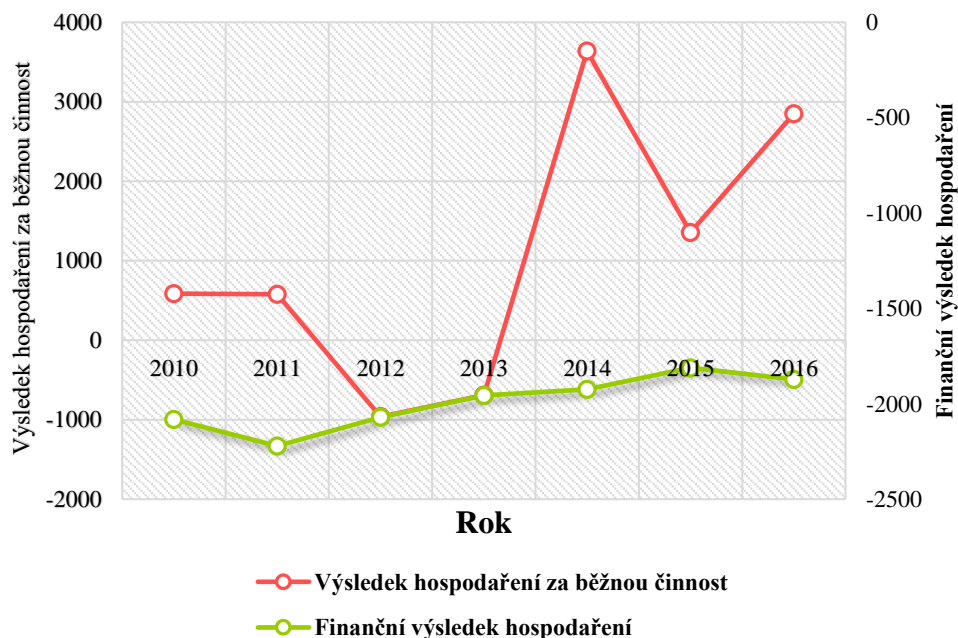
Graf 2 Srovnání vývoje tržeb a nákladů za prodané zboží

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Na dalším grafu (Graf 3) je vyobrazen výsledek hospodaření za běžnou činnost spolu s finančním výsledkem hospodaření. Finanční náklady společnosti jsou vysoké.

Graf 3 Vliv finančního výsledku hospodaření a výsledek hospodaření za běžnou činnost

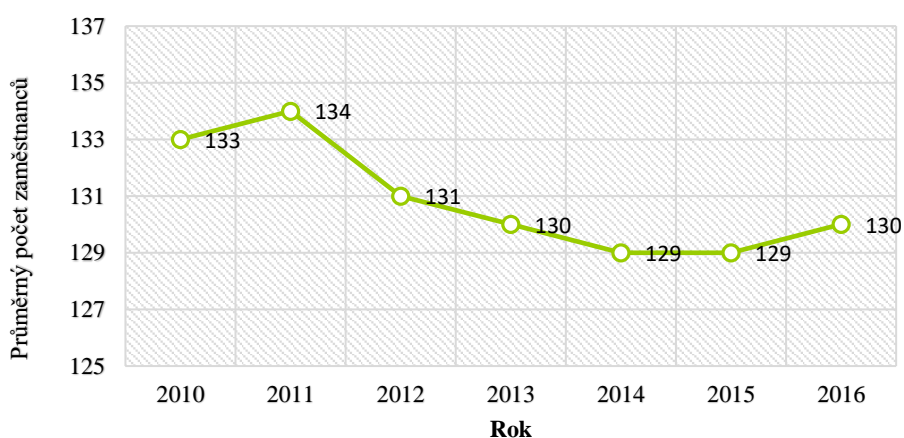
Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Úvěrové financování rozsáhlých investic v roce 2010 zřejmě způsobilo navýšení nákladových úroků. Od tohoto roku se ale společnosti dařilo ztrátu snižovat. Vysoké finanční náklady by mohly způsobit platební neschopnost do budoucna a společnost tak

může inklinovat k podvodům s podhodnocením závazků či k manipulaci peněžních toků, protože ztráta je vnímána negativně.

V grafu (Graf 4) je zobrazen vývoj stavu zaměstnanosti společnosti. Vývoj stavu zaměstnanců je doplňkovým ukazatelem k posouzení úměrnosti osobních nákladů, jako jedné z nejpodstatnější složky provozních nákladů. Vývoj stavu zaměstnanosti lze použít i v porovnání s vývojem ziskovosti tržeb. Podle účetních výkazů se tržby společnosti významně měnily, přesto si společnost zachovala stabilní míru zaměstnanosti.

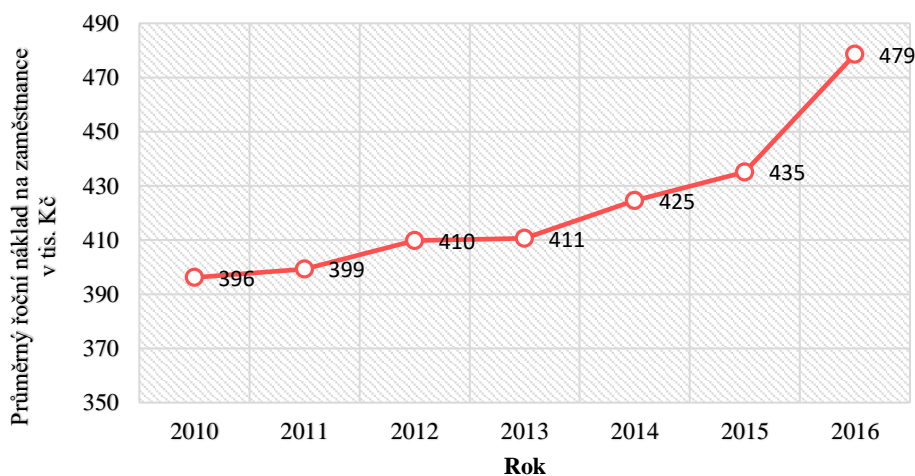
Graf 4 Průměrný počet zaměstnanců společnosti v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

V následujícím grafu (Graf 5) je zobrazena průměrný roční osobní náklad na jednoho zaměstnance. Nákladovost se zvyšovala, patrně i vlivem růstu minimální mzdy.

Graf 5 Průměrné roční náklady na zaměstnance společnosti v období 2010-2016 v tis. Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

9.2. Poměrové ukazatele

Pracovní kapitál vyjadřuje část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobým kapitálem, představuje tzv. finanční polštář podniku. Obsahuje ale zpravidla i nelikvidní zásoby, které by v případě nutnosti splacení krátkodobých závazků nebyla schopna účetní jednotka okamžitě prodat. V roce 2016 pracovní kapitál hodně klesl, bylo to způsobené celkovým poklesem všech položek oběžných aktiv. Nárůst podobný roku 2015 by mohl znamenat odbytové problémy, ale hodnota oběžných aktiv je takto navýšena z důvodu vzniku pohledávky za společníky. Vzhledem k tomu, že je pracovní kapitál záporný, jsou součástí analýzy i ukazatele zadluženosti.

Tabulka 2 Pracovní kapitál v období 2010-2016 v tis. Kč

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pracovní kapitál	-9 793	-10 951	-12 820	-14 188	-13 836	-1 807	-14 531
Oběžná aktiva	24 841	22 375	22 917	21 733	21 803	33 305	20 061
Krátkodobé cizí zdroje	18 975	17 626	17 272	17 272	17 744	18 818	17 954
Krátkodobé bankovní úvěry	15 659	15 700	18 465	18 649	17 895	16 294	16 638

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Podobně můžeme posoudit finanční situaci i u ukazatele změny pracovního kapitálu. Významný pokles v roce 2016 bude způsoben vyskladněním materiálu i větším prodejem zboží.

Tabulka 3 Absolutní změny pracovního kapitálu v období 2011-2016 v tis. Kč

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Změna pracovního kapitálu		-1 158	-1 869	-1 368	352	12 029	-12 724

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Relativní ukazatel obratu pracovního kapitálu (Tabulka 4) je vhodnější k předběžné analýze. Nejvyšší hodnota ukazatele v roce 2013 a 2016 znamená, že společnost dobře využila svůj pracovní kapitál k dosažení tržeb. Jsou zde zřetelné velké výkyvy, které jsou ovlivněné především oběžným majetkem, jehož hodnota byla zjištěná z účetního výkazu, který byl sestaven k 31.12., vhodnější by byl výpočet nějaké průměrné hodnoty pracovního kapitálu za daný rok. Pokud je pracovní kapitál záporný, znamená to, že společnost financovala krátkodobým kapitálem i dlouhodobé investice.

Tabulka 4 Obrat pracovního kapitálu v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obrat pracovního kapitálu	-14,3	-12,7	-10,4	-9,5	-9,9	-76,1	-9,8
Tržby	140 400	138 956	132 942	134 348	136 529	137 559	142 130
Pracovní kapitál	-9 793	-10 951	-12 820	-14 188	-13 836	-1 807	-14 531

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Pro dlouhodobá data ale platí, že pokud je ukazatel obratu nízký, společnost nevyužívá svůj pracovní kapitál efektivně a pokud je ukazatel obratu vysoký, může to společnost přinést do budoucna problémy s likviditou. Zvyšování ukazatele v čase může také znamenat předčasné uznání tržeb nebo jejich podvodné navýšení.

Ukazatel běžné likvidity (Tabulka 5) je nedílnou součástí analýzy likvidity. Z oběžných aktiv byla odstraněna pohledávka za společníky, která data zkreslovala a pohledávky jsou uvedeny v netto hodnotě. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je provozní cyklus delší a naopak. Pokud by docházelo během let ke snižování ukazatele, mohlo by být příčinou krádež hotovosti či vznik fiktivních pohledávek v minulosti. Podcenění závazků či přílišná kapitalizace nákladů by ukazatel zvyšovalo.

Tabulka 5 Běžná likvidita v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Běžná likvidita	0,72	0,67	0,64	0,61	0,61	0,60	0,58
Oběžná aktiva	24 841	22 375	22 917	21 733	21 803	21 142	20 061
Krátkodobé cizí zdroje	18 975	17 626	17 272	17 272	17 744	18 818	17 954
Krátkodobé bankovní úvěry	15 659	15 700	18 465	18 649	17 895	16 294	16 638

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

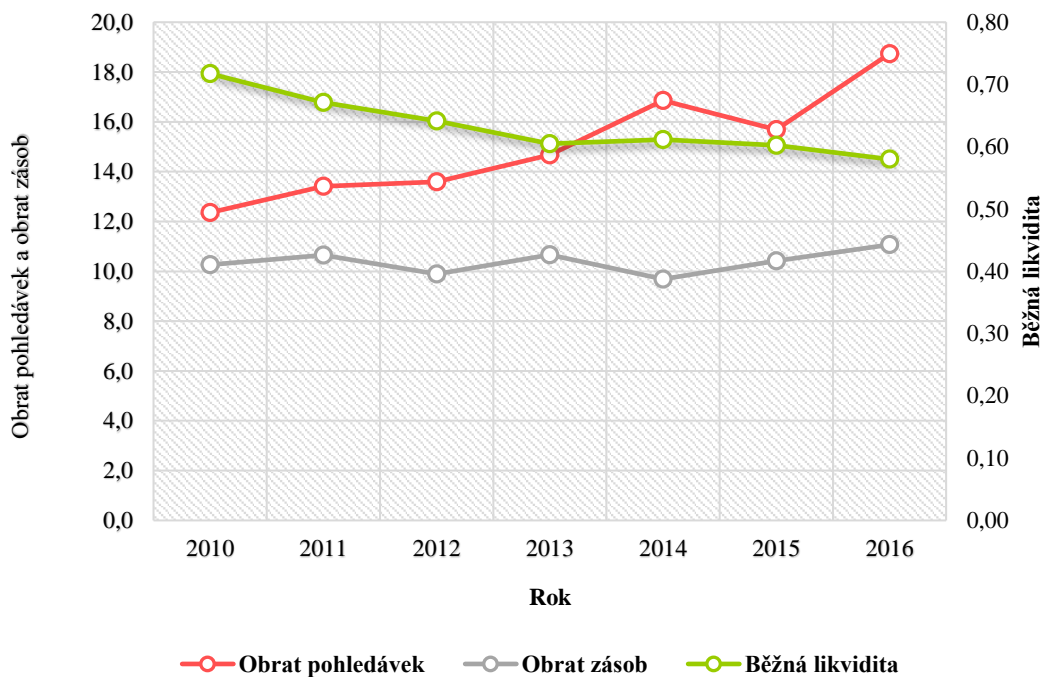
Běžná likvidita je menší než 1, což znamená, že společnost by nebyla okamžitě likvidní, důležité je, zda byla alespoň solventní. Běžnou likviditu hodnotíme ve spojení s ukazatelem obratu pohledávek (Tabulka 6) a obratu zásob (Tabulka 7). V grafu (Graf 6) je dobře vidět, jak se běžná likvidita v letech snižuje, je to způsobeno jak zvýšením obratu pohledávek, tak i zásob, což je pro společnost pozitivní. Zvyšující se obrat pohledávek může mj. znamenat podvodné tržby a v souvislosti se snižující se běžnou likviditou i fiktivní pohledávky v minulosti.

Tabulka 6 Obrat pohledávek v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obrat pohledávek	12,4	13,4	13,6	14,7	16,9	15,7	18,7
Tržby	140 400	138 956	132 942	134 348	136 529	137 559	142 130
Krátkodobé pohledávky	11 362	10 361	9 783	9 159	8 101	8 766	7 587

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Graf 6 Srovnání běžné likvidity a obratu pohledávek a zásob v čase

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Tabulka 7 Obrat zásob v letech 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obrat zásob	10,3	10,7	9,9	10,7	9,7	10,4	11,1
Tržby	140 400	138 956	132 942	134 348	136 529	137 559	142 130
Zásoby	13 683	13 046	13 443	12 603	14 093	13 212	12 842

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

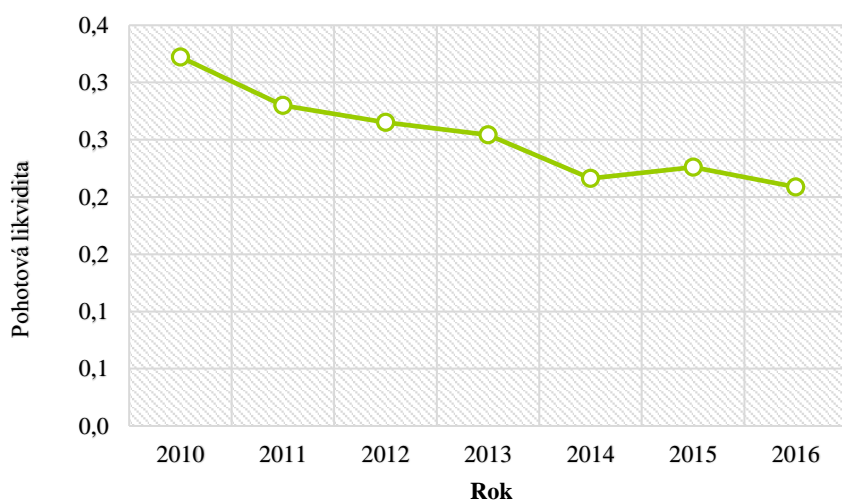
Je sledován vývoj ukazatele obratu zásob, zda nedochází k rapidnějšímu růstu tržeb bez odpovídající změny v zásobách. V uvedených letech je ale ukazatel stabilní. Společnost tak nemá vysoký podíl zásob, zabývá se především výrobní činností, ne obchodní.

Tabulka 8 Pohotovostní likvidita v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pohotovostní likvidita	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Oběžná aktiva	24 841	22 375	22 917	21 733	21 803	21 142	20 061
Zásoby	13 683	13 046	13 443	12 603	14 093	13 212	12 842
Krátkodobé cizí zdroje	18 975	17 626	17 272	17 272	17 744	18 818	17 954
Krátkodobé bankovní úvěry	15 659	15 700	18 465	18 649	17 895	16 294	16 638

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

Graf 7 Pohotová likvidita v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

V grafu (Graf 7) je vidět klesající trend pohotové likvidity. Je to dáno nárůstem krátkodobé zadluženosti a poklesem oběžných aktiv. Pokles může znamenat vznik fiktivních pohledávek v minulosti.

Ukazatel podílu zásob ke krátkodobým závazkům (Tabulka 9) je v čase stabilní. Neexistuje zde žádné riziko úmyslného podhodnocení současných či budoucích závazků.

Tabulka 9 Ukazatel podílu zásob ke krátkodobým závazkům v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podíl zásob ke krátkodobým závazkům	0,39	0,39	0,37	0,35	0,39	0,38	0,37
Zásoby	13 683	13 046	13 443	12 603	14 093	13 212	12 842
Krátkodobé závazky + krátk. Bankovní úvěry, dohadné účty pasivní + výdaje příštích období	34 749	33 475	35 861	36 107	35 752	35 194	34 689

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Ukazatel rentability tržeb (Tabulka 10) vyjadřuje, kolik zisku vygeneruje podnik z jedné koruny tržeb. EBIT je ve vzorci převzatý provozní výsledek hospodaření z účetních výkazů. Ukazatel hodnotí finanční zdraví společnosti. Rentabilita tržeb podniku dosahovala v minulosti značných výkyvů. Nejnižší hodnota rentability v roce 2012 0,87 % byla způsobena poklesem EBIT o 61 %. Ve stejném roce byl i nízký obrat zásob, peněžní tok se snížil o 3 512 tis. Kč na 1 719 tis. Kč. Společnost se mohla dostat do ekonomických obtíží a je zde riziko vzniku fiktivních tržeb v budoucnosti. Nejvyšší hodnota v roce 2014 4,73 % je způsobena především růstem výkonů a tržeb za zboží spolu

s poklesem hodnoty výkonové spotřeby a nákladů na prodané zboží. Změna přidané hodnoty v roce 2014 oproti minulému roku je 10,93 %. Jak se společnosti povedlo, tak výrazně navýšit podnikovou efektivitu, která navýšila i celkový výsledek hospodaření z běžné činnosti? Podrobněji by měly být prozkoumány náklady na úrovni účtů, pohledávky a tržby podniku či porovnat tento výsledek hospodaření s tokem peněz v daném roce.

Tabulka 10 Rentabilita tržeb podniku v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rentabilita tržeb	2,20%	2,16%	0,87%	1,12%	4,73%	2,60%	3,91%
EBIT	3 110 Kč	3 047 Kč	1 194 Kč	1 562 Kč	6 576 Kč	3 677 Kč	5 693 Kč
Tržby	141 642 Kč	141 285 Kč	136 646 Kč	138 951 Kč	138 975 Kč	141 368 Kč	145 650 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Rentabilita vlastního kapitálu (Tabulka 11) vyjadřuje výnosnost vložených prostředků společníky. Ukazatel se používá i ve vztahu únosnosti dluhového financování. Financování podnikové činnosti cizím kapitálem zvyšuje rentabilitu vlastního kapitálu, ale jen do určitého bodu, protože placené úroky snižují daňové zatížení. V roce 2012 a 2013 je rentabilita záporná. V roce 2016 je rentabilita vlastního kapitálu 14,54 %, vlastní kapitál v tomto roce je nejnižší za sledované období, došlo k rozdělení části zisku minulých let.

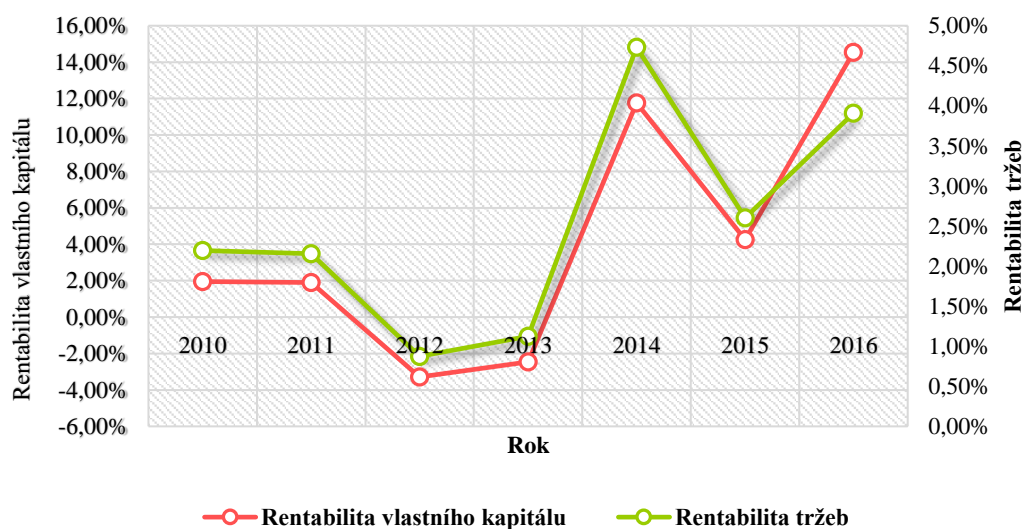
Tabulka 11 Rentabilita vlastního kapitálu v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rentabilita vlastního kapitálu	1,95%	1,89%	-3,29%	-2,46%	11,75%	4,25%	14,54%
Čistý zisk	588 Kč	580 Kč	-962 Kč	-689 Kč	3 637 Kč	1 355 Kč	2 850 Kč
Vlastní kapitál	30 138 Kč	30 637 Kč	29 261 Kč	28 053 Kč	30 949 Kč	31 909 Kč	19 596 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

V grafu (Graf 8) jsou porovnány obě rentability. Rentabilita tržeb je ve všech letech vyšší, kromě roku 2016. V roce 2016 se zvýšil čistý zisk o 156 %. Rentabilita vlastního kapitálu dosahovala v minulosti velkých výkyvů. Ukazatel bude následně porovnán s ukazatelem úrokového krytí.

Graf 8 Srovnání vývoje ukazatelů rentability

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ukazatel vázanosti stálého majetku (Tabulka 12), měří to, zda společnost efektivně využívá svůj dlouhodobý majetek k dosažení tržeb.

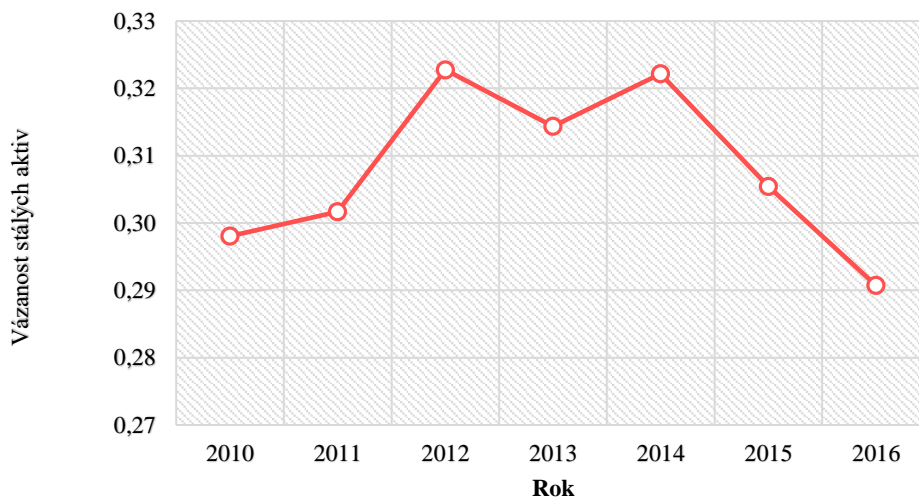
Tabulka 12 Vázanost stálých aktiv v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vázanost stálých aktiv	0,30	0,30	0,32	0,31	0,32	0,31	0,29
Stálá aktiva	42 220 Kč	42 618 Kč	44 103 Kč	43 680 Kč	44 774 Kč	43 180 Kč	42 344 Kč
Tržby	141 642 Kč	141 285 Kč	136 646 Kč	138 951 Kč	138 975 Kč	141 368 Kč	145 650 Kč

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Používá se také ukazatel vázanosti oběžného majetku. Dlouhodobý majetek je odpisován a jeho opotřebení je vyjádřeno odpisy. Společnost se zabývá výrobní činností, a tak má vysoký podíl dlouhodobého majetku ve svých aktivech. V roce 2012 a 2014 je vázanost největší. V roce 2012 došlo k pořízení investice v hodnotě 15 978 tis. Kč a v roce 2014 9 679 tis. Kč. V roce 2014 je také vysoká meziroční změna provozního výsledku hospodaření a to o 54,8 %. Dlouhodobý majetek ve vztahu k nákladům říká, že pokud by se dlouhodobý majetek zvyšoval a provozní náklady snižovaly, mohlo by docházet k neoprávněné kapitalizaci nákladů. V roce 2014 došlo ke snížení provozních nákladů o 67,14 % oproti minulému roku.

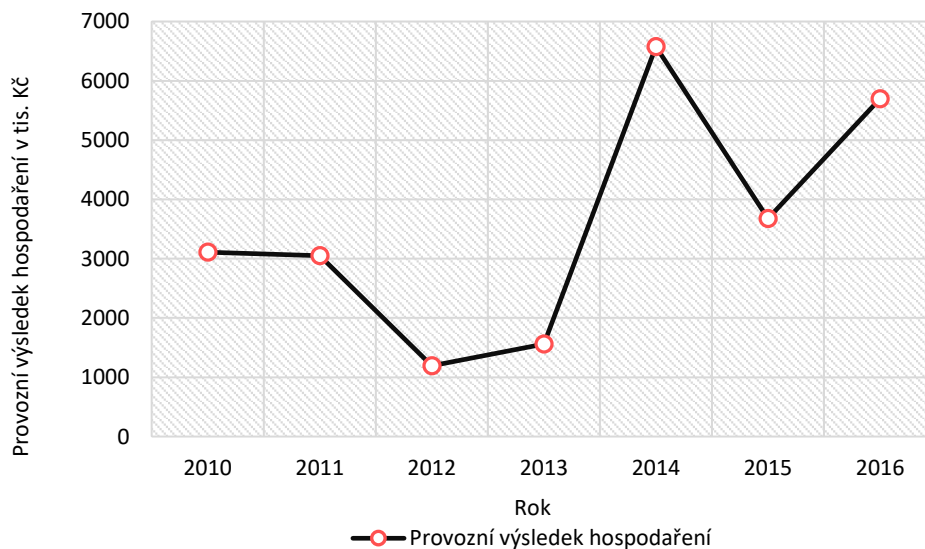
Graf 9 Vázanost stálých aktiv v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

Provozní výsledek hospodaření společnost byl v minulosti nestabilní (Graf 10), horizontální analýza je vhodný nástroj k posouzení vlivu jednotlivých položek výkazu zisku a ztráty na změny ve výsledku hospodaření.

Graf 10 Provozní výsledek hospodaření společnosti v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

V roce 2014 se provozní výsledek hospodaření zvýšil o 321 % oproti minulému roku, a to především vlivem zvýšení přidané hodnoty o 10,93 % a poklesu výkonové spotřeby o 7,58 % oproti minulému roku. Největší pokles provozního výsledku

hospodaření byl v roce 2012 a to o 60,8 %, společnosti se povedlo zvýšit tržby za prodej zboží pouze o 2,3 % a výkony poklesly o 6,65 % ve stejném roce

Společnost využívá k financování investic cizí kapitál, krátkodobý i dlouhodobý. Analýza zadluženosti je nedílnou součástí analýzy finančního zdraví podniku. Ukazatel celkové zadluženosti (Tabulka 13) se za uvedené období zvyšoval, podstatné je, zda je společnost schopna z provozního výsledku hospodaření platit úroky. Společnost má provozní cash flow i po úhradě úroků kladné. Navíc, zvýšení zadluženosti mělo i pozitivní vliv na rentabilitu vlastního kapitálu.

Tabulka 13 Celková zadluženost společnosti v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celková zadluženost	56,01%	54,14%	57,75%	58,57%	54,73%	59,21%	69,43%
Cizí kapitál	38 374 Kč	36 183 Kč	40 008 Kč	39 695 Kč	37 425 Kč	46 310 Kč	44 524 Kč
Celková aktiva	68 516 Kč	66 833 Kč	69 275 Kč	67 771 Kč	68 376 Kč	78 219 Kč	64 126 Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

Ukazatel míry zadluženosti (Tabulka 14) porovnává cizí zdroje a vlastní kapitál, protože rostoucí míra může znamenat finanční problémy. Míra zadluženosti je porovnána s krátkodobými provozními závazky. Financování provozu podniku cizím kapitálem nemusí znamenat finanční problémy, problémem by bylo, pokud by narůstali provozní závazky a společnost by tak nemohla platit svým dodavatelům a musela by omezit výrobu.

Tabulka 14 Míra zadluženosti ve vztahu k provozním závazkům v období 2010-2016

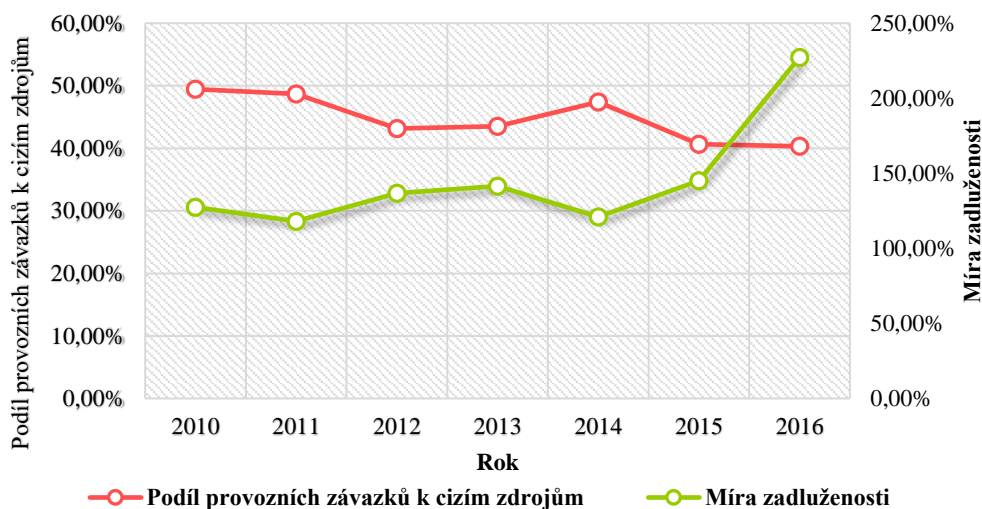
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míra zadluženosti	127,33%	118,10%	136,73%	141,50%	120,92%	145,13%	227,21%
Cizí kapitál	38 374 Kč	36 183 Kč	40 008 Kč	39 695 Kč	37 425 Kč	46 310 Kč	44 524 Kč
Vlastní kapitál	30 138 Kč	30 637 Kč	29 261 Kč	28 053 Kč	30 949 Kč	31 909 Kč	19 596 Kč

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podíl provozních závazků k cizím zdrojům	49,45%	48,71%	43,17%	43,51%	47,41%	40,63%	40,32%
Krátkodobé závazky	18 975 Kč	17 626 Kč	17 272 Kč	17 272 Kč	17 744 Kč	18 818 Kč	17 954 Kč
Cizí kapitál	38 374 Kč	36 183 Kč	40 008 Kč	39 695 Kč	37 425 Kč	46 310 Kč	44 524 Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

I podle grafu (Graf 11) je vidět klesající podíl provozních závazků k cizím zdrojům, ale rostoucí míra zadluženosti, zvýšení úvěrového financování má naopak pozitivní vliv na rentabilitu vlastního kapitálu.

Graf 11 Srovnání vývoje míry zadluženosti a provozních závazků

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

Podle následujícího ukazatele krytí DM je dobře vidět, že dlouhodobý majetek není kryt jen dlouhodobými zdroji, ale i krátkodobými. Pracovní kapitál společnosti je záporný a společnost používá na financování dlouhodobého majetku i krátkodobé zdroje, které jsou levnější, ale i rizikovější.

Tabulka 15 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Krytí DM dlouhodobými zdroji	0,81	0,79	0,77	0,73	0,74	1,00	0,70
Vlastní kapitál	30 138 Kč	30 637 Kč	29 261 Kč	28 053 Kč	30 949 Kč	31 909 Kč	19 596 Kč
Dlouhodobé závazky	3 740 Kč	2 857 Kč	4 271 Kč	3 774 Kč	1 786 Kč	11 198 Kč	9 932 Kč
Dlouhodobý majetek	41 734 Kč	42 217 Kč	43 761 Kč	43 392 Kč	44 495 Kč	42 901 Kč	42 065 Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

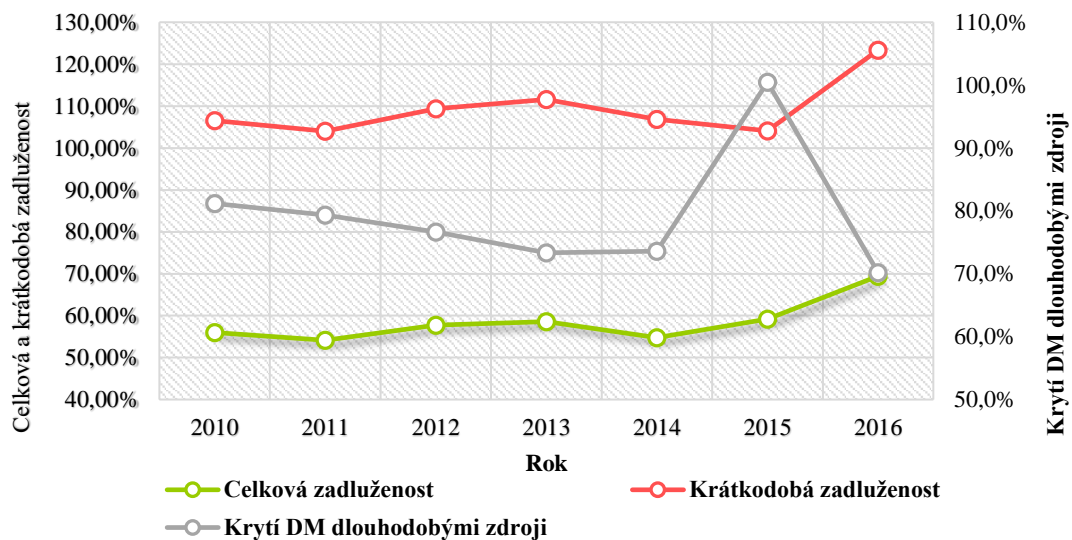
V následujícím grafu (Graf 12) je zobrazen vývoj vybraných ukazatelů. Celková zadluženost se nepatrně v průběhu let zvyšovala, nejvíce v posledním roce 2016, vlivem zvýšení krátkodobé zadluženosti (Tabulka 16), protože poklesla celková aktiva. Společnost tedy využívá k financování oběžného majetku i k hmotným investicím krátkodobé cizí zdroje, které jsou levnější. Podle výroční zprávy jsou všechny nemovitosti zajištěny zástavou. Společnost využívá kontokorentní úvěry, revolvingové úvěry, úvěry k profinancování zásob aj. V období ztráty se se zadluženost zvyšovala. Velký výkyv v roce 2016 je způsoben snížením celkových aktiv v důsledku rozdělení zisku z minulých let.

Tabulka 16 Krátkodobá zadluženost společnosti v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Krátkodobá zadluženost	50,55%	49,86%	51,59%	53,00%	52,12%	44,89%	53,94%
Krátkodobé závazky	18 975 Kč	17 626 Kč	17 272 Kč	17 272 Kč	17 744 Kč	18 818 Kč	17 954 Kč
Krátkodobé bankovní úvěry	15 659 Kč	15 700 Kč	18 465 Kč	18 649 Kč	17 895 Kč	16 294 Kč	16 638 Kč
Celková aktiva	68 516 Kč	66 833 Kč	69 275 Kč	67 771 Kč	68 376 Kč	78 219 Kč	64 126 Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

Graf 12 Srovnání vývoje ukazatelů zadluženost společnosti v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy, vlastní zpracování

9.3. Analýza cash flow

Peněžní tok z provozní činnosti byl dopočten z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, protože společnost nemá výkaz cash flow jako součást zveřejňovaných účetních výkazů. Výpočet vychází z účetního zisku či ztráty z běžné činnosti před zdaněním. Čistý peněžní tok z provozní činnosti vychází ve všech letech kladný. Cash flow je dopočteno metodou nepřímou.

9.3.1. Porovnání provozního cash flow a výsledku hospodaření.

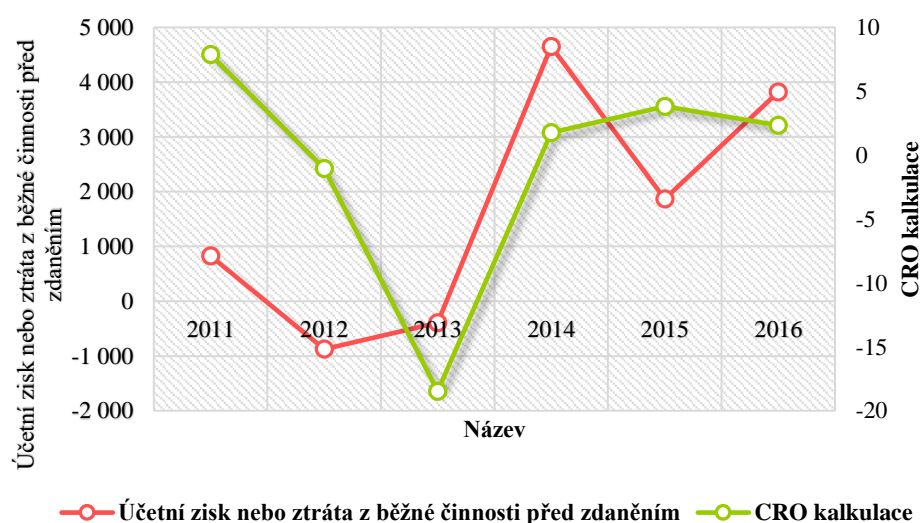
Výsledkem porovnání vypočteného cash flow (Tabulka 1) a výsledku hospodaření z běžné činnosti před zdaněním je tzv CRO index. Níže grafické srovnání (Graf 13) obou veličin. Obě veličiny by se měly pohybovat stejným směrem a CRO by se nejlépe mělo v čase zvyšovat. Pro společnost není jednoduché zmanipulovat tok peněz, tak jako výsledek hospodaření. V grafu je vidět, že obě veličiny se v uvedených letech pohybují zhruba stejným směrem. Pokud se zvyšuje rentabilita mělo by se navýšit i cash flow a naopak, tedy procesy by měly směřovat stejným směrem.

Tabulka 17 Ukazatel CRO index v období 2011-2016

Ukazatel	Rok					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CRO kalkulace	7,88	-1,06	-18,47	1,77	3,83	2,34

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Graf 13 Srovnání vývoje peněžního toku a výsledku hospodaření v období 2011-2016

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Pro vysvětlení vlivů na rozdílný pohyb veličin využijeme horizontální analýzu vyjádřenou v absolutních číslech vycházející z kalkulovaného provozního cash flow. Barevně vyznačená políčka představují nejvýznamnější nárůst či pokles vždy oproti předchozímu roku za období 2012-2016.

Tabulka 18 Horizontální analýza provozního cash flow v období 2012-2016

Označení	Název položky	Úprava					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
A.	Peněžní toky z provozní činnosti						
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním		-1 702	482	5 046	-2 786	1 955
A. 1.	Nepeněžní operace						
A. 1.1.	Odpisy stálých aktiv		-437	-232	-847	354	921
A. 1.2.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti		198	-580	247	30	54
A. 1.3.	Zisk z prodeje stálých aktiv		12	-472	480	-156	64
A. 1.5.	Vyúčtované nákladové a výnosové úroky		-12	-40	-129	-92	48
A. 2.	Změna pracovního kapitálu						
A. 2.1.	Změna stavu krátkodobých pohledávek z obch. styku/aktivních účtů časového rozlišení/daňových pohledávek		-1 252	647	979	-2 153	1 859
A. 2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z obch. styku/pasivních účtů časového rozlišení/daňových závazků		-1 397	5 435	-2 054	576	-1 965
A. 2.3.	Změna stavu zásob		-1 034	1 237	-2 330	2 371	-511
A. 3.	Vyplacené úroky		-42	55	137	123	-67
A. 4.	Přijaté úroky		54	-15	-8	-31	19
A. 5.	Zaplacená daň z příjmů právnických osob za běžnou činnosti		32	-165	-549	656	-565
	Čistý peněžní tok z provozní činnosti		-5 580	6 352	972	-1 108	1 812

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

V roce 2011 je CRO oproti ostatním rokům hodně vysoké. Je to způsobené vyšší hodnotou nepeněžních položek a celkově nákladů (Tabulka 1). V daném roce společnost investovala do oprav a rekonstrukcí, ale podle ukazatele AQI by se mělo jednat o pořízení dlouhodobého hmotného majetku (Graf 16). Společnosti se podařilo navýšit cash flow inkasem pohledávek a vyskladněním minulých zásob. Vzhledem k poklesu bankovních úvěrů společnost nefinancovala hmotné investice úvěrem. Společnost navýšila cash flow odložením splatnosti krátkodobých závazků z obchodních vztahů. V roce 2011 také společnost evidovala závazky po lhůtě splatnosti do jednoho roku ve výši 78 tis. Kč

V roce 2012 je situace obdobná, akorát účetní zisk se nyní dostal do ztráty a čistý peněžní tok se snížil o 85,8 % oproti roku 2011. Snížená likvidita společnosti spolu s poklesem celkových tržeb mohou zvyšovat riziko podvodu v účetních výkazech

v budoucnosti. V roce 2012 bylo cash flow sníženo především zápornou změnou položek pracovního kapitálu. Společnost musela uhradit velkou sumu krátkodobých závazků.

V roce 2013 již byla ztráta menší, cash flow z provozní činnosti mnohonásobně vzrostlo oproti minulému roku. Cash flow bylo navýšeno odložením splatnosti závazků a odložením nákupu materiálu. Zde ve výkazu cash flow je vidět, že došlo i k výrazné změně u nepeněžních položek, které mohly být zmanipulovány a nepatrně tak snížit účetní ztrátu.

V roce 2014 vzrostl účetní zisk více než vzrostlo cash flow, to je podnět pro další zkoumání. Také rentabilita tržeb vykazuje v roce 2014 velký výkyv. Kladná změna stavu zásob způsobila odliv prostředků. V roce 2014 byly zaúčtovány nejnižší odpisy, které také významně navýšily výsledek hospodaření.

V roce 2015 klesl zisk i peněžní tok. Za období 2012-2016 se jedná o nejvyšší pokles zisku. Situace opačná než v předchozím roce. Výsledek hospodaření klesl více než peněžní tok. Vzrostly náklady společnosti, konkrétně spotřeba materiálu a energie o 9,4 %. Společnost navýšila cash flow odložením platby krátkodobých závazků.

V roce 2016 účetní zisk vzrostl o 104,8 % a peněžní tok jen o 25 %. Došlo ke kladné změně krátkodobých pohledávek. Podle účetních výkazů vzrostly tržby z prodeje výrobků a služeb i tržby za prodej zboží a výkonová spotřeba klesla. Průměrný roční náklad na zaměstnance ale výrazně vzrostl. Ve stejném roce i společnost efektivněji využívala dlouhodobý majetek. Společnost nejspíše do budoucna očekává další růst tržeb, neboť snížila vlastní kapitál rozdělením zisku mezi společníky. Společnosti se také podařilo snížit stav krátkodobých pohledávek

10. Beneish model M-skóre

Výsledkem modelu je výpočet M-skóre. Porovnávají se dva roky mezi sebou a výsledkem je výpočet indexu, proto zde chybí rok první 2010. Autor zjistil, že dokáže správně identifikovat 76 % zmanipulovaných účetních výkazů, ale 17,5 % vyhodnotí jako nezmanipulovaných. Jinak řečeno, 17,5 % společností, u kterých si myslel, že jejich účetní výkazy jsou nezmanipulované, se později ukázalo, že v účetních výkazech k nějakému podvodu došlo. Kvůli vysokému procentu pozitivní identifikace lze říci, že model poskytuje spolehlivé informace, které lze využít k podrobnějšímu vyšetřování. Jak celkové M-skóre, tak i jednotlivé proměnné naznačují, na jaké oblasti účetnictví se zaměřit. Pokud výsledek je větší než -2,22, je zde vysoká pravděpodobnost manipulace.

Tabulka 19 Výpočet celkového M-skóre

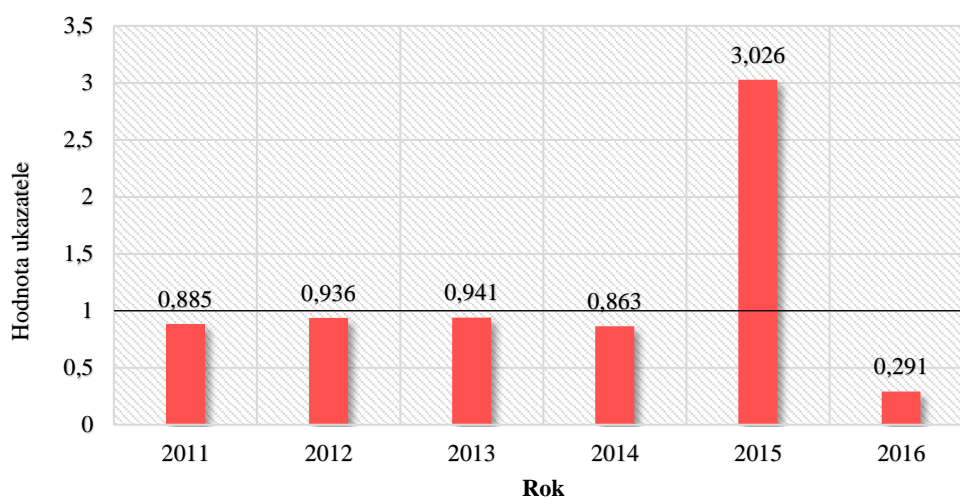
Ukazatel	Rok					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DSRI	0,885	0,936	0,941	0,863	3,026	0,291
GMI	1,018	2,468	0,777	0,238	1,819	0,665
AQI	1,296	1,182	1,069	0,756	0,843	1,211
SGI	0,997	0,967	1,017	1,000	1,017	1,030
DEPI	0,996	1,108	1,033	1,208	0,899	0,833
SGAI	0,997	1,014	0,999	0,968	1,023	0,982
TATA	-0,067	-0,043	-0,058	-0,081	-0,094	0,094
LVGI	0,967	1,067	1,014	0,934	1,082	1,173
Celkové M-skóre	-2,749	-1,957	-2,888	-3,416	-0,741	-2,894

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Při pohledu na celkové M-skóre, pouze v roce 2012 a 2015 je výsledné číslo větší než -2,22 a to naznačuje manipulaci s účetními výkazy. To vyžaduje podrobnější zkoumání jednotlivých proměnných.

Ukazatel DSRI (Graf 14) je v letech 2011–2014 stabilní. V roce 2015 je patrný velký nárůst, index 3,026. Je nutné hledat příčinu takového vysokého nárůstu krátkodobých pohledávek. Naopak v roce 2016 je hodnota pouze 0,291. Podle účetních výkazů významně klesly pohledávky, jejich netto hodnota je nejnižší za 7 let, výše opravných položek pohledávek se také zvýšila. Podle výkazu cash flow došlo k poklesu krátkodobých pohledávek o 1 201 tis. Kč. Nárůst tržeb podniku ve všech oblastech podnikání ukazatel také ovlivnil.

Graf 14 Ukazatel DSRI v období 2011-2016

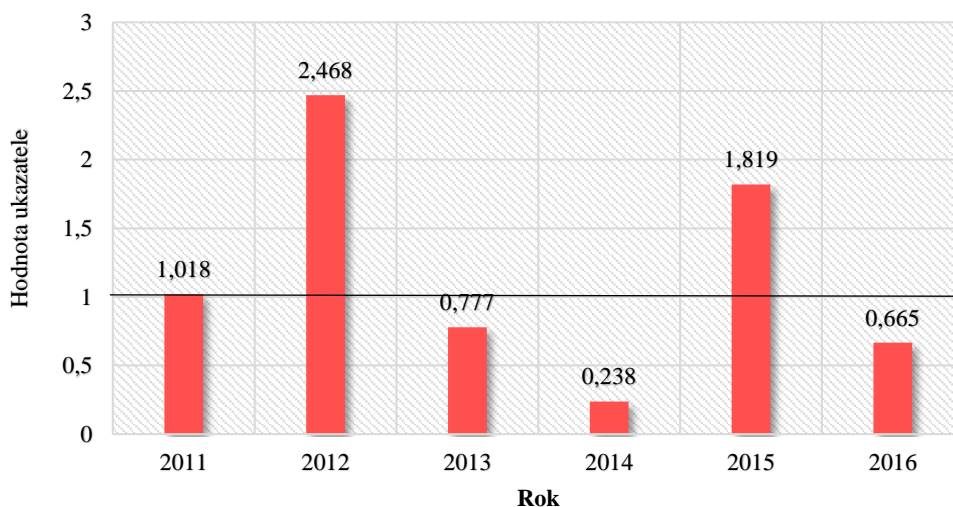
Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Při zkoumání položek krátkodobých pohledávek, je zřejmé že vysoká hodnota je způsobena vznikem pohledávky za společníky. Vznik pohledávky společnost také uvádí ve své výroční zprávě. Mezi společností a stávajícími společníky byla uzavřena smlouva o úvěru. Poskytnutá částka byla na nákup podílu v hodnotě 12 120 tis. Kč.

Ukazatel GMI (Graf 15) je v uvedených letech velmi nestabilní. Hodnota v roce 2011, 2012 a 2015 je větší než 1. Jako hrubý zisk byl použit EBIT. V těchto letech se tedy EBIT prudce snížil. V roce 2012 vysvětluje společnost pokles tržeb, poklesem prodeje piva i poklesem tržeb v oblasti poskytovaných služeb. I když v roce 2010 společnost uváděla ve své výroční zprávě, že se jí podaří zvýšenou činností obchodních zástupců zajistit zvýšit tržby v roce 2011. Cash flow z provozní činnosti je nejnižší za uvedené období. Ve stejném roce také vzrostly opravné položky z provozní činnosti nejvíce za sledované období formou opravné položky k pohledávkám. Změna stavu opravné položky činila 249 tis. Kč. Byla opravná položka vytvořena správně?

V roce 2015 už je hodnota ukazatele menší. I když tržby vzrostly, tak EBIT klesl. Ve stejném roce totiž vzrostla výkonová spotřeba o 7,3 %. Informace o změnách cen výrobních vstupů nejsou ve výročních zprávách uváděny. Zvýšenou poptávku firma uspokojila vyskladněním svých zásob z předchozího roku, možná vzhledem k růstu ceny vstupů.

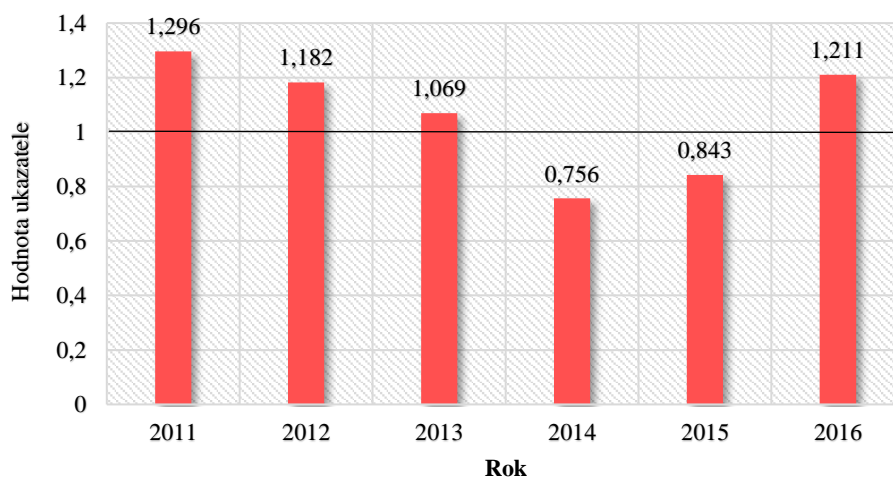
Graf 15 Ukazatel GMI společnosti v období 2011-2016

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

U ukazatele AQI je v letech 2011–2014 velký pokles hodnot. V roce 2015–2016 velký nárůst. Hodnota pod 1 nevyžaduje podrobnější zkoumání. Nejvyšší hodnota v roce 2011 byla způsobena rozsáhlými stavebními úpravami. Došlo ke zvýšení hodnoty účtu pořízení dlouhodobého hmotného majetku a v roce 2012 byly hmotné investice zařazeny do používání.

Graf 16 Ukazatel AQI společnosti v období 2011-2016

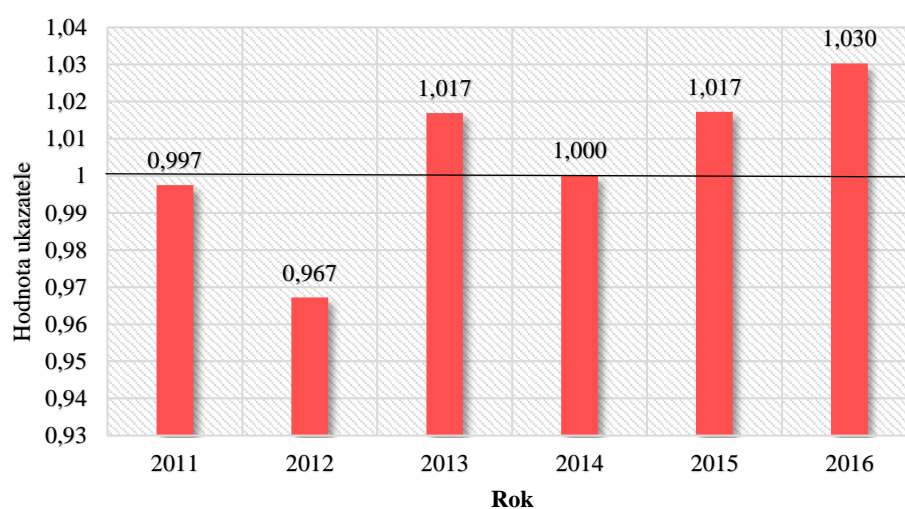

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

V roce 2016 je také hodnota nad stanoveným měřítkem. To je způsobeno poklesem celkových aktiv v důsledku rozdělení zisku minulých let schváleného na valné hromadě v květnu 2016. Nerozdělený zisk minulých let v roce 2016 klesl o 54,7 %.

Ukazatel SGI vyjadřuje index tržeb v běžném roce oproti minulému roku. U společnosti docházelo v oblasti tržeb k velkým výkyvům. V letech 2014-2016 lze pozorovat rostoucí trend. Společnosti se dařilo zvyšovat meziročně tržby ve všech oblastech jejího podnikání, docházelo k poklesu nákladových úroků, zřejmě využitím levnějšího krátkodobého kapitálu, ale v uvedeném období rostl průměrný roční náklad na jednoho zaměstnance. V roce 2016 je hodnota ukazatele nejvyšší, ve stejném roce klesla výkonová spotřeba o 10,56 %. Velké výkyvy v tržbách by mohli být způsobeny vysokou konkurencí v daném odvětví, především v České republice.

Graf 17 Ukazatel SGI společnosti v období 2011-2016

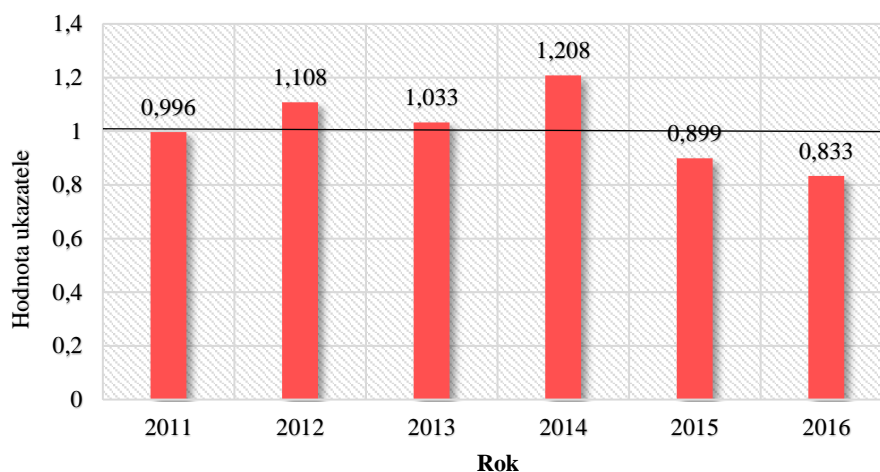

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Ukazatel DEPI vyjadřuje míru opotřebení dlouhodobého majetku. V roce 2014 je hodnota nejvyšší, ve stejný rok je také hodnota odpisů nejnižší, přitom společnost podle výroční zprávy nijak neměnila metodu odpisování ani neměnila dobu použitelnosti aktiva. Ve stejném roce i výrazně narostl provozní výsledek hospodaření, společnost mohla manipulovat s odpisy, aby docílila vyššího nárůstu zisku. Přitom v roce 2014 bylo pořízeno hmotných investic v pořizovací ceně méně.

V roce 2016 se naopak doba odpisování zrychlila, společnost tak mohla snížit provozní výsledek hospodaření, aby změna nebyla tak výrazná jako v roce 2014. Firma mohla v uvedených letech manipulovat s účetními výkazy za účelem korigování účetního zisku. V uvedených letech nedošlo podle výročních zpráv ke změně metod odpisování.

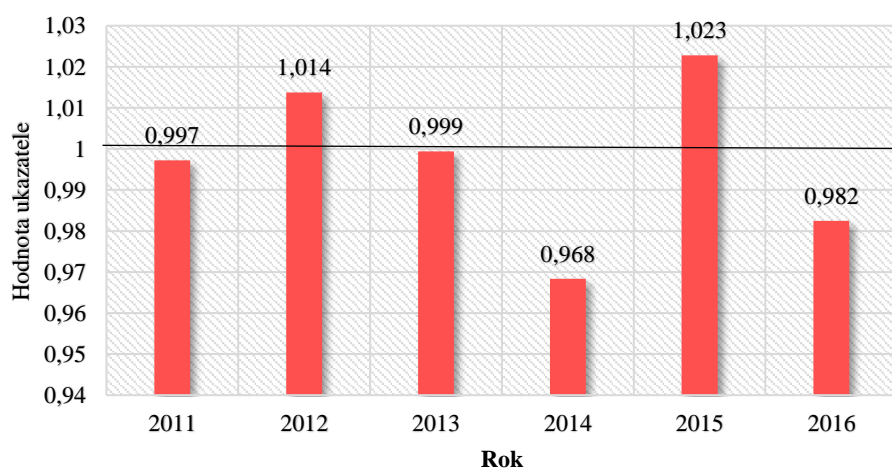
Graf 18 Ukazatel DEPI společnosti v období 2011-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ukazatel SGAI vyjadřuje index změny nákladovosti tržeb. Jako náklady jsou počítány pouze peněžní výdaje. V roce 2012 byly vysoké nákladové úroky, které předpokládáme, že společnost ve stejném roce i uhradila. Cash flow z provozní činnosti bylo nejnižší za sledované období a došlo k úhradě vysoké částky krátkodobých závazků (Tabulka 1). V roce 2015 vzrostla výkonová spotřeba a zisk byl oproti minulému roku menší, i přes vysoké náklady v roce 2015 ale změna stavu krátkodobých závazků vzrostla. Společnost v roce 2015 mohla odložit platbu části svých závazků.

Graf 19 Ukazatel SGAI společnosti v období 2011-2016

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Graf 20 Ukazatel TATA společnosti v období 2010-2016

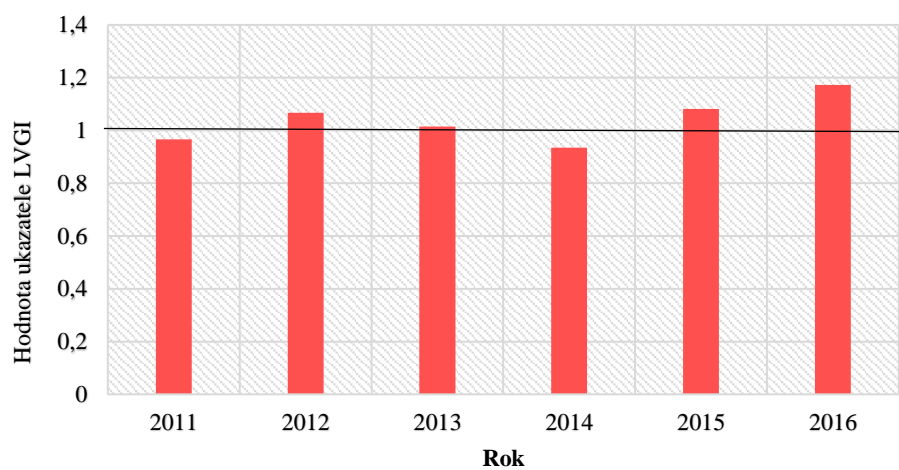

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ukazatel TATA je jedna z metod odкрыtí zpronevěry v podniku. Obecné měřítko je hodnota 0. Rok 2016 znamená malý přírůstek peněžních prostředků a velký objem nepeněžních operací. Změna v roce 2016 je navíc výrazná. Vysoká hodnota ukazatele TATA znamená změnu ve hodnotě pracovního kapitálu. Při výpočtu ukazatelů likvidity byl zjištěn záporný pracovní kapitál ve všech letech. V roce 2016 klesl o 12 724 tis. Kč. Hodnota roku 2016 je ovlivněna výší oběžných aktiv v roce 2015, kdy součástí krátkodobých pohledávek byla pohledávky za společníky. Podle výkazu cash flow v roce 2016 změna stavu krátkodobých závazků byla -874 tis. Kč. Čistý peněžní tok z provozní činnosti se zvýšil oproti minulému roku. V roce 2016 se také zvýšil stav peněžních prostředků o 49,7 % oproti roku 2015 a došlo i k úhradě částí dlouhodobých závazků.

Ukazatel LVGI měří změnu celkové zadluženosti. Okolo stanoveného měřítka se hodnota pohybuje ve všech letech, ale největší změna v míře zadlužení je v letech 2015 2016. Jak již bylo uvedeno výše, vyšší míra zadlužení společnost zvládá dobře, čistý peněžní tok z provozní činnosti je kladný, dochází k růstu rentability vlastního kapitálu. Společnost využívá krátkodobý kapitál i k financování dlouhodobého majetku a tím ji nevzniká finanční polštář v podobě krytí části zásob dlouhodobým kapitálem.

Graf 21 Vývoj ukazatele LVGI společnost v období 2011-2016

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

11. Model CFEBT

Suma peněžního toku a suma výsledku hospodaření by se neměla výrazně lišit. Naopak očekává se přibližování obou veličin v období 5 let. Hodnota CFEBT modelu vyšla 0,68, což představuje významné riziko manipulace s účetními výkazy, protože obecná hladina významnosti je 5 % až 10 %. Rozdílové veličiny jsou zachyceny v grafu pro srovnání jejich vývoje. V období 5 let je možné pozorovat, že se každoroční změny obou veličin přibližují. Společnost v roce 2012 a 2013 vykazovala ztrátu. Pokud by se veličiny nepřibližovali, znamenalo by to manipulaci s účetními výkazy.

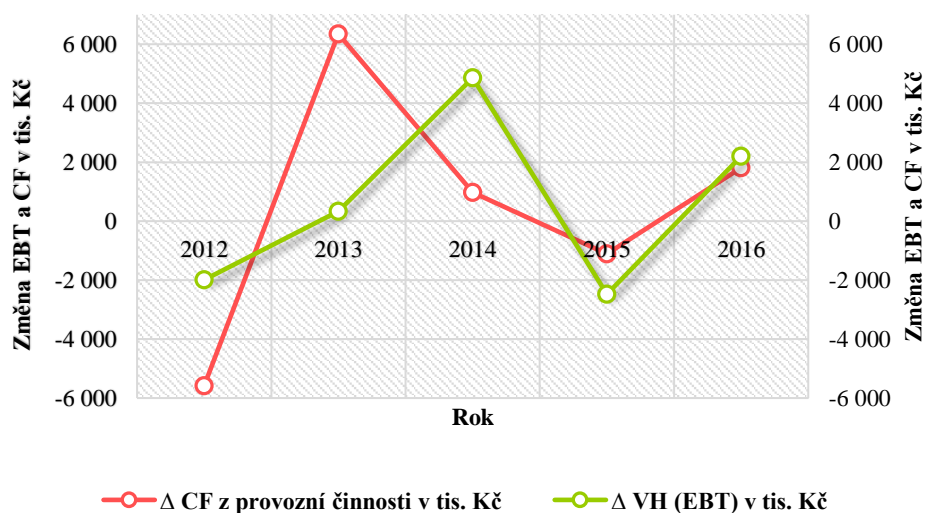
Tabulka 20 Výsledek hospodaření a CF z provozní činnosti pro výpočet modelu CFEBT v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SUMA
VH (EBT) v tis. Kč	1253,0	898,0	-1097,0	-758,0	4101,0	1623,0	3821,0	7690,0
Δ VH (EBT) v tis. Kč			-1 995	339	4 859	-2 478	2 198	
CF z provozní činnosti v tis. Kč		6505,0	925,0	7277,0	8249,0	7141,0	8953,0	
Δ CF z provozní činnosti v tis. Kč			-5 580	6 352	972	-1 108	1 812	2 448
CFEBT								0,6817

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Ztrátové roky a výkyvy v tržbách mohou naznačovat riziko manipulace v účetních výkazech v budoucnu.

Graf 22 Srovnání vývoje absolutních změn EBT a CF v období 2012-2016

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Grafické porovnání je vodítkem k tomu, které roky bude lepší podrobněji analyzovat. Beneish model jako rizikové roky označil rok 2012 a 2015, podle modelu CFEBT se meziroční absolutní změny EBT a CF odlišovali. Konkrétní příčiny těchto výkyvů analyzuje model Beneish, který se zabývá analýzou jednotlivých oblastí účtování.

Podle grafu je největší rozdíl obou veličin v roce 2013, kdy sice klesla ztráta, ale peněžní tok se výrazně zvýšil, vysvětlení přinese analýza jednotlivých položek výkazu cash flow.

12. Model Dechow a Dichev

Společnost účtuje na principu věcné a časové souvislosti. Tento model doplňuje analýzu cash flow. Kvalitu akruálního principu lze posoudit pouhým vizuálním pohledem. Běžná likvidita společnosti se snižuje a provozní cyklus je tedy kratší. Podnik je malou účetní jednotkou. Tržby společnosti se v minulosti hodně měnily. Cash flow nebylo předvídatelné. U nepeněžních položek účetních výkazů docházelo k výkyvům mezi roky. Mezi účetním ziskem a peněžním tokem byly podle analýzy cash flow velké rozdíly. Výše uvedené skutečnosti by mohly vypovídat o nízké kvalitě akruálního principu.

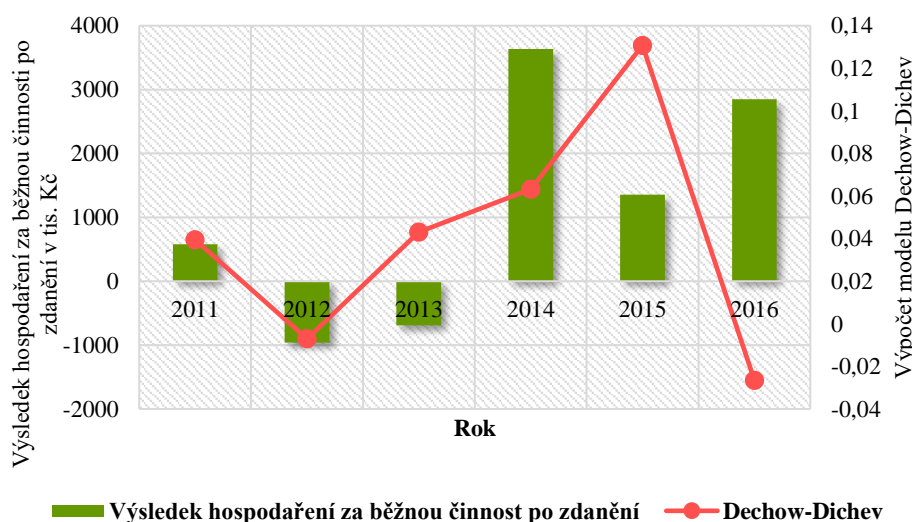
Výsledek kvality „akruálnosti“ podle modelu je následující:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Model Dechow-Dichev	0,04	-0,01	0,04	0,06	0,13	-0,03

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Absolutní čísla využijeme v dvojosém grafu a porovnáme s výsledkem hospodaření. V roce 2011 a 2012 není rozdíl mezi proměnnými. V roce 2013 došlo ke zvýšení výsledku hospodaření a ke snížení ztráty. Rozdíl v roce 2013 je způsoben navýšením cash flow odložením platby krátkodobých závazků a odložením nákupu materiálu. Naopak zásoby vlastní činnosti vzrostly, protože klesaly i tržby podniku.

Graf 23 Srovnání výsledku hospodaření s výsledkem modelu Dechow-Dichev v období 2011-2016

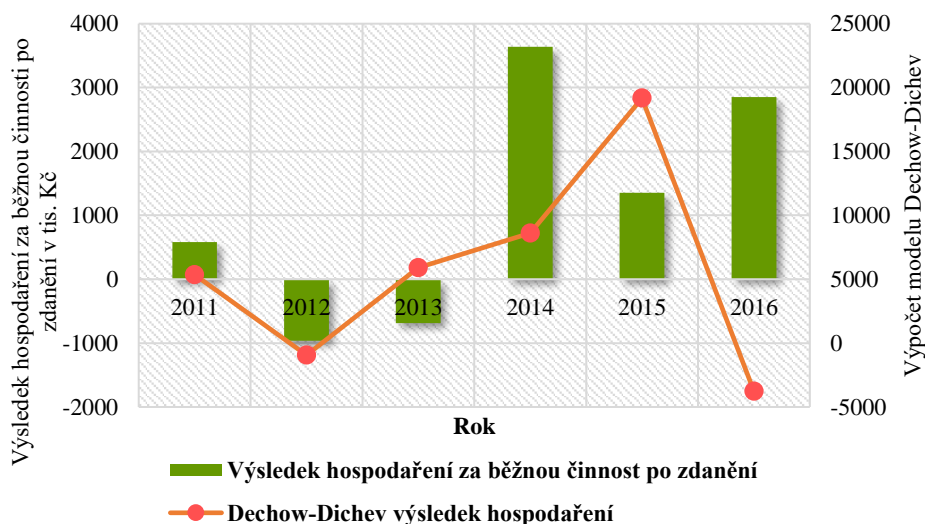
Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Přesto se obě veličiny vyvíjí stejným směrem až do roku 2014. V roce 2014 výsledek hospodaření vzrostl více než peněžní tok. V roce 2015 klesl výsledek hospodaření, kdežto Dechow-Dichev výrazně vzrostl. Jak již víme v roce 2015 byla zaúčtována krátkodobá pohledávka ke společníkům z důvodu rozdělení podílu jednoho společníka, to navyšuje ve vzorci pracovní kapitál. V tomto roce také vzrostly náklady

V roce 2016 je situace rozdílná oproti roku 2015. V roce 2016 vykazuje také společnost nízkou kvalitu akruálního principu. Výsledek hospodaření vzrostl, ale peněžní tok naopak poklesl. Situaci můžeme vysvětlit inkasem pohledávky za společníky.

V dalším grafu je porovnán výsledek hospodaření s kalkulovaným výsledkem hospodaření podle modelu. V roce 2013 by měl být výsledek hospodaření kladný, ale je podle účetních výkazů záporný. V roce 2016 by měl být výsledek hospodaření záporný, ale je podle účetních výkazů kladný. Model je pouze všeobecný a neupozorňuje na oblast, na které by se měl analytik zaměřit. Výsledek hospodaření podle Dechow-Dichev vychází z kalkulovaného cash flow, kde jsou velké meziroční výkyvy ve změnách pracovního kapitálu. Nicméně je model vhodný pro počáteční analýzu mnohaletého období.

Graf 24 Srovnání výsledku hospodaření se ziskem podle Dechow-Dichev v období 2011-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

13. The Piotroski's F-Score Model

Výsledkem modelu F-skóre je výpočet 9 ukazatelů (Tabulka 21). V každém roce je ukazatel ohodnocen a za celý rok dochází k součtu udělených bodů. Těchto 9 ukazatelů se rozdělí na 3 oblasti, rentabilitu, likviditu a provozní efektivnost podniku (Graf 25). Finanční situace podniku nemůže být označena jako uspokojivá, protože v žádném roce nebylo dosaženo mezi 8 a 9 body. Finance podniku se ve všech letech pohybují v průměrné finanční pozici. Nejnižší hodnota je v roce 2012 a 2015.

Tabulka 21 Piotroski's F-skóre - výsledek modelu v období 2011-2016

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kladný výsledek hospodaření v BO	1	0	0	1	1	1
Kladné provozní CF v BO	1	1	1	1	1	1
Provozní CF v BO > výsledek hospodaření BO	1	1	1	1	1	1
Provozní CF v MO > výsledek hospodaření v MO	1	1	1	1	1	1
Ukazatel dlouhodobé zadluženosti je menší než v roce předchozím	1	0	1	1	0	0
Běžná likvidita BO > Běžná likvidita MO	0	0	0	1	0	0
Nárůst kmenových akcií ne větší než v MO	-	-	-	-	-	-
Provozní výsledek BO > Provozní výsledek MO	0	0	1	1	0	1
Zvýšení tržeb v % > Zvýšení celkových aktiv v %	0	0	1	0	0	1
Celkové body	5	3	6	7	4	6

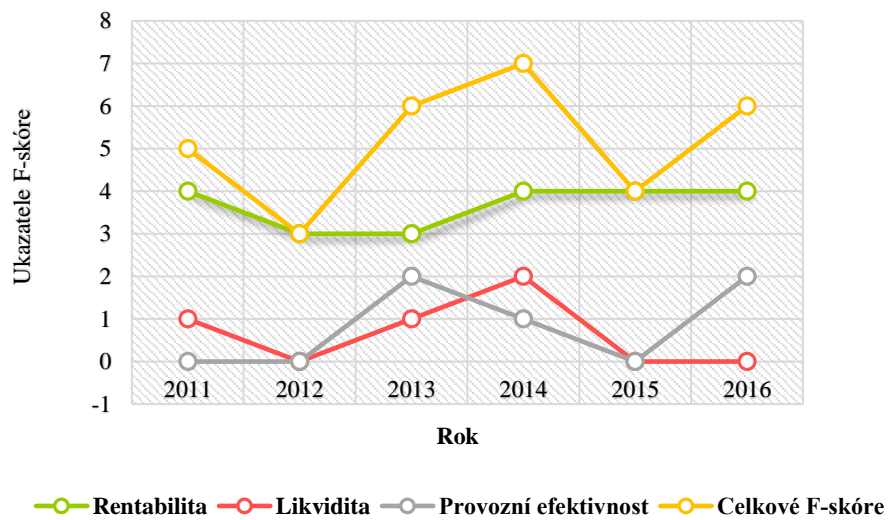
Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

I přes ztrátové roky 2012 a 2013 společnost udržela kladný peněžní tok, ale běžná likvidita se snižovala. V roce 2012 je celkové F-skóre 3. Společnost měla problémy s likviditou tak i provozní efektivností, nicméně se nedostala do takových finančních těžkostí, aby nemohla i přes vyšší zadluženost splácet úroky z nižšího provozního výsledku hospodaření. V roce 2015, kdy je hodnota také na spodní hranici průměrného finančního zdraví, měla společnost podle dosažených bodů téměř stejné výsledky až na

kladný výsledek hospodaření oproti roku 2012. Nejvyšší F-skóre je v roce 2014 kdy se společnosti podařilo navýšit provozní zisk i přes pokles tržeb. Analýza nákladů není součástí modelu. Doporučením by byla kontrola nákladů, zda nedošlo k jejich podhodnocení i vzhledem k vyšší běžné likvidity.

V grafu (Graf 25) jsou vyobrazeny jednotlivé oblasti modelu F-skóre. Likvidita a provozní efektivnost mají relativně stejný trend.

Graf 25 Piotroski's F-skóre a jednotlivé ukazatele - vývoj v období 2011-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

14. Bankrotní modely

14.1. Altmanův index důvěryhodnosti

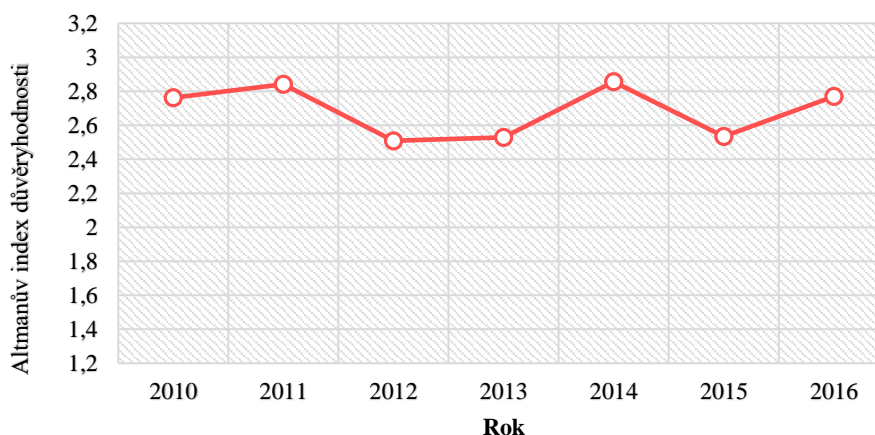
Podle Altmanova indexu důvěryhodnosti je společnost v uspokojivé finanční situaci. V žádném roce nepřesáhne nejvyšší hodnotu hodnotící škály, ale v každém roce je v „šedé zóně“, resp. v horní polovině šedé zóny. Níže grafický vývoj indexu. Za uvedené období docházelo k výkyvům, což odpovídá nestálosti v tržbách společnosti.

Tabulka 22 Altmanův index důvěryhodnosti společnosti v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Z-skóre	2,76	2,84	2,51	2,53	2,86	2,53	2,77

Zdroj: vlastní zpracování, účetní výkazy společnosti

Graf 26 Vývoj Altmanova indexu důvěryhodnosti v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

14.2. Bankrotní model IN95

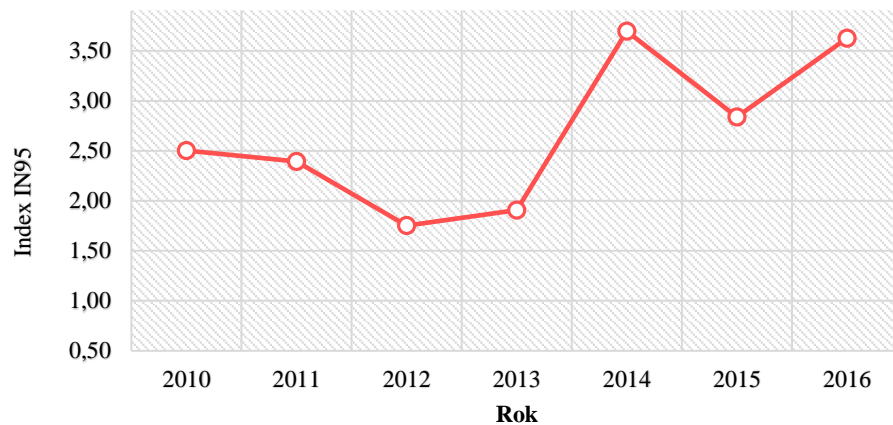
Podniku byly přiděleny váhy ukazatelů ve zpracovatelském průmyslu. Hodnota indexu je za uvedené období větší než 2 kromě roku 2012 a 2013. V roce 2012 a 2013 je ale hodnota větší než 1, to znamená, že se společnost mohla potýkat s finančními problémy. V obou letech byl výsledek hospodaření ve ztrátě, ale společnost z provozního výsledku hospodaření hradila úroky. Podle výročních zpráv se společnost v těchto letech potýkala s poklesem tržeb. V letech 2014-2016 se podle indexu jednalo o podnik s dobrým finančním zdravím. V minulosti tedy účetní výkazy obsahovaly mnoho výkyvů a nadprůměrné hodnoty by mohly signalizovat nějaké riziko podvodu.

Tabulka 23 Index IN95 společnosti v období 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IN95	2,50	2,40	1,75	1,91	3,70	2,84	3,63

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

Graf 27 Vývoj indexu IN 95 v období 2010-2016

Zdroj: účetní výkazy společnosti, vlastní zpracování

15. Vyhodnocení výsledků a návrh opatření k zavedení do vnitřního kontrolního systému.

Cílem práce je výběr nástrojů a modelů, které by se daly implementovat do vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Pro odhalení chyby či podvodu v účetních výkazech byly použity pouze povinně zveřejňované účetní výkazy. Období bylo zvoleno dostatečně dlouhé od roku 2010 do roku 2016. V analyzovaném období se společnost potýkala jak se ztrátou a poklesem prodeje výrobků a služeb, tak i s trvalým nárůstem tržeb ve všech oborech jejího podnikání. Ve výroční zprávě za rok 2010 společnost uvádí, že zlepšením obchodní činnosti očekává v roce 2011 vzestup prodeje piva na 53 000 hl, tj. o 3,2 % více oproti roku 2010. V roce 2011 ale prodej ve skutečnosti klesl a to o 5,5 %. Tato skutečnost mohla motivovat management k využití kreativity ve finančních výkazech v budoucnosti.

Společnost je financována jak vlastním, tak i cizím kapitálem. Cizí kapitál převažuje. Vyšší zadluženost může být vnímána negativně. Ve všech letech byla celková zadluženost přes 50 %. V roce 2016 vlivem poklesu vlastního kapitálu o 38,6 % byla celková zadluženost dokonce 69 %. Důležitá je schopnost splácet nákladové úroky z provozního zisku. Společnost využívala krátkodobé bankovní úvěry jak na investiční, tak i na provozní potřeby, jak uvádí v příloze k účetní závěrce. Krátkodobý cizí kapitál, je pro ni levnější, protože riziko pro věřitele je nižší. I když podle všeobecně platné zásady by společnost měla zachovávat určitou část oběžných aktiv financovanou dlouhodobým kapitálem. Pracovní kapitál byl ale ve všech letech záporný. Společnost využívala úrokový daňový štít. Společnost tedy zvládala splácet úvěr i úroky. I přes stoupající míru zadluženosti podíl provozních závazků k cizím zdrojům klesal, takže společnost včas platila svým dodavatelům. V letech ztráty se zadluženost zvýšila, ale finanční ztráta se snižovala. V roce 2011, 2012 a 2015 byly investice nejvyšší a v těchto letech byla také celková zadluženost vyšší. V období 2011-2016 klesá i podíl provozních závazků k cizím zdrojům (Graf 11), i přes rostoucí tržby v roce 2014-2015. Doporučením pro spolehlivost vnitřního kontrolního systému je analýza nákladovosti jednotlivých vstupů, revize kalkulací a objasnění příčin změn nákladů například v návaznosti na celkový pokles cen surovin na trhu nebo úspornější technologie výroby. Už proto, že křivka zisku společnosti dosahovala výkyvů.

Čistý peněžní tok z provozní činnosti zjištěný metodou nepřímou byl ve všech letech kladný. Podle analýzy vyplynulo, že společnost mohla navyšovat peněžní tok odložením splatnosti závazků. V roce 2012 společnost uhradila velkou částku krátkodobých závazků a cash flow z provozní činnosti bylo nejnižší, a naopak v roce 2013 ve snaze navýšit peněžní tok společnost odložila zaplacení závazků a nákup materiálu. V letech, kdy tržby za prodej výrobků a služeb klesaly jsou označeny jako rizikové.

Sledování trendu určitého ukazatele může upozornit nejen na podvod, ale také na chybu, která nemusí být pozorováním absolutní čísla patrná. Provozní výsledek hospodaření byl v minulosti nestabilní, naopak tržby se vyznačovaly rostoucím trendem. Obrat pracovního kapitálu se zvyšoval. To znamená, že společnost dosahovala vyšších tržeb i s nižším pracovním kapitálem, běžná i pohotová likvidita se snižovala. Zvyšující se vázanost dlouhodobého majetku může znamenat přílišnou kapitalizaci nákladů, což by i odpovídalo snižujícím se provozním nákladům.

Využití modelů detekujících podvod či chybu nebo bankrotní model může být nástrojem nejen pro analytiku a auditory, ale také pro samotný management. Beneish model M-skóre hodnotí důvěryhodnost finančních výkazů jediným číslem. V případě podezření na podvod či chybu se může analytik zaměřit na konkrétní ukazatel v rámci M-skóre modelu. Rizikové oblasti jsou podle modelu oblast ziskové marže a kvalita aktiv a je zde riziko manipulace s prodeji. Model je vhodným nástrojem, ale určité nestandardní provozní operace mohou vychýlit křivku, i když v podvodu či chybě vůbec nemuselo dojít. Vhodným doplňkem k Beneish modelu by mohl být model CFEBT. Oba modely vyhodnotili jako rizikové roky 2012 a 2015. V roce 2015 je M-skóre nejvyšší, jeho hodnota je -0,741. Je to ovlivněno ukazatel DSRI. V roce 2015 došlo k rozdělení podílu jednoho společníka. V roce 2015 společnost půjčila původním společníkům finanční částku 12 120 tis. Kč. na nákup podílu a zaúčtovala vůči nim pohledávku. V roce 2016 bylo zároveň na valné hromadě schváleno rozdělení zisku minulých let, čímž jí vznikl závazek za společníky. Celková částka k rozdělení činila 15 000 tis. Kč. Nerozdělený zisk minulých let klesl o 54,7 %. Je pravděpodobné, že pohledávku za společníky a závazek z rozdělení zisku vzájemně vyrovnala. Výsledkem bylo to, že klesl vlastní kapitál o 38,6 % a vzrostla zadluženost, protože společnost sama si uvedenou částku 12 120 tis. Kč musela půjčit. Prodej obchodního podílu společníka tedy ovlivnil i výkazy samotné společnosti.

Model Dechow-Dichev měří míru využití akruálních položek ve vztahu k peněžnímu toku. Účetnictví této společnosti může být náchylnější k nižší kvalitě akruálního principu kvůli znakům jako je nestabilita tržeb a kratší provozní cyklus. Nízká kvalita akruálního principu u společnosti ale může znamenat pouze chybu v zaúčtování. V roce 2014 je pravděpodobnost chyby či podvodu vysoká kvůli vyššímu nárůstu výsledku hospodaření oproti nárůstu cash flow. Model pouze odhalí výkyvy ve vybraném období, ale nevysvětluje jejich příčinu a je tak vhodný pouze pro předběžnou analýzu.

The Piotroski's F-skóre model hodnotí celkovou podnikovou efektivnost. Může detekovat riziko podvodu, který by nastal v budoucnosti. Finanční zdraví společnosti je podle modelu průměrné a riziko podvodu je malé. Mohl by se zařadit mezi bankrotní modely. Z grafického vyjádření je ale možné dobře popsat vztah rentability a likvidity. Rentabilita společnosti je ve všech letech větší, zato ukazatele likvidity mají menší počet bodů. Společnost financuje svou výrobní činnost krátkodobým cizím kapitálem.

Bankrotní modely vznikaly na základě skutečných bankrotů společností v minulosti a nejsou založeny jen na teoretických poznacích. Podle Altmanova modelu je společnost v nadprůměrné finanční situaci. Vybraný model by mohl zvyšovat spolehlivost vnitřního kontrolního systému společnosti, protože je v čase stabilní. Nevýhodou je, že nezohledňuje peněžní tok, strukturu cizího kapitálu ani finanční náklady. Model IN95 používá jiné ukazatele a jeho vypovídací schopnost je vyšší. Zahrnuje ukazatel úrokového krytí a křivka vykresluje hospodářskou situaci lépe. Model klade důraz na celkovou rentabilitu aktiv, která je určena ziskem EBIT, a ten byl v uvedeném období nestabilní.

16. Závěr

Pro vyhodnocení rizika manipulace účetních výkazů byly využity analytické nástroje a metody finanční analýzy a modely detekující riziko ve finančních výkazech. Cílem práce je výběr konkrétních nástrojů, které snižují informační asymetrii mezi tvůrci a uživateli finančních výkazů. Pro analýzu bylo vybráno dostatečně dlouhé období a na výsledky modelů se lze spolehnout. Negativně hodnotící výsledek modelu nemusí hned znamenat nějakou podvodnou aktivitu či chybu.

Z vypočtených poměrových ukazatelů lze vyčíst chování managementu. Financování provozu a investic krátkodobým kapitálem. Běžná likvidita se snižuje. Nízký podíl zásob. Navyšování cash flow odkladem platby závazků. Snižující se provozní náklady mohly být zahrnovány do ceny dlouhodobého hmotného majetku a mohlo docházet ke kapitalizaci nákladů. Po letech se záporným výsledkem hospodaření velký nárůst tržeb v období 2014-2015. V roce 2016 rozdělen zisk minulých let a jeho hodnota v rozvaze klesla o 54,7 %. Valná hromada rozhodla o rozdělení zisku i přes nestabilní tržby minulých let. Ukazatele likvidity a zadluženosti zároveň jsou vhodnými metodami pro snižování informační asymetrie mezi tvůrci a uživateli finančních výkazů a jejich monitoring v rámci vnitřního kontrolního systému lze jen doporučit.

Sledování ukazatelů, ze kterých se skládá Beneish model M-skóre detekuje rizikové oblasti a sledování jejich trendu může upozornit management na nestabilitu ve finančních výkazech. Model hodnotí jednotlivé poměrové ukazatele a jejich trend zároveň upozorňuje na rizikovou oblast v podniku. Bankrotní modely by měla účetní jednotka také sledovat, především jejich vývoj v čase. Finanční zdraví společnosti je hodnoceno sice jediným číslem, ale jejich výpočet je jednoduchý a vychází většinou z primárních účetních výkazů.

17. Summary

The Accounting Act imposes an obligation on accounting units to keep accounting so that the financial statements thus prepared give a true and fair view of the subject matter of the accounting and the financial position of the accounting units. The aim of the thesis is to evaluate the possibilities of evaluation of the risk of accounting frauds and accounting mistakes in the financial statements compiled in terms of Czech accounting standards for their users using analytical tools and methods of the financial analysis.

Part of the thesis is the proposal of concrete tools or models that reduce the asymmetry of information between the makers of the financial statements and other users of the financial statements and can be implemented in the internal control system of the unit when decision-making on the financial health of selected accounting units. A high-quality internal control system can prevent mistakes or frauds, and the external auditor considers the quality of the internal control system when determines the risk of the contract.

For practical part was chosen an enterprise with a long tradition. The enterprise deals with beer production, business activities and health services. Liquidity and debt ratios are also appropriate methods for reducing the information asymmetry between makers and users of the financial statements and their monitoring within the internal control system can only be recommended. Monitoring ratios of The Beneish Model M-Score detect risk areas and tracking ratio trend may alert management to instability in the financial statement. Bankruptcy models should be also monitored by the accounting unit, especially their development over time.

Keywords: accounting fraud, financial analysis, fraud risk, ratio red flag, internal control system, detecting possible fraud, Czech accounting standards

JEL Classification: M41

18. Seznam literatury

- Bell, A. (2009). *Data Analysis for Corporate Fraud Risk: Ratio Red Flags for Fraud*. Charlotte.
- Beneish, M. (1999). *The Detection of Earnings Manipulation*. Kelley School of Business. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.195.3676&rep=rep1&type=pdf>
- Doody, H. (2009). *Fraud Risk Management: A Guide to Good Practice*. London: CIMA.
- Drábková, Z. (2013). Possibilities to reduce audit risk using the CFEBT model to identify creative accounting and fraud in term of Czech accounting standards. In *The International Scientific Conference INPROFORUM* (pp. 59-63). České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Retrieved from <http://ocs.ef.jcu.cz/index.php/inproforum/INP2013/paper/viewFile/304/276>
- Kislingerová, E. & Hnilica, J.. (2005). *Finanční analýza - krok za krokem*. Praha: C. H. Beck.
- Knápková, A. & Pavelková, D.. (2010). *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, a. s. .
- Knápková, A., Pavelková, D. & Šteker, K.. (2013). *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady (2 ed.)*. Praha: Grada Publishing, a. s.
- Samosprávná profesní organizace zřízená zákonem za účelem správy auditorské profese v České republice (2018). Retrieved from <https://www.kacr.cz/>
- Kouřilová, J. (2015). Q test-DMFCA jako možný rychlý způsob kontroly účetnictví a obchodních aktivit v podniku. *Český finanční a účetní časopis*. Praha: Vysoká škola ekonomická. <http://doi.org/https://doi.org/10.18267/j.cfuc.436>
- Kouřilová, J., Drábková, Z. & Vlčková, M.. (2016). *Metody: AHP, CFEBT, DMFCA jako možná identifikace chyb a podvodů v účetnictví*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- KPMG ČR, s. (2016). *Typický český podvodník: 50letý top manažer odvolávající se na firemní kulturu*. Retrieved from <https://home.kpmg.com/cz/cs/home/pro-media/tiskove-zpravy/2016/06/typicky-cesky-podvodnik-forezni-audit.html>
- Králíček, V. & Molín, J.. (2014). *Vnější a vnitřní kontrola z pohledu managementu*. Praha: Wolters Kluwer, a.s.
- Krupová, L. (2001). *Kreativní účetnictví: Zneužívání účetnictví - možnosti a meze*. Praha: Komora auditorů ČR. Retrieved from http://www.kacr.cz/file/839/6_2001_mim_pril.pdf
- Mantone, P. (2013). *Using analytics do detect possible fraud*. New Jersey: John Wiley & Sons. .

- Veřejný rejstřík (2018). Retrieved from <https://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>
- Mrkvička, J. & Kolář, P.. (2006). Finanční analýza (2 ed.). Praha: ASPI.
- Müllerová, L. (2007). Auditing pro manažery aneb proč a jak se ověřuje účetní závěrka. Praha: ASPI.
- Růčková, P. (2015). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi (5 ed.). Praha: GRADA Publishing.
- Ryneš, P. (2013). Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2013. Olomouc: ANAG.
- Ryneš, P. (2016). Podvojný účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2016 (16 ed.). Olomouc: ANAG.
- Sedláček, J. (2010). Cash flow (2 ed.). Brno: Computer Press.
- Sedláček, J. (2011). Finanční analýza podniku (2 ed.). Brno: Computer Press, a. s.
- Schiffer, V. (2009). Vnitřní kontrolní systém: Významný nástroj ochrany majetku a hospodaření účetních jednotek. Praha: ASPI.
- Singleton, T. & kol., &. (2016). Fraud Auditing and Forensic Accounting (3.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Surveillance, . & Horwath, T.. (2011). Průzkum o výskytu podvodů v organizacích v České republice a na Slovensku za rok 2011. Retrieved from <https://www.surveillance.com/content/3-vzdelavacie-centrum/4-aktuality/20120410-prieskum-o-vyskyte-podvodov-v-cr-a-sr-za-rok-2011/pruzkum-o-vyskytu-podvodu-v-ceske-republice-a-na-slovensku-za-rok-2011-cz1.pdf>
- Valach, J. (2006). Investiční rozhodování a dlouhodobé financování (2 ed.). Praha: Ekopress.
- Valach, J. & kol., . (1997). Finanční řízení podniku (1 ed.). Praha: Ekopress, s. r. o.
- Volkánová, Z. (2014). Podvody v účetnictví. Jak se jim bránit. Praha: Linde Praha.
- Vyhláška č. 500/2002 Sb.. Ministerstvo financí. Retrieved from <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>
- Zack, G. (2013). Financial Statement Fraud: Strategies for Detection and Investigation. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o. (2017). Retrieved from <https://business.center.cz/BUSINESS/PRAVO/ZaKONY/ucto/uvod.aspx>
- Účetní výkazy společnosti a výroční zprávy 2010-2016

19. Seznam grafů, tabulek a schémat

Graf 1 Vývoj výkonů, výkonové spotřeby a přidané hodnoty v letech 2010-2016.....	41
Graf 2 Srovnání vývoje tržeb a nákladů za prodané zboží	43
Graf 3 Vliv finančního výsledku hospodaření a výsledek hospodaření za běžnou činnost	43
Graf 4 Průměrný počet zaměstnanců společnosti v období 2010-2016.....	44
Graf 5 Průměrné roční náklady na zaměstnance společnosti v období 2010-2016 v tis. Kč.....	44
Graf 6 Srovnání běžné likvidity a obratu pohledávek a zásob v čase.....	47
Graf 7 Pohotová likvidita v období 2010-2016	48
Graf 8 Srovnání vývoje ukazatelů rentability	50
Graf 9 Vázanost stálých aktiv v období 2010-2016	51
Graf 10 Provozní výsledek hospodaření společnosti v období 2010-2016	51
Graf 11 Srovnání vývoje míry zadluženosti a provozních závazků	53
Graf 12 Srovnání vývoje ukazatelů zadluženost společnosti v období 2010-2016	54
Graf 13 Srovnání vývoje peněžního toku a výsledku hospodaření v období 2011-2016.....	55
Graf 14 Ukazatel DSRI v období 2011-2016	59
Graf 15 Ukazatel GMI společnosti v období 2011-2016.....	60
Graf 16 Ukazatel AQI společnosti v období 2011-2016	60
Graf 17 Ukazatel SGI společnosti v období 2011-2016	61
Graf 18 Ukazatel DEPI společnosti v období 2011-2016.....	62
Graf 19 Ukazatel SGAI společnosti v období 2011-2016	62
Graf 20 Ukazatel TATA společnosti v období 2010-2016.....	63
Graf 21 Vývoj ukazatele LVGI společnost v období 2011-2016	64
Graf 22 Srovnání vývoje absolutních změn EBT a CF v období 2012-2016	65
Graf 23 Srovnání výsledku hospodaření s výsledkem modelu Dechow-Dichev v období 2011-2016	67
Graf 24 Srovnání výsledku hospodaření se ziskem podle Dechow-Dichev v období 2011-2016	68
Graf 25 Piotroski's F-skóre a jednotlivé ukazatele - vývoj v období 2011-2016	70
Graf 26 Vývoj Altmanova indexu důvěryhodnosti v období 2010-2016	71
Graf 27 Vývoj indexu IN 95 v období 2010-2016.....	72
Tabulka 1 Čistý peněžní tok z provozní činnosti v tis. Kč	37
Tabulka 2 Pracovní kapitál v období 2010-2016 v tis. Kč	45
Tabulka 3 Absolutní změny pracovního kapitálu v období 2011-2016 v tis. Kč	45
Tabulka 4 Obrat pracovního kapitálu v období 2010-2016.....	45
Tabulka 5 Běžná likvidita v období 2010-2016.....	46
Tabulka 6 Obrat pohledávek v období 2010-2016	46
Tabulka 7 Obrat zásob v letech 2010-2016	47
Tabulka 8 Pohotová likvidita v období 2010-2016	47
Tabulka 9 Ukazatel podílu zásob ke krátkodobým závazkům v období 2010-2016	48
Tabulka 10 Rentabilita tržeb podniku v období 2010-2016	49
Tabulka 11 Rentabilita vlastního kapitálu v období 2010-2016.....	49
Tabulka 12 Vázanost stálých aktiv v období 2010-2016.....	50

Tabulka 13 Celková zadluženost společnosti v období 2010-2016.....	52
Tabulka 14 Míra zadluženosti ve vztahu k provozním závazkům v období 2010-2016	52
Tabulka 15 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji v období 2010-2016..	53
Tabulka 16 Krátkodobá zadluženost společnosti v období 2010-2016.....	54
Tabulka 17 Ukazatel CRO index v období 2011-2016.....	55
Tabulka 18 Horizontální analýza provozního cash flow v období 2012-2016.....	56
Tabulka 19 Výpočet celkového M-skóre.....	58
Tabulka 20 Výsledek hospodaření a CF z provozní činnosti pro výpočet modelu CFEBT v období 2010-2016.....	65
Tabulka 21 Piotroski's F-skóre - výsledek modelu v období 2011-2016.....	69
Tabulka 22 Altmanův index důvěryhodnosti společnosti v období 2010-2016.....	71
Tabulka 23 Index IN95 společnosti v období 2010-2016.....	72
Schéma 1 Typy vnitřního podvodu.....	10
Schéma 2 Výpočet provozního cash flow z účetních výkazů.....	27
Schéma 3 Beneish model M-skóre.....	28
Schéma 4 Vzorec pro výpočet modelu CFEBT.....	30
Schéma 5 Piotroski's F-Score.....	32
Schéma 6 Kategorie zisku ve výpočtech poměrových ukazatelů.....	36

20. Seznam příloh

Příloha 1 Rozvaha společnosti 1. část.....	42
Příloha 2 Rozvaha společnosti 2. část.....	43
Příloha 3 Rozvaha společnosti 3. část.....	44
Příloha 4 Rozvaha společnosti 4. část.....	45
Příloha 5 Výkaz zisku a ztráty	46
Příloha 6 Relativní změny položek rozvahy společnosti 1. část.....	47
Příloha 7 Relativní změny položek rozvahy společnosti 2. část.....	48
Příloha 8 Relativní změny výkazu zisku a ztráty společnosti.....	49

21. Přílohy

Příloha 1 Rozvaha společnosti 1. část

Označení	Položka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Aktiva celkem - tis. Kč	68516	66833	69275	67771	68376	78219	64126
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek - tis. Kč	42220	42618	44103	43680	44774	43180	42344
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek - tis. Kč	207	122	63	9	0	0	0
B.I.1	Zřizovací výdaje - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.2	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.3	Software - tis. Kč	37	6	0	0	0	0	0
B.I.4	Ocenitelná práva - tis. Kč	170	116	63	9	0	0	0
B.I.5	Goodwill (+/-) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.6	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.7	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.8	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	41734	42217	43761	43392	44495	42901	42065
B.II.1	Pozemky - tis. Kč	1656	1656	1656	1539	1539	1468	1468
B.II.2	Stavby - tis. Kč	31669	30274	35393	33634	33794	32028	30305
B.II.3	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí - tis. Kč	8204	7467	6563	6137	6387	9237	8922
B.II.4	Pěstitelské celky trvalých porostů - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.5	Základní stádo a tažná zvířata - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.6	Jiný dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.7	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	205	2820	149	2082	2775	168	1370
B.II.8	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.9	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek - tis. Kč	279	279	279	279	279	279	279
B.III.1	Podíly v ovládaných a řízených osobách - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.2	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.3	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly - tis. Kč	279	279	279	279	279	279	279
B.III.4	Půjčky a úvěry ovládaných a řízených osob a účt. jedn. pod podst. vlivem - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.5	Jiný dlouhodobý finanční majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.6	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.7	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0

Příloha 2 Rozvaha společnosti 2. část

C.	Oběžná aktiva - tis. Kč	24841	22375	22917	21733	21803	33305	20061
C.I.	Zásoby - tis. Kč	13683	13046	13443	12603	14093	13212	12842
C.I.1	Materiál - tis. Kč	7258	6632	7757	5549	5746	6107	5967
C.I.2	Nedokončená výroba a polotovary - tis. Kč	4835	4824	4406	5048	6176	5134	4922
C.I.3	Výrobky - tis. Kč	800	835	614	1131	1370	1126	1175
C.I.4	Zvířata - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.I.5	Zboží - tis. Kč	790	755	666	875	801	845	778
C.I.6	Poskytnuté zálohy na zásoby - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.1	Pohledávky z obchodních vztahů - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.2	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.3	Pohledávky za účetními jednotkami pod podstatným vlivem - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.4	Pohledávky za společníky, členy druž. a za účastníky sdružení - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.5	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	0	0	0
C.II.6	Dohadné účty aktivní - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.7	Jiné pohledávky - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.II.8	Odložená daňová pohledávka - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky - tis. Kč	9374	8322	7495	7201	6227	19109	5746
C.III.1	Pohledávky z obchodních vztahů (krátk.) - tis. Kč	6151	6684	6135	6335	5428	5707	4983
C.III.2	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.III.3	Pohledávky za účetními jednotk. pod podstatným vlivem (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.III.4	Pohled.za společníky, členy druž. a za účastníky sdruž.(krát.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	12163	0
C.III.5	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.III.6	Stát - daňové pohledávky - tis. Kč	1397	466	0	0	0	381	0
C.III.7	Ostatní poskytnuté zálohy - tis. Kč	1437	329	1060	241	212	275	192
C.III.8	Dohadné účty aktivní (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.III.9	Jiné pohledávky - tis. Kč	389	843	300	625	587	583	571
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek - tis. Kč	1784	1007	1979	1929	1483	984	1473
C.IV.1	Peníze - tis. Kč	667	678	1496	1482	521	884	996
C.IV.2	Účty v bankách - tis. Kč	1117	329	483	447	962	100	477
C.IV.3	Krátkodobé cenné papíry a podíly - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.IV.4	Požizovaný krátkodobý finanční majetek - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
D.I.	Časové rozlišení - tis. Kč	1455	1840	2255	2358	1799	1734	1721
D.I.1	Náklady příštích období - tis. Kč	1268	1727	2129	2150	1696	1617	1369
D.I.2	Komplexní náklady příštích období - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
D.I.3	Příjmy příštích období - tis. Kč	187	113	126	208	103	117	352

Priloha 3 Rozvaha spolocnosti 3. cast

Označení	Položka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Pasiva celkem - tis. Kč	68516	66833	69275	67771	68376	78219	64126
A.	Vlastní kapitál - tis. Kč	30138	30637	29261	28053	30949	31909	19596
A.I.	Základní kapitál - tis. Kč	100	100	100	100	100	100	100
A.I.1.	Základní kapitál - tis. Kč	100	100	100	100	100	100	100
A.I.2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.I.3.	Změny základního kapitálu - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.	Kapitálové fondy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.1.	Emisní ažio - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.2.	Ostatní kapitálové fondy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
A.II.5.	Rozdíly z přeměn obchodních korporací	0	0	0	0	0	0	0
A.II.6.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	0	0	0	0	0	0	0
A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku - tis. Kč	4781	4829	4836	4882	4891	4940	4977
A.III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond - tis. Kč	4700	4700	4700	4700	4700	4700	4700
A.III.2.	Statutární a ostatní fondy - tis. Kč	81	129	136	182	191	240	277
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let - tis. Kč	24445	25056	25508	24124	22872	25757	11669
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let - tis. Kč	26088	25056	25508	24124	22872	25757	11669
A.IV.2.	Neuhrazená ztráta minulých let - tis. Kč	-1643	0	0	0	0	0	0
A.IV.3.	Jiný výsledek hospodaření minulých let	0	0	0	0	0	0	0
A.V.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období - tis. Kč	812	652	-1183	-1053	3086	1112	2850
A.V.2.	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku	0	0	0	0	0	0	0

Příloha 4 Rozvaha společnosti 4. část

B.	Cizí zdroje - tis. Kč	38374	36183	40008	39695	37425	46310	44524
B.I.	Rezervy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.2.	Rezerva na důchody a podobné závazky - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.3.	Rezerva na daň z příjmu - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.I.4.	Ostatní rezervy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky - tis. Kč	1555	1440	1198	999	972	1098	1117
B.II.1.	Závazky z obchodních vztahů - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.4.	Závazky ke společníkům, členům družst. a k účastníkům sdružení - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.5.	Dlouhodobé přijaté zálohy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.6.	Vydané dluhopisy - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.7.	Dlouhodobé směnky k úhradě - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.8.	Dohadné účty pasivní - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.9.	Jiné závazky - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.II.10.	Odložený daňový závazek - tis. Kč	1555	1440	1198	999	972	1098	1117
B.III.	Krátkodobé závazky - tis. Kč	18975	17626	17272	17272	17744	18818	17954
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů (krátk.) - tis. Kč	4869	8029	3152	4765	4759	5152	4021
B.III.2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.4.	Závazky ke společníkům, členům druž. a k účast. sdruž. (krátk.) - tis. Kč	176	280	2803	206	194	204	211
B.III.5.	Závazky k zaměstnancům - tis. Kč	2105	2039	2100	2055	2175	2301	2567
B.III.6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění - tis. Kč	2218	2243	2153	2181	2221	2409	2604
B.III.7.	Stát - daňové závazky a dotace - tis. Kč	3036	717	2774	3609	3677	3452	3233
B.III.8.	Krátkodobé přijaté zálohy - tis. Kč	6460	4182	4172	4293	4607	5218	5227
B.III.9.	Vydané dluhopisy (krátk.) - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.III.10.	Dohadné účty pasivní (krátk.) - tis. Kč	111	136	118	163	111	82	91
B.III.11.	Jiné závazky - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci - tis. Kč	17844	17117	21538	21424	18709	26394	25453
B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé - tis. Kč	2185	1417	3073	2775	814	10100	8815
B.IV.2.	Krátkodobé bankovní úvěry - tis. Kč	15659	15700	18465	18649	17895	16294	16638
B.IV.3.	Krátkodobé finanční výpomoci - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0
C.I.	Časové rozlišení - tis. Kč	4	13	6	23	2	0	6
C.I.1.	Výdaje příštích období - tis. Kč	4	13	6	23	2	0	6
C.I.2.	Výnosy příštích období - tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0

Příloha 5 Výkaz zisku a ztráty

Označení	Položka	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
I.	Tržby za prodej zboží - tis. Kč	34213	36037	36867	38850	39416	39200	41340
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží - tis. Kč	15003	15978	17098	18469	18299	18112	18906
+	Obchodní marže - tis. Kč	19210	20059	19769	20381	21117	21088	22434
II.	Výkony - tis. Kč	103849	102919	96075	95498	97113	98359	100790
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb - tis. Kč	104587	102895	96714	94340	95745	99645	100953
II.2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti - tis. Kč	-949	24	-639	1158	1368	-1286	-163
II.3.	Aktivace - tis. Kč	211		0	0			
B.	Výkonová spotřeba - tis. Kč	62266	59817	55663	55726	51500	55261	49425
B.1.	Spotřeba materiálu a energie - tis. Kč	34591	34163	32993	34729	32540	35587	31519
B.2.	Služby - tis. Kč	27675	25654	22670	20997	18960	19674	17906
+	Přidaná hodnota - tis. Kč	60793	63161	60181	60153	66730	64186	73799
C.	Osobní náklady - tis. Kč	52691	53509	53681	53377	54775	56123	62207
C.1.	Mzdové náklady - tis. Kč	39463	40112	40299	40086	41143	42182	46712
C.2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva - tis. Kč			0	0			
C.3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění - tis. Kč	13184	13378	13283	13237	13585	13912	15434
C.4.	Sociální náklady - tis. Kč	44	19	99	54	47	29	61
D.	Daně a poplatky - tis. Kč	798	691	985	981	929	937	988
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - tis. Kč	5630	5719	5282	5050	4203	4557	5478
III.	Tržby za prodeje dlouhodobého majetku a materiálu - tis. Kč	2338	1899	2610	4046	2192	3104	3132
III.1.	Tržby za prodeje dlouhodobého majetku - tis. Kč	136	20	8	598		226	92
III.2.	Tržby za prodeje materiálu - tis. Kč	2202	1879	2602	3448	2192	2878	3040
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu - tis. Kč	1617	1876	1882	2553	2263	2085	1774
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku - tis. Kč			0	118		70	
F.2.	Prodaný materiál - tis. Kč	1617	1876	1882	2435	2263	2015	1774
G.	Změna stavu rezerv, opr. pol. v prov. ob., kompl. nákladů příšt. obd - tis. Kč		51	249	-331	-84	-54	
IV.	Ostatní provozní výnosy - tis. Kč	1242	430	1094	557	254	705	388
H.	Ostatní provozní náklady - tis. Kč	527	597	612	1564	514	670	1179
V.	Převod provozních výnosů - tis. Kč			0	0			
I.	Převod provozních nákladů - tis. Kč			0	0			
*	Provozní výsledek hospodaření - tis. Kč	3110	3047	1194	1562	6576	3677	5693
VI.	Tržby za prodeje cenných papírů a podílů - tis. Kč			0	0			
J.	Prodané cenné papíry a podíly - tis. Kč			0	0			
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - tis. Kč			0	0			
VII.1.	Výnosy z podílů ovládaných a řízených osob. a v úč. jedn. pod podst. vliv - tis. Kč			0	0			
VII.2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů - tis. Kč			0	0			
VII.3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - tis. Kč			0	0			
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku - tis. Kč			0	0			
K.	Náklady z finančního majetku - tis. Kč			0	0			
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů - tis. Kč			0	0			
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů - tis. Kč			0	0			
M.	Změna stavu rezerv a oprav. položek ve finanční oblasti (+/-) - tis. Kč			0	0			
X.	Výnosové úroky - tis. Kč	43		54	39	31		19
N.	Nákladové úroky - tis. Kč	512	636	678	623	486	363	430
XI.	Ostatní finanční výnosy - tis. Kč	66	43	32	87	70	75	2
O.	Ostatní finanční náklady - tis. Kč	1678	1628	1478	1459	1539	1523	1463
XII.	Převod finančních výnosů - tis. Kč			0	0			
P.	Převod finančních nákladů - tis. Kč			0	0			
*	Finanční výsledek hospodaření - tis. Kč	-2081	-2221	-2070	-1956	-1924	-1811	-1872
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost - tis. Kč	441	246	86	295	1015	511	971
Q.1.	Daň z příjmů za běžnou činnost - splatná - tis. Kč	142	360	328	493	1042	386	951
Q.2.	Daň z příjmů za běžnou činnost - odložená - tis. Kč	299	-114	-242	-198	-27	125	20
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost - tis. Kč	588	580	-962	-689	3637	1355	2850
XIII.	Mimořádné výnosy - tis. Kč	340	344	0	0	7		
R.	Mimořádné náklady - tis. Kč	116	272	221	364	558	243	
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - tis. Kč			0	0			
S.1.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná - tis. Kč			0	0			
S.2.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - odložená - tis. Kč			0	0			
*	Mimořádný výsledek hospodaření - tis. Kč	224	72	-221	-364	-551	-243	
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společným (+/-) - tis. Kč			0	0			
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) - tis. Kč	812	652	-1183	-1053	3086	1112	2850
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) - tis. Kč	1253	898	-1097	-758	4101	1623	3821

Příloha 6 Relativní změny položek rozvahy společnosti I. část

Označení	Položka	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Aktiva celkem - tis. Kč	-2,46%	3,65%	-2,17%	0,89%	14,40%	-18,02%
B.	Dlouhodobý majetek - tis. Kč	0,94%	3,48%	-0,96%	2,50%	-3,56%	-1,94%
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek - tis. Kč	-41,06%	-48,36%	-85,71%	-100,00%		
B.I.3	Software - tis. Kč	-83,78%	-100,00%				
B.I.4	Ocenitelná práva - tis. Kč	-31,76%	-45,69%	-85,71%	-100,00%		
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	1,16%	3,66%	-0,84%	2,54%	-3,58%	-1,95%
B.II.1	Pozemky - tis. Kč	0,00%	0,00%	-7,07%	0,00%	-4,61%	0,00%
B.II.2	Stavby - tis. Kč	-4,40%	16,91%	-4,97%	0,48%	-5,23%	-5,38%
B.II.3	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí - tis. Kč	-8,98%	-12,11%	-6,49%	4,07%	44,62%	-3,41%
B.II.7	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek - tis. Kč	1275,61%	-94,72%	1297,32%	33,29%	-93,95%	715,48%
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek - tis. Kč	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
B.III.3	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly - tis. Kč	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C.	Oběžná aktiva - tis. Kč	-9,93%	2,42%	-5,17%	0,32%	52,75%	-39,77%
C.I.	Zásoby - tis. Kč	-4,66%	3,04%	-6,25%	11,82%	-6,25%	-2,80%
C.I.1	Materiál - tis. Kč	-8,62%	16,96%	-28,46%	3,55%	6,28%	-2,29%
C.I.2	Nedokončená výroba a polotovary - tis. Kč	-0,23%	-8,67%	14,57%	22,35%	-16,87%	-4,13%
C.I.3	Výrobky - tis. Kč	4,38%	-26,47%	84,20%	21,13%	-17,81%	4,35%
C.I.5	Zboží - tis. Kč	-4,43%	-11,79%	31,38%	-8,46%	5,49%	-7,93%
C.III.	Krátkodobé pohledávky - tis. Kč	-11,22%	-9,94%	-3,92%	-13,53%	206,87%	-69,93%
C.III.1	Pohledávky z obchodních vztahů (krátk.) - tis. Kč	8,67%	-8,21%	3,26%	-14,32%	5,14%	-12,69%
C.III.4	Pohled.za společníky, členy druž. a za účastníky sdruž.(krát.) - tis. Kč						-100,00%
C.III.6	Stát - daňové pohledávky - tis. Kč	-66,64%	-100,00%				-100,00%
C.III.7	Ostatní poskytnuté zálohy - tis. Kč	-77,11%	222,19%	-77,26%	-12,03%	29,72%	-30,18%
C.III.9	Jiné pohledávky - tis. Kč	116,71%	-64,41%	108,33%	-6,08%	-0,68%	-2,06%
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek - tis. Kč	-43,55%	96,52%	-2,53%	-23,12%	-33,65%	49,70%
C.IV.1	Peníze - tis. Kč	1,65%	120,65%	-0,94%	-64,84%	69,67%	12,67%
C.IV.2	Účty v bankách - tis. Kč	-70,55%	46,81%	-7,45%	115,21%	-89,60%	377,00%
D.I.	Časové rozlišení - tis. Kč	26,46%	22,55%	4,57%	-23,71%	-3,61%	-0,75%
D.I.1	Náklady příštích období - tis. Kč	36,20%	23,28%	0,99%	-21,12%	-4,66%	-15,34%
D.I.3	Příjmy příštích období - tis. Kč	-39,57%	11,50%	65,08%	-50,48%	13,59%	200,85%

Příloha 7 Relativní změny položek rozvahy společnosti 2. část

Označení	Položka	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Pasiva celkem - tis. Kč	-2,46%	3,65%	-2,17%	0,89%	14,40%	-18,02%
A.	Vlastní kapitál - tis. Kč	1,66%	-4,49%	-4,13%	10,32%	3,10%	-38,59%
A.I.	Základní kapitál - tis. Kč	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
A.I.1.	Základní kapitál - tis. Kč	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku - tis. Kč	1,00%	0,14%	0,95%	0,18%	1,00%	0,75%
A.III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond - tis. Kč	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
A.III.2.	Statutární a ostatní fondy - tis. Kč	59,26%	5,43%	33,82%	4,95%	25,65%	15,42%
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let - tis. Kč	2,50%	1,80%	-5,43%	-5,19%	12,61%	-54,70%
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let - tis. Kč	-3,96%	1,80%	-5,43%	-5,19%	12,61%	-54,70%
A.IV.2.	Neuhrazená ztráta minulých let - tis. Kč	-100,00%					
A.V.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období - tis. Kč	-19,70%	-281,44%	-10,99%	-393,07%	-63,97%	156,29%
B.	Cizí zdroje - tis. Kč	-5,71%	10,57%	-0,78%	-5,72%	23,74%	-3,86%
B.II.	Dlouhodobé závazky - tis. Kč	-7,40%	-16,81%	-16,61%	-2,70%	12,96%	1,73%
B.II.10.	Odložený daňový závazek - tis. Kč	-7,40%	-16,81%	-16,61%	-2,70%	12,96%	1,73%
B.III.	Krátkodobé závazky - tis. Kč	-7,11%	-2,01%	0,00%	2,73%	6,05%	-4,59%
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů (krátk.) - tis. Kč	64,90%	-60,74%	51,17%	-0,13%	8,26%	-21,95%
B.III.4.	Závazky ke společníkům, členům druž. a k účast. sdruž. (krátk.) - tis. Kč	59,09%	901,07%	-92,65%	-5,83%	5,15%	3,43%
B.III.5.	Závazky k zaměstnancům - tis. Kč	-3,14%	2,99%	-2,14%	5,84%	5,79%	11,56%
B.III.6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění - tis. Kč	1,13%	-4,01%	1,30%	1,83%	8,46%	8,09%
B.III.7.	Stát - daňové závazky a dotace - tis. Kč	-76,38%	286,89%	30,10%	1,88%	-6,12%	-6,34%
B.III.8.	Krátkodobé přijaté zálohy - tis. Kč	-35,26%	-0,24%	2,90%	7,31%	13,26%	0,17%
B.III.10.	Dohadné účty pasivní (krátk.) - tis. Kč	22,52%	-13,24%	38,14%	-31,90%	-26,13%	10,98%
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci - tis. Kč	-4,07%	25,83%	-0,53%	-12,67%	41,08%	-3,57%
B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé - tis. Kč	-35,15%	116,87%	-9,70%	-70,67%	1140,79%	-12,72%
B.IV.2.	Krátkodobé bankovní úvěry - tis. Kč	0,26%	17,61%	1,00%	-4,04%	-8,95%	2,11%
C.I.	Časové rozlišení - tis. Kč	225,00%	-53,85%	283,33%	-91,30%	-100,00%	
C.I.1.	Výdaje příštích období - tis. Kč	225,00%	-53,85%	283,33%	-91,30%	-100,00%	

Príloha 8 Relativní změny výkazu zisku a ztráty společnosti

Označení	Položka	2011	2012	2013	2014	2015	2016
I.	Tržby za prodej zboží - tis. Kč	5,33%	2,30%	5,38%	1,46%	-0,55%	5,46%
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží - tis. Kč	6,50%	7,01%	8,02%	-0,92%	-1,02%	4,38%
+	Obchodní marže - tis. Kč	4,42%	-1,45%	3,10%	3,61%	-0,14%	6,38%
II.	Výkony - tis. Kč	-0,90%	-6,65%	-0,60%	1,69%	1,28%	2,47%
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb - tis. Kč	-1,62%	-6,01%	-2,45%	1,49%	4,07%	1,31%
II.2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti - tis. Kč	-102,53%	-2762,50%	-281,22%	18,13%	-194,01%	-87,33%
II.3.	Aktivace - tis. Kč	-100,00%					
B.	Výkonová spotřeba - tis. Kč	-3,93%	-6,94%	0,11%	-7,58%	7,30%	-10,56%
B.1.	Spotřeba materiálu a energie - tis. Kč	-1,24%	-3,42%	5,26%	-6,30%	9,36%	-11,43%
B.2.	Služby - tis. Kč	-7,30%	-11,63%	-7,38%	-9,70%	3,77%	-8,99%
+	Přidaná hodnota - tis. Kč	3,90%	-4,72%	-0,05%	10,93%	-3,81%	14,98%
C.	Osobní náklady - tis. Kč	1,55%	0,32%	-0,57%	2,62%	2,46%	10,84%
C.1.	Mzdové náklady - tis. Kč	1,64%	0,47%	-0,53%	2,64%	2,53%	10,74%
C.3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění - tis. Kč	1,47%	-0,71%	-0,35%	2,63%	2,41%	10,94%
C.4.	Sociální náklady - tis. Kč	-56,82%	421,05%	-45,45%	-12,96%	-38,30%	110,34%
D.	Daně a poplatky - tis. Kč	-13,41%	42,55%	-0,41%	-5,30%	0,86%	5,44%
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - tis. Kč	1,58%	-7,64%	-4,39%	-16,77%	8,42%	20,21%
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu - tis. Kč	-18,78%	37,44%	55,02%	-45,82%	41,61%	0,90%
III.1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku - tis. Kč	-85,29%	-60,00%	7375,00%	-100,00%		-59,29%
III.2.	Tržby z prodeje materiálu - tis. Kč	-14,67%	38,48%	32,51%	-36,43%	31,30%	5,63%
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu - tis. Kč	16,02%	0,32%	35,65%	-11,36%	-7,87%	-14,92%
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku - tis. Kč				-100,00%		-100,00%
F.2.	Prodaný materiál - tis. Kč	16,02%	0,32%	29,38%	-7,06%	-10,96%	-11,96%
G.	Změna stavu rezerv, opr. pol. v prov. ob. kompl. nákladů příšt. obd - tis. Kč		388,24%	-232,93%	-74,62%	-35,71%	-100,00%
IV.	Ostatní provozní výnosy - tis. Kč	-65,38%	154,42%	-49,09%	-54,40%	177,56%	-44,96%
H.	Ostatní provozní náklady - tis. Kč	13,28%	2,51%	155,56%	-67,14%	30,35%	75,97%
*	Provozní výsledek hospodaření - tis. Kč	-2,03%	-60,81%	30,82%	321,00%	-44,08%	54,83%
X.	Výnosové úroky - tis. Kč	-100,00%		-27,78%	-20,51%	-100,00%	
N.	Nákladové úroky - tis. Kč	24,22%	6,60%	-8,11%	-21,99%	-25,31%	18,46%
XI.	Ostatní finanční výnosy - tis. Kč	-34,85%	-25,58%	171,88%	-19,54%	7,14%	-97,33%
O.	Ostatní finanční náklady - tis. Kč	-2,98%	-9,21%	-1,29%	5,48%	-1,04%	-3,94%
*	Finanční výsledek hospodaření - tis. Kč	6,73%	-6,80%	-5,51%	-1,64%	-5,87%	3,37%
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost - tis. Kč	-44,22%	-65,04%	243,02%	244,07%	-49,66%	90,02%
Q.1.	Daň z příjmů za běžnou činnost - splatná - tis. Kč	153,52%	-8,89%	50,30%	111,36%	-62,96%	146,37%
Q.2.	Daň z příjmů za běžnou činnost - odložená - tis. Kč	-138,13%	112,28%	-18,18%	-86,36%	-562,96%	-84,00%
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost - tis. Kč	-1,36%	-265,86%	-28,38%	-627,87%	-62,74%	110,33%
XIII.	Mimořádné výnosy - tis. Kč	1,18%	-100,00%			-100,00%	
R.	Mimořádné náklady - tis. Kč	134,48%	-18,75%	64,71%	53,30%	-56,45%	-100,00%
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - tis. Kč						
S.1.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná - tis. Kč						
S.2.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti - odložená - tis. Kč						
*	Mimořádný výsledek hospodaření - tis. Kč	-67,86%	-406,94%	64,71%	51,37%	-55,90%	-100,00%
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-) - tis. Kč						
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) - tis. Kč	-19,70%	-281,44%	-10,99%	-393,07%	-63,97%	156,29%
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) - tis. Kč	-28,33%	-222,16%	-30,90%	-641,03%	-60,42%	135,43%